gemeente Vlieland

Programma-begroting 2025

Voorwoord

Aan de leden van de raad van de gemeente Vlieland

Het doet ons genoegen om de programmabegroting 2025 en meerjarenraming aan uw raad aan te bieden. Met de begroting geeft het college invulling aan het collegeprogramma 2022-2026 over het boekjaar 2025.

De begroting is opgesteld conform de geldende voorschriften vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De begroting is evenals de jaarrekening ingedeeld in de door de raad vastgestelde programma's.

In de programmabegroting worden de plannen van 2025 beschreven en wordt een financieel overzicht gegeven van de meerjarenraming 2025-2028.

De programmabegroting biedt per programma inzicht in de mate waarin de doelstellingen uit het collegeprogramma moeten worden behaald en de maatschappelijk beoogde effecten worden bereikt. Eén en ander geldt eveneens voor de verplicht voorgeschreven paragrafen.

De programmabegroting 2025 sluit met een voordelig saldo van € 830.000. In de bestuurlijke samenvatting is een toelichting opgenomen over de grootste afwijkingen ten opzichte van de kadernota.

Vlieland, d.d. 1 oktober 2024

Burgemeester en wethouders van Vlieland,

De secretaris,

A. Idema

de burgemeester,

M. Schrier

Inhoudsopgave

Voorwoord 2
Bestuurlijke samenvatting 4
Leeswijzer 4
Meerjarenperspectief en financiële positie 4
Uitgangspunten begroting 5
Uitgangspunten meerjarenraming 9
Programma's 13
Programma 0, Algemeen Bestuur 14
Programma 1: Openbare orde en Veiligheid 18
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat 22
Programma 3: Economische zaken 28
Programma 4: Onderwijs 32
Programma 5: Cultuur en recreatie 36
Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening 40
Programma 7: Volksgezondheid en milieu 46
Programma 8: Wonen en fysieke leefomgeving 51
Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen 56
Paragrafen 59
Paragraaf 1: Lokale heffingen 60
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing 68
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen 75
Paragraaf 4: Financiering 85
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering 88
Paragraaf 6: Verbonden partijen 91
Paragraaf 7: Grondbeleid 109
Paragraaf:8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo) 110
Vaststellingsbesluit 112
Financiële begroting 114
Recapitulatie lasten en baten 115
Algemene Uitkering gemeentefonds 118
Geprognotiseerde balans, bestemmingsreserves en voorzieningen 120
Berekening EMU-saldo 130
Overhead 131
Overzicht van incidentele baten lasten (meerjaren-)begroting Vlieland 2024 - 2027 134
Verdeling taakvelden programma's 136
Activa staat 2025 141
Nieuwe investeringen 149
Beleidsindicatoren 150

Bestuurlijke samenvatting

Leeswijzer

Tot de gemeente Vlieland behoort het eiland Vlieland en een groot deel van het aansluitende gedeelte van de Waddenzee. Het eiland bestaat voor het overgrote deel uit terreinen die eigendom zijn en beheerd worden door de rijksoverheid, vooral Staatsbosbeheer. De gemeente Vlieland is, gemeten naar het aantal inwoners (ongeveer 1.290) een kleine gemeente, maar qua grondoppervlakte omvangrijk. Het karakter van de gemeente wordt voor een belangrijk deel bepaald door het toerisme: het eiland Vlieland biedt jaarlijks aan vele gasten een slaapplaats. Deze drie elementen, de geografische ligging, het geringe aantal inwoners en het toeristische karakter, vormen de voornaamste kenmerken van de gemeente Vlieland.

Veel kengetallen over de gemeente Vlieland, met mogelijkheden om deze te vergelijken met andere (groepen van) gemeenten, zijn te vinden op internet. Een fraaie vindplaats is de website www.waarstaatjegemeente.nl. Op die website zijn ook de meeste verplichte beleidsindicatoren te vinden en te vergelijken.

In de programmabegroting zijn dezelfde programma's gedefinieerd als in voorgaande jaren. De volgende programma's zijn geformuleerd:

0 Algemeen bestuur
1 Openbare Orde en Veiligheid
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat
3 Economische Zaken
4 Onderwijs
5 Cultuur en Recreatie
6 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening
7 Volksgezondheid en Milieu
8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
9 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Daarnaast bevat de begroting acht zogenaamde paragrafen. In de paragrafen wordt informatie op een gebundelde wijze verstrekt. Anders zou deze informatie versnipperd in de begroting moeten worden opgenomen. Deze informatie heeft betrekking op vrijwel alle programma's.

Meerjarenperspectief en financiële positie

Structureel evenwicht

Kengetal structurele exploitatieruimte	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen zijn in 1000 tallen	Werkelijk	Prognose				
saldo baten en lasten	1.095	-250	340	-111	-224	232
reservemutaties	102	439	490	515	530	56
Begrotingssaldo na bestemming	1.196	190	830	404	306	288
incidentele B&L	-123	-305	-222	-278	-289	-73
structureel begrotingssaldo	1.073	-115	608	126	17	215
In percentages	9,72%	-1,05%	5,45%	1,12%	0,15%	1,89%

Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en door incidentele baten. De raad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is.

Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten en lasten incidenteel is en welk structureel. In de begroting moet daarom een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven Dit verplichte (meerjarige) overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht.

Het overzicht van incidentele baten en lasten vindt u in de financiële begroting

Wanneer in bovenstaand overzicht de jaren 2025 en 2026 vergeleken worden valt op dat het structurele resultaat in 2026 aanmerkelijk lager is dan in 2025. Dit komt omdat in 2026 de algemene uitkering lager zal zijn terwijl diverse indexeringen natuurlijk in dat jaar ten opzichte van 2025 wel gemaakt moesten worden.
Tussen de jaren 2027 en 2028 ontstaan de grootste verschillen doordat in 2027 de Regio Deal naar verwachting wordt afgerond, het duurzaamheidsprogramma ten einde loopt en er ook gerekend wordt met één tijdelijke Fte minder. Overigens zal een nieuw duurzaamheidsprogramma er naar alle waarschijnlijkheid wel voor zorgen dat een deel van de ruimte die nu vanaf 2028 ontstaat weer gebruikt gaat worden. Omdat echter nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden over een nieuw programma kan dit niet verwerkt worden in de begroting.

Uitgangspunten begroting

Bij de samenstelling van de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 zijn onder andere de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemene uitkering gemeentefonds	Berekening op basis van de meicirculaire 2024
Extra middelen indexatie WMO	Geen raming opgenomen
Raming BTW compensatiefonds	Op basis van de berekeningen is de helft van het bedrag opgenomen (€ 41.000)
Extra middelen Klimaat	Extra middelen klimaat voor 2025-2028 zijn evenals de bijbehorende lasten in deze begroting verwerkt.
Stelpost Jeugd	Er is rekening gehouden met de rijksbijdragen uit de hervormingsagenda Jeugd en de aangekondigde verlaging van de kosten voor jeugd voor gemeenten door het rijk
Salarissen	2025 5,3%, 2026 4,7%, 2027 4,8% en 2028 4%
Investeringen	Eerste jaar geen rente wel volledige afschrijving
Belastingen	Verhoging op basis gemiddelde woonlastenstijging meicirculaire 2024 van 5,3%. Meerjarig gebruik gemaakt van de gecombineerde BBP-index percentages: 4,61%, 4,45%, 4,22%
Stelposten prijsstijgingen	Eveneens van de hierboven vermelde gecombineerde BBP-index percentages gebruik gemaakt
Leges en lokale heffingen	Op basis van maximaal 100% kostendekkendheid

Voor een volledige opsomming van uitgangspunten wordt verwezen naar de in de raadsvergadering van 15 juli 2024 vastgestelde Kadernota begroting 2025. Voor een nadere toelichting wordt met name voor belastingen, leges en lokale heffingen verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Begroting bestaand beleid

De begroting 2025 is gebaseerd op de begroting 2024 tot en met de eerste begrotingswijziging. Dat betekent dat nieuwe uitgaven in 2024 met een structureel effect op de stelpost voor onvoorziene

uitgaven 2024 of de algemene middelen vanaf de eerste begrotingswijziging 2024 tevens beslag leggen op de structurele ruimte in de begroting 2025.

Algemene Uitkering gemeentefonds

De berekening is gemaakt op basis van de meicirculaire 2024. Een klein aantal maatstaven is aangepast naar de huidige stand of de ontwikkeling van deze maatstaven is aangepast naar de ontwikkeling zoals wij deze op basis van ervaringscijfers terug zien op Vlieland.

Vanaf 1 januari 2023 is het verdeelmodel van het gemeentefonds volledig herzien. Het doel van het Rijk is een stabiel verdeelmodel dat zoveel mogelijk aansluit bij de kosten van de gemeenten. Een 'ingroeipad' zorgt ervoor dat de gevolgen van de herziening beperkt blijven. Tot en met 2027 blijven de financiële gevolgen beperkt tot maximaal € 37,50 per inwoner. Dat geldt voor alle gemeenten. Daarbij maakt het niet uit of een gemeente voordeel of nadeel heeft van het nieuwe verdeelmodel.
Voor sommige gemeenten is het voor- of nadeel van de herverdeling groter dan € 37,50 per inwoner. De gemeente Vlieland verwacht een groter voordeel door de herverdeling dan € 37,50. Hiermee is echter conform de begrotingscirculaire van de provincie geen rekening gehouden. Het voordeel kan kleiner zijn dan waar wij op basis van eerdere informatie vanuit gaan.

Het nieuwe verdeelmodel is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen. Het Rijk evalueert en beoordeelt het verdeelmodel of het nog beter kan. Het Rijk is van plan om de evaluatie voor de zomer van 2024 af te ronden. In de meicirculaire van 2025 leest u hier dan meer over.

Op 15 april heeft het Rijk haar voorjaarsnota gepubliceerd. De voorjaarsnota van het Rijk kan worden gezien als de voorloper van de meicirculaire. In deze voorjaarsnota geeft het Rijk aan dat de nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten en provincies eerder wordt ingesteld. De nieuwe financieringssystematiek (op basis van het BBP in plaats van "trap op trap af systematiek") gaat al in per 1-1-2024 in plaats van 1-1-2027. Het nadeel compenseert het Rijk voor 2024 volledig, maar voor 2025 slechts voor de helft aan gemeenten. Dit betekent dat gemeenten in 2025 eenmalig € 675 miljoen minder algemene uitkering ontvangen dan was voorzien in de laatste circulaire.

Gemeenten kunnen de eenmalige daling van het gemeentefonds van € 675 miljoen (Vlieland € 98.000) in 2025 aanmerken als negatieve incidentele baat. Wij hebben hiervoor niet gekozen omdat ons structurele resultaat in 2025 positief is.

Ombuigingen vanwege het "ravijnjaar2026"
In deze begroting is een begin gemaakt met de ombuigingen die nodig zijn vanwege de onzekerheden rondom de (mogelijke) bezuinigingen van het Rijk op de Algemene Uitkering van het gemeentefonds. Uit deze begroting blijkt op dit moment geen meerjarig tekort maar de gemeente Vlieland staat wel voor een aantal grote investeringen, waarover nog besluitvorming moet plaats vinden. Deze investeringen zullen meerjarig de begroting belasten.

Het proces om lucht uit de begroting te verwijderen is in gang gezet en een aantal budgetten zijn daarom naar beneden bijgesteld. Dit proces levert echter geen grote bezuinigingen op. Vaak zijn budgetten op basis van jaarrekeningresultaten in het verleden al bijgesteld en worden de positieve jaarresultaten van de afgelopen jaren niet altijd door structurele afwijkingen veroorzaakt.

Een proces wat naast het proces "lucht uit de begroting" loopt is het proces van principiële keuzes.
Het proces van principiële keuzes bestaat uit:

- Geheel schrappen van investeringen
- Gedeeltelijk schrappen van investeringen (sobere uitvoering)
- Mogelijk schrappen van of korten op subsidies
- Verhogen van inkomsten (belastingen en dergelijke)

We merken dat dit proces vertragend werkt op beleidsvorming. Daarnaast betekent het schrappen van investeringen of het soberder uitvoeren van een investering, dat de kwaliteit van het voorzieningenniveau in onze gemeente zal verslechteren. Bovendien is de verwachting dat deze besluiten tot hogere kosten in de verdere toekomst zullen leiden.

Als gemeente ontvangen we diverse subsidies om bijvoorbeeld de energietransitie op gang te helpen. Hierdoor zien we de gemeente voor mooie uitdagingen staan maar ook hier zijn eigen investeringen voor nodig.
Het kengetal structurele ruimte van onze gemeente geeft op dit moment aan dat er weinig investeringsruimte is, tenzij het gaat om investeringen die naast de lasten ook voldoende baten genereren. Vanzelfsprekend is dit bij veel investeringen die een gemeente moet maken niet aan de orde.

Extra middelen indexatie WMO

In de voorjaarsnota reserveert het Rijk een bedrag van € 75 miljoen in 2026 oplopend naar € 300 miljoen in 2029 voor de kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing Wmo. Deze middelen zijn in de Rijksbegroting op een aanvullende post gereserveerd en nog niet verwerkt in het gemeentefonds. Zo lang deze middelen nog niet verwerkt zijn in de circulaire van het gemeentefonds kunnen gemeenten deze niet ramen, deze middelen zijn dan ook niet opgenomen in deze begroting.

Verlengen richtlijn extra middelen klimaat voor 2025-2028

Voor de jaren 2023 tot en met 2030 is er in totaal € 5,38 miljard beschikbaar voor de uitvoeringskosten voor gemeenten en provincies. Voor het jaar 2023 verdeelt het Rijk ca. € 341 miljoen aan gemeenten. Over het vervolg zijn bestuurlijke afspraken gemaakt dat deze regeling wordt vastgelegd in een wet. Hoe dit verder vorm wordt gegeven is op dit moment nog niet duidelijk. Rijk, provincies en gemeenten overleggen over hoe vorm wordt gegeven aan de langjarige zekerheid. Gemeenten kunnen erop rekenen dat ze voor de jaren na 2025 in ieder geval hetzelfde bedrag ontvangen als in 2023 voor de basisfinanciering. In deze begroting is rekening gehouden met deze baten op basis van de ontvangsten voor de eerste drie jaar (€ 289.789) maar eveneens met de bijbehorende salarislasten.

Raming btw-compensatiefonds

Gemeenten kunnen in de ramingen in hun begroting en meerjarenraming rekening houden met de ruimte onder het plafond van het btw-compensatiefonds (BCF). Omdat de hoogte van deze ruimte erg onzeker is zijn in het verleden afspraken gemaakt tussen de gezamenlijke toezichthouders en BZK over wat een reële hoogte van deze ruimte is. Afgesproken is dat de laatst gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond de maximaal toegestane ruimte is die gemeenten mogen ramen in hun begroting en meerjarenraming. Deze gerealiseerde ruimte wordt bekendgemaakt in de meicirculaire. Voor de raming in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 is dus de definitieve afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond gebruikt van het jaar 2023. Uit voorzichtigheidsoverwegingen is in deze begroting maar met de helft van het berekende bedrag voor onze gemeente rekening gehouden.

Stelpost Hervormingsagenda Jeugd

Afspraken zoals ze in de Hervormingsagenda zijn gemaakt mogen als structurele en reële raming door gemeenten meegenomen worden in hun meerjarenraming. Ook nu staat de provincie toe om de middelen ten minste ook voor 2026 tot en met 2028 te begroten. Tussen het rijk en de koepels van gemeenten en provincies, IPO en VNG, is afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming voor de jaarschijven 2026 en 2027 rekening mogen houden met de volledige bijdragen uit de Hervormingsagenda Jeugd en voor 2028 75%. Wij hebben besloten om deze middelen in onze meerjarenraming op te nemen evenals de kostenbesparing voor gemeenten die het rijk raamt vanaf 2026.

Naast dit voordeel is ook gekeken naar de ontwikkelingen die we op Vlieland zien in de Jeugdzorg. Op basis van een prognose voor 2024 is te zien dat het aantal cliënten is toegenomen. De Dienst Sociale Zaken Friesland gaat er vanuit dat dit een éénmalige stijging is maar wel een stijging waarmee we de komende jaren te maken zullen hebben. Daarom is besloten hiervoor een stelpost jeugd op te nemen. Hiervoor is een budget benodigd van € 68.000 oplopend naar € 72.000 in 2028.

Salariskosten 2025

De raming voor de salariskosten is gebaseerd op de raming zoals die door de gemeente Leeuwarden is opgesteld op grond van het personeelsbeheer dat door de gemeente Leeuwarden wordt gevoerd. Daarbij is uitgegaan van dezelfde parameters als de gemeente Leeuwarden hanteert voor de

verwachting van de stijging van de salariskosten zoals de uitkomsten van de cao-gemeenten. We sluiten aan bij de loonvoet voor de overheidssector uit de meicirculaire 2024. In 2025 verhogen we met 3,15 % extra (de loonvoet bedraagt 5,3%). Hiermee houden we de loonbudgetten in de begroting reëel op peil.

Formatie, aantal personeelsleden en salariskosten gemeente Vlieland 2025

Organisatie eenheid	Aantal FTE's 2023	Aantal FTE's 2024	Aantal FTE's 2025	Salariskosten begroting 2023	Salariskosten begroting 2024	Salariskosten begroting 2025
Bestuursorganen						
Gemeente Raad				150.000	152.606	160.694
Burgemeester en Wethouders	2,80	2,80	2,80	315.000	323.556	340.704
Subtotaal	**2,80**	**2,80**	**2,80**	**465.000**	**476.162**	**501.398**
Ambtelijke dienst						
Griffie	0,89	1,11	1,11	71.800	93.634	105.062
Beleidsteam	11,14	11,14	15,56	975.400	1.309.270	1.540.830
Team Uitvoering en Ondersteuning	10,13	10,80	9,61	677.900	792.683	669.466
Team Buitendienst	9,40	8,40	8,70	539.300	552.894	579.805
Subtotaal	**31,56**	**31,45**	**34,98**	**2.264.400**	**2.748.482**	**2.895.163**
Vrijwilligers						
Burgerlijke Stand				5.000	5.200	5.476
GHOR geneeskundige groep				18.000	18.720	19.712
Subtotaal	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**23.000**	**23.920**	**25.188**
Gedetacheerd personeel						
Gedetacheerd personeel	1,83	1,83	1,33	100.100	113.610	90.180
Subtotaal	**1,83**	**1,83**	**1,33**	**100.100**	**113.610**	**90.180**
Totaal	**36,19**	**36,08**	**39,11**	**2.852.500**	**3.362.174**	**3.511.929**

De formatie is ten opzichte van 2024 wat gestegen, toch is het totale salarisbudget voor 2025 in deze begroting lager dan het bedrag waarmee in de meerjarenraming begroting 2024 rekening werd gehouden voor 2025. Dit wordt veroorzaakt door een wat andere invulling van deze FTE's als waar men bij de begroting 2024 vanuit ging, waardoor een lagere inschaling mogelijk was. Daarnaast werd in 2024 nog met een hogere stijging in de loonontwikkeling rekening gehouden. Bovendien werd in het budget van de begroting 2024 al rekening gehouden met een tijdelijke en vaste uitbreiding van de formatie van 3,2Fte.

In deze begroting is buiten de formatie om tot en met 2026 rekening gehouden met de (salaris)kosten van een aanjager voor het Integraal Zorgakkoord. Wij ontvangen hiervoor middelen vanuit de Friese Preventie Aanpak, waardoor deze werkzaamheden budgetneutraal kunnen worden uitgevoerd. Het is de verwachting dat de werkzaamheden na 2026 wel hun doorgang zullen moeten vinden maar omdat hierover nog geen besluitvorming heeft plaatsgehad is dat niet in deze meerjarenbegroting opgenomen. De kosten zijn op dit moment geraamd op € 110.000 per jaar.

Rente en afschrijvingen

Voor het bepalen van de afschrijvingslasten is uitgegaan van de activa en de voorgenomen investeringen waartoe besloten is tot en met de eerste begrotingswijziging 2024 en de kadernota 2025. Achter in deze begroting is hiervan een overzicht opgenomen. De rentelast bestaat uit de rente die

betaald moet worden voor in het verleden aangetrokken langlopende geldleningen, zoals weergegeven in het overzicht langlopende schulden in de paragraaf financiering en de rente voor de korte financiering.
De geprognotiseerde balans laat zien dat in de loop van 2026 een liquiditeitstekort zal ontstaan bij de uitgaven en inkomsten zoals ze in deze begroting zijn opgenomen. Bij het berekenen van de kapitaallasten is geen rekening gehouden met het aantrekken van een extra lening. Wel is er een stelpost van € 70.000 opgenomen voor extra rentelasten in de toekomst.

De op deze manier berekende afschrijvings- en rentelasten worden in de begroting verdeeld vanuit het taakveld treasury naar de diverse onderdelen van de begroting, de rentelast naar rato van de boekwaarde op 1 januari 2025 van de voor die onderdelen ingezette activa. Verwezen wordt naar de "berekening rente-omslag" in de paragraaf financiering.

Overige goederen en diensten

Voor het niveau van de ramingen voor de overige goederen en diensten is uitgegaan van de primaire begroting 2024 tot en met de eerste begrotingswijziging. Een algemene prijscompensatie is niet toegepast. Wel is in voorkomende gevallen een prijsstijging toegepast naar aanleiding van de jaarrekeningcijfers 2023 en de werkelijkheid 2024 t/m augustus. In de begrotingen van de verbonden partijen, evenals hiervoor genoemd bij de salariskosten, is rekening gehouden met prijsstijgingen. Voor de MJOP's is dat gedeeltelijk het geval, daarom zijn ook de kapitaallasten meegenomen in de berekening om te komen tot een zo reëel mogelijke stelpost. Dat betekent dat de overige prijsstijgingen gedeeltelijk opgevangen moeten worden door efficiëntieverhogingen of het aanpassen van de kwantiteit dan wel de kwaliteit van de werkzaamheden binnen het werkveld. Daarnaast is meerjarig een post onvoorzien opgenomen van respectievelijk € 189.000, € 391.000, €595.600, € 798.000. Deze stelpost dient als dekking voor prijsstijgingen. Voor de prijsstijgingen zijn de gecombineerde BBP-index percentages uit de meicirculaire 2024 genomen; voor 2025 en de jaren daarna 4,45%, 4,61%, 4,45%, 4,22%.

Programma de Waddeneilanden

Om de eilander (bestuurlijke) samenwerking te verstevigen en uitdagingen die op de eilanden afkomen het hoofd te bieden, heeft het Dagelijks Bestuur van Gemeenschappelijke regeling (GR)
De Waddeneilanden in 2020 opdracht gegeven een programma op te zetten. Een plan voor een programma om de leefbaarheid op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden.
De voor het programma benoemde thema's zijn ondergebracht in vijf programmalijnen:

- Goed Wonen & Leven
- Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen
- Optimaal Bereikbaar & Verbonden
- Duurzame energie
- Circulaire Economie

In 2024 zijn we, na enkele jaren van voorbereiding, aan de slag gegaan met het Programma Waddeneilanden waarvoor de Regio Deal is toegekend.
Voor onze bijdrage is een bestemmingsreserve aangemaakt, in deze begroting gaan wij er vooralsnog vanuit dat deze bestemmingsreserve gedurende de looptijd van het project gelijkmatig wordt uitgeput.

Uitgangspunten meerjarenraming

Bij de samenstelling van de meerjarenraming is uitgegaan van de begroting 2024 na de eerste wijziging. Er is geen algemene prijsindexering toegepast. Er is echter wel rekening gehouden met:

- de stijging in de kosten van de meerjarenramingen van de gemeenschappelijke regelingen
- stijging van inkomsten, zoals uit belastingopbrengsten
- ontwikkelingen algemene uitkering gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2024
- kapitaallasten van nieuwe investeringen
- 5,3% stijging van salariskosten door cao en sociale premies
- rentelasten voor een nieuw aan te trekken lening (stelpost)

- onvoorziene uitgaven en prijsstijgingen (stelpost)

Nieuw beleid

Behalve een investering voor nieuwe waterputten in het duin voor het blussen van branden zijn er geen nieuwe beleidsvoornemens waarvoor budget is opgenomen in deze begroting. In de kadernota die werd vastgesteld op 15 juli 2024 werden onder nieuwe beleidsvoornemens de volgende PM posten opgenomen:

- Depot collectie Tromp's Huys
- Mobiliteit, vervoer en parkeren
- Traject middelengebruik
- Sociaal Domein Participatiewet
- Afvalinzameling

Omdat op het moment van opstellen van de begroting hierover nog geen besluiten zijn genomen, zijn deze voornemens niet financieel in deze begroting verwerkt.

Het meerjarenperspectief ten opzichte van de kadernota 2025

De meerjarenbegroting sluit structureel met een positief saldo. In het volgende overzicht wordt aangegeven hoe het meerjarenperspectief er uit ziet en hoe dat zich ontwikkeld heeft vanuit het perspectief dat in de kadernota 2025 werd geschetst:

Nummer	Omschrijving	Programma	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028
	Voorlopige saldi kadernota 2025 - 2028		**708.088**	**280.915**	**116.519**	**-69.035**
1	Salarissen	div	110.694	116.150	121.360	126.839
2	Verwijderen post CDOKE inhuur extern en exta baten	7	90.075	94.308	98.835	102.788
3	Aanpassen kapitaallasten	div	18.036	5.094	-14.387	-42.984
4	Extra voordeel Algemene Uitkering jeugd en BCF	6/9	88.000	56.000	52.000	51.000
5	Voordeel door stelpost aankondiging Rijk verlaging kosten jeugd	6	0	27.000	28.000	28.000
6	Stelpost hogere kosten Jeugd door extra instroom en stijgiging tarieven	6	-68.000	-69.000	-70.000	-72.000
7	Invloed daling uitkeringsgerechtigden nadeel Algemene Uitkering	6	-23.000	-25.000	-28.000	-29.000
8	Verlaging BUIG uitkering vanwege daling uitkeringsgerechtigden	6	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
9	Belastingen nadeel 2025 m.n. door bijstelling toeristen- en forensenbelasting	9	-69.195	20.075	110.998	199.685
10	Uitvoering geven aan Programma Wonen	8	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
11	Leges omgevingsvergunning	8	90.000	40.000	40.000	40.000
12	Afloop duurzaamheidsprogramma in 2028	7				100.000
13	Aanpassing onttrekking bestemmingsreserve tijdelijk personeel	9	-58.806	-61.554	-61.076	-137.000
14	Vervallen salariskosten tijdelijk personeel in 2028	div				78.961
15	Subsidie Woeste Westen speeltuin	5	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
16	Aanpassen mutaties voorziening voor MJOP's	div	-45.772	-43.526	-52.582	-53.510
17	Opheffen stelpost uitkomsten HR21	0	38.000	38.000	38.000	38.000
18	Diverse aanpassingen budgetten	div	-6.905	-32.940	-31.951	-32.716
	Resultaat na diverse aanpassingen		829.715	404.022	306.216	287.528
	Saldo incidentele baten en lasten		-222.000	-278.000	-289.000	-73000
	Structureel resultaat		607.715	126.022	17.216	214.528

Toelichting

1. Salarissen, het positieve verschil is met name ontstaan doordat bij de begroting 2024 nog rekening werd gehouden met een sterkere loonstijging dan waar bij de begroting 2025 vanuit wordt gegaan. De formatie is ten opzichte van 2024 wel wat gestegen maar bij de begroting 2024 werd vanwege de tijdelijke en vaste uitbreiding van de formatie (3,2Fte) meer budget geraamd dan op basis van de formatie nodig was. Het besluit hiervoor werd genomen bij de vaststelling van de kadernota 2024 -2027.
2. Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Bij het opstellen van de begroting 2024 werd er nog van uitgegaan dat we voor dit project iemand extern zouden gaan

inhuren, inmiddels is deze functie echter intern ingevuld en behoort de functie tot de formatie. De provincie heeft aangegeven dat gemeenten ervan uit mogen gaan dat vanuit het rijk ook na 2025 middelen beschikbaar mogen worden gesteld.

3. Op basis van de MJOP's en het meerjarige investeringsplan tractiemiddelen zijn de kapitaallasten opnieuw berekend voor de komende jaren. Doordat sommige investeringen in de tijd naar voren worden geschoven zien we in de eerste jaren een positief verschil ten opzichte van de begroting 2024, maar in de latere jaren een negatief verschil.
4. Extra voordeel Algemene Uitkering jeugd en BCF, zoals hierboven aangegeven is het toegestaan om rekening te houden met extra middelen via de algemene uitkering voor jeugd en het btw-compensatiefonds plafond. Voor beide is in deze begroting een voorzichtig bedrag geraamd.
5. De door het rijk aangekondigde verlaging van de kosten voor jeugd voor gemeenten zijn eveneens meegenomen in deze begroting
6. Door een hogere instroom in de jeugdzorg in 2024 en door verwachte stijgingen van de tarieven in deze dienstverlening is de verwachting dat de kosten de komende jaren hoger zullen zijn dan wat in de begroting van De Dienst Sociale Zaken werd aangeleverd. Daarom is een extra stelpost opgenomen.
7. Uit de begroting van De Dienst Sociale Zaken blijkt dat het aantal uitkeringsgerechtigden op Vlieland is gedaald, dit is van invloed op de Algemene Uitkering die wij ontvangen.
8. De hiervoor genoemde daling van het aantal uitkeringsgerechtigden is ook van invloed op de Gebundelde Uitkering (BUIG) die wij van het rijk ontvangen.
9. Belastingen, in de kadernota werd al aangegeven dat het budget toeristen- en forensenbelasting opnieuw bekeken moest worden. In 2019 zijn we gestart met een nieuwe wijze van opleggen. Vanaf dat moment was een logiesverstrekker voor een verhuurobject forensenbelasting of toeristenbelasting verschuldigd maar niet meer beide gelijktijdig. Hierdoor zagen we een verschuiving van de opbrengst toeristenbelasting naar de opbrengst forensenbelasting. Hierna volgde een aantal coronajaren, waardoor het lastig werd een lijn in de ontwikkelingen te zien. Na een aantal jaren zien we nu een licht dalende lijn in het aantal overnachtingen dat opgegeven wordt bij de toeristenbelasting. Dit budget is dan ook naar beneden bijgesteld en dit zorgt ervoor dat ondanks de indexering van de overige budgetten, een negatieve bijstelling voor belastingen te zien is in 2025. In overleg met de auditcommissie is er voor gekozen om de belastingen meerjarig te verhogen met hetzelfde percentage als het percentage dat voor de indexering van de stelposten prijsstijgingen gekozen is: 4,61%, 4,45% en 4,22%.
10. Op 15 juli 2024 is door de raad het programma Wonen vastgesteld. Voor de uitvoering van dit programma zal jaarlijks wat budget nodig zijn.
11. Leges omgevingsvergunning, op basis van inschattingen van verwachte vergunningaanvragen verwacht de vak-afdeling in 2025 een toename van het totaal op te leggen bedrag aan leges. Voor de jaren daarna is uitgegaan van een langjarig gemiddelde. In de praktijk zal moeten blijken of onder de nieuwe legesverordening deze opbrengst haalbaar is.
12. Afloop duurzaamheidsprogramma. In 2027 loopt dit programma af, de bijdrage vanuit de exploitatie van € 100.000 kan daarom vanaf 2028 vervallen. De verwachting is overigens wel dat met het vaststellen van een nieuw programma er weer een bijdrage nodig zal zijn, hierover heeft echter nu nog geen besluitvorming plaatsgevonden.
13. Aanpassing onttrekking bestemmingsreserve tijdelijk personeel. Op dit moment wordt slechts voor één Fte aan de bestemmingsreserve onttrokken. Wij gaan er nu van uit dat dit zo blijft gedurende de looptijd van deze bestemmingsreserve, waardoor in 2028 het restant van de bestemmingsreserve weer kan worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.
14. Einde tijdelijke uitbreiding van de formatie. In de loop van 2027 gaat een medewerker met pensioen waardoor een tijdelijke functie dan kan worden omgezet naar een vaste functie. In 2028 hoeven deze salariskosten dus niet meer dubbel geraamd te worden.
15. Subsidie Woeste Westen. Voor de speeltuin op het Westerse Veld zal jaarlijks € 1.500 subsidie verstrekt worden.
16. Door bijstellingen van de MJOP"s moesten mutaties voorzieningen worden aangepast. Met name aan de voorziening onderhoud gebouwen wordt minder onttrokken omdat veel onderhoud niet onder groot onderhoud valt en alleen groot onderhoud aan de voorziening mag worden onttrokken.
17. Opheffen stelpost uitkomsten HR21, deze stelpost kan worden opgeheven nu de onderzoeken HR21 zijn afgesloten en alle functies zijn ingeschaald volgens deze methode.

18. Diverse aanpassingen Budgetten. Diverse budgetten laten bij de jaarrekening een afwijking ten opzichte van het geraamde budget zien, wanneer dit structureel is passen we deze bedragen aan. Vaak gaat het om de wat kleinere bedragen. De uitzonderingen hierop zijn:
    - het budget voor toevoeging aan de pensioen- en wachtgeldvoorziening van de wethouders moest opgehoogd worden met € 50.000
    - de vermindering met € 62.000 van de opbrengst uitgeleend personeel aan derden omdat met ingang van 2025 geen medewerkers van de gemeente Vlieland meer werkzaam zijn voor De Waddeneilanden of de gemeente Terschelling
    - de raming van de SPecifieke Uit Kering (SPUK) sport, want alleen voor 2025 krijgen we nog € 30.000 extra inkomsten, daarna is het niet zeker.

Actuele prognose algemene reserve

Door de behandeling in de raad van de kadernota en door de bovengeschetste ontwikkelingen en besluiten kan de volgende geactualiseerde prognose van de algemene reserve worden gemaakt:

stand Algemene Reserve 1 januari 2024	€ **2.850.468**
bij in 2024:	
saldo jaarrekening 2023	1.196.265
uitnames 2024	
Vorming reserve tijdelijk personeel	-520.000
opnieuw ramen restantbudgetten 2023	-225.912
Prognose jaarresultaat 2024	189.519
uitnames 2025	
Geen uitnames in 2025 geraamd	
Meerjarenbegrotingen	
Resultaat 2025	829.715
Resultaat 2026	404.022
Resultaat 2027	306.216
Vrijval bestemmingsreserve tijdelijk personeel in 2028	181.436
prognose Algemene Reserve 31 december 2028 (moet minimaal € 1.500.000 zijn)	€ **5.211.729**
Prognose is exclusief mogelijke overige ontwikkelingen waarover nog geen besluitvorming is.	

Programma's

Programma 0, Algemeen Bestuur

Algemeen
Het programma Algemeen Bestuur gaat over de gemeentelijke bestuursorganen: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. Daarnaast de baten en lasten van het ambtelijk apparaat dat het bestuur direct terzijde staat. Ook tot dit programma behoren zaken als de burgerlijke stand, de BRP (Basis Registratie Persoonsgegevens), het organiseren van verkiezingen en de algemene bestuurlijke samenwerking zoals vooral die met de andere Waddeneilandgemeenten.

Het gaat om de taakvelden:
1. 0.1 Bestuur
2. 0.2 Burgerzaken
3. 0.4 Overhead en ondersteuning organisatie.

Wat willen we bereiken?

Speerpunten
1. **Inzetten op verdere, nauwere samenwerking met de andere Waddeneilanden.**
2. **Uitvoering geven aan de verbeteragenda Quick Scan lokale democratie.**
3. **Inzetten op een verdere verbetering van de communicatie.**

Speerpunt 1: Inzetten op verdere, nauwere samenwerking met de andere Waddeneilanden
Het Programma Waddeneilanden heeft geleid tot het binnenhalen van de Regio Deal. Naast de vijf programmalijnen van de Regio Deal is het overkoepelend thema de intensivering van zowel de bestuurlijke als ambtelijke samenwerking tussen de Waddeneilanden.

Wat gaan we doen in 2025?

- In de Stuurgroep Programma Waddeneilanden (bestuurlijk) en in de Werkgroepen van de programmalijnen (ambtelijk) nauw samenwerken om het Programma Waddeneilanden als Regio Deal tot een goede uitvoering te brengen.
- Het algemeen bestuur (AB) en het dagelijks bestuur (DB) gaan gezamenlijk met de Directieraad (DR) onderzoeken of en hoe een mogelijke verdere intensivering van de samenwerking te realiseren is.

Speerpunt 2: Uitvoering geven aan de verbeteragenda Quick Scan lokale democratie.
In de vorige raadsperiode is een Quick scan lokale democratie uitgevoerd. Doel hiervan is de kloof tussen inwoners en het bestuur te verkleinen. Een raadswerkgroep, aangevuld met inwoners en ambtelijke ondersteuning is hiermee aan de slag gegaan en dat heeft een verbeteragenda met aanbevelingen opgeleverd.
De verbeterpunten die nog worden doorlopen in 2025 zijn:

- Burgerparticipatie verbeteren door het opzetten van een digitaal platform
- Contact tussen gemeenteraad en in de inwoners verbeteren
- Ondersteuning van maatschappelijke initiatieven verbeteren

Wat gaan we doen in 2025?

- Het opzetten van een burgerparticipatieplatform in samenwerking met de andere Waddeneilanden is van de baan, de andere Waddeneilanden vinden de kosten te hoog. In 2024 is een offerte ontvangen van Mijn Buurtje, een community platform met een participatiemodule. Daarnaast is er contact gelegd met de nieuwe lokale krant De Geitenbode, die ook een website heeft en die nog wil uitbouwen met functies die overeen komen met een community platform. Om niet zaken dubbel te doen gaan we kijken of de gemeente met een participatiemodule kan aansluiten op de website van De Geitenbode.
- In september 2024 is de invulling van de Raadscommissie aangepast. We willen het meepraten tijdens de Raadscommissie verder stimuleren. Daarnaast wordt er gekeken naar andere, meer informele bijeenkomsten, zoals een politiek café.
- Het ondersteunen van maatschappelijke initiatieven is een doorlopend aandachtpunt waar we alert op zijn zodra zich dat voordoet. We gaan kijken of het digitaal platform hier ook een rol in kan spelen.

Speerpunt 3: Inzetten op een verdere verbetering van de communicatie
Voor het vertrouwen in de overheid is goede communicatie met onze inwoners heel belangrijk. En het kan altijd beter.
Inwoners van Vlieland hebben geen keuze en zullen zich voor bepaalde diensten nu eenmaal tot de lokale overheid (de gemeente) moeten wenden. Het is belangrijk dat er open en duidelijk met inwoners wordt gecommuniceerd over mogelijkheden en onmogelijkheden. Als gemeente hebben we ook een bepaalde ‘zorgplicht’ om onze inwoners proactief te informeren over zaken die voor hen van belang (kunnen) zijn. Dit op een taalniveau dat ook begrijpelijk is voor mensen die wat minder goed de Nederlandse taal beheersen.
Informatie over diensten die inwoners en gasten bij de gemeente moeten afnemen moet makkelijk te vinden zijn op een goed toegankelijke website. Maar ook informatie over waar de gemeente zich mee bezig houdt en welke actuele ontwikkelingen er zijn moet kunnen worden teruggevonden op de website.
Om ook jongeren te bereiken maken we gebruik van de sociale mediakanalen.

Wat gaan we doen in 2025?

- We blijven alert op toegankelijk taalgebruik (B1) in al onze communicatie.
- We zorgen dat de informatie op onze website actueel is en makkelijk te vinden.
- We werken aan het verbeteren van de digitale toegankelijkheid en streven naar een toegankelijkheidsstatus A.
- We zorgen wekelijks voor een aantrekkelijke nieuwsbrief, opgenomen in de lokale krant De Geitenbode, zodat ook mensen die minder digitaal vaardig zijn op de hoogte kunnen blijven van nieuws uit de gemeente. We plaatsen de nieuwsbrief ook elke donderdag in het kastje aan de muur van het gemeentehuis en op de website, zodat ook mensen die geen abonnement op de lokale krant hebben kennis kunnen nemen van de gemeentelijke nieuwsbrief.
- Afhankelijk van of het al dan niet is gelukt om dit in 2024 te realiseren, ronden we het het proces om te komen tot een digitaal burgerparticipatieplatform in 2025 af.

Verbonden partijen bij dit programma
Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

Kaderstellende nota's
- Programma Waddeneilanden – juni 2021
- Meerjarig programmaplan 2023-2026 "Wad nu, wat later" van GR de Waddeneilanden
- Participatiebeleid Omgevingswet 2021
- Verordening adviescommissie bezwaarschriften 2020
- Archiefverordening gemeente Vlieland 2008
- Verordening basisregistratie personen Vlieland 2014

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2025	25,87	n.v.t.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2025	26,23	n.v.t.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2025	3833	n.v.t.
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2025	2%	n.v.t.
Overhead	% van totale lasten	2025	21%	n.v.t.

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Formatie	Het gaat hier om de toegestane structurele formatie in fte per 1000 inwoners van het ambtelijk apparaat van de gemeente Vlieland. (Formatieplan 2024)
Bezetting	Het gaat hier om de werkelijke formatie in fte per 1000 inwoners van het ambtelijk apparaat van de gemeente Vlieland.
Apparaatskosten	
Externe inhuur	Het totale geraamde bedrag voor de externe inhuur bedraagt in 2025 € 72.675
Overhead	

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	3.248.885	3.369.112	3.750.233	3.865.525	3.999.278	3.813.004
Baten	389.289	136.000	136.000	136.000	136.000	136.000
Saldo voor bestemming nadelig	-2.859.597	-3.233.112	-3.614.233	-3.729.525	-3.863.278	-3.677.004
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	300.000	300.000	300.000	0
Saldo na resultaatbestemming	-2.859.597	-3.233.112	-3.314.233	-3.429.525	-3.563.278	-3.677.004

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
10	Bestuursorgaan gemeenteraad	354.640	0	-354.640
20	Bestuursorgaan college burgemeester en wethouders	491.754	0	-491.754
30	Bestuursorgaan burgemeester	19.220	16.000	-3.220
40	Bestuurlijke samenwerking	393.900	300.000	-93.900
50	Burgerzaken	140.123	120.000	-20.123
60	overhead en ondersteuning organisatie	2.350.595	0	-2.350.595
Totaal		3.750.233	436.000	-3.314.233

Programma 1: Openbare orde en Veiligheid

Algemeen

Het programma Openbare Orde en Veiligheid houdt globaal in: aandacht voor de openbare orde en veiligheid, met name brandweer en de rampenbestrijding en zware ongevallen in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden. Daarnaast krijgt ondermijning de laatste jaren ook steeds meer aandacht. Belangrijke instrumenten binnen dit programma zijn het gemeentelijke rampenplan, Algemene Plaatselijke Verordening en het Integrale Veiligheidsplan. Tot het programma behoren verder onder meer dierenbescherming, bureau Halt, gevonden voorwerpen, burgernet, strandvonderij, toezicht op collecten en doodsschouw.
We streven niet alleen naar een veilige leefomgeving voor inwoners en gasten (inclusief het beperken van overlast) maar ook naar het vergroten van het veiligheidsgevoel.

Het gaat om de taakvelden:

- 1.1, Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2, Openbare orde en veiligheid.

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Samenwerking lokale politie en BOA's in dienst van de gemeente**
2. **Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing**
3. **Plan van aanpak ondermijning**
4. **Nieuwe APV met aandacht voor de Omgevingswet**
5. **Nieuw Integraal Veiligheidsplan (IVP)**

Speerpunt 1 : Samenwerking lokale politie en BOA's in dienst van de gemeente.
Op landelijk niveau ontstaat steeds meer de trend dat de politie taken afstoot. Daarbij gaat het vooral om zaken uit de APV en kleinere verkeerszaken. Er wordt steeds meer energie gestoken in de inzet van BOA's op Vlieland. Het is wel gewenst dat politie en BOA's regelmatig met elkaar in contact staan en daarbij indien mogelijk werkzaamheden op elkaar afstemmen.

Wat gaan we doen in 2025?

- Met de pilot die in 2022 is gestart en voortgezet in 2023 doorgaan, maar dan niet meer als pilot
- De samenwerking met Harlingen qua inhuur (detachering) van BOA's continueren maar ook zorgen voor een goede en heldere en soms betere afstemming
- Structureel overleg organiseren met politie en BOA's en de ambtelijke dienst via het handhavingsoverleg

Speerpunt 2 : Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing
Er loopt al een aantal jaren een project "gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing". Door de coronacrisis is de invoer van het project enige jaren vertraagd maar het is inmiddels weer opgepakt. Zo is er een maatregelenmatrix opgesteld die leidend moet zijn voor de aanpak van de natuurbrandbeheersing.
Op een aantal, buiten de bebouwde kom gelegen plaatsen op Vlieland is de bluswatervoorziening zeer beperkt. Er kan worden voorzien in een betere bluswatervoorziening door het laten slaan van waterbronnen op het eiland. Vanuit defensie ligt er een aanbod om, als zij in 2025 weer waterbronnen gaan slaan, voor de gemeente ook een aantal bronnen aan te leggen. Dat zal aanzienlijk schelen in de kosten voor de gemeente.

Wat gaan we doen in 2025?

- Aan de hand van de maatregelenmatrix het advies over te nemen maatregelen daadwerkelijk oppakken
- Aanleg van, bij voorkeur twee, waterbronnen op het eiland

Speerpunt 3 : Plan van aanpak ondermijning
Er is in samenwerking met het RIEC een inventarisatie gemaakt van ondermijning op Vlieland. Aan de hand van die inventarisatie is een ondermijningsbeeld opgesteld. Het in 2023 vastgestelde plan van aanpak ondermijning zal gefaseerd worden uitgevoerd. In 2025 zal, al naar gelang daar behoefte voor is binnen onze organisatie, gewerkt moeten (of kunnen) worden met een meldpunt ondermijning. Dit moet worden ingesteld en er moet tevens een casustafel worden ingericht.
Ook zal de aanpak van de ondermijning op de vijf Waddeneilanden verder worden uitgewerkt in 2025.

Wat gaan we doen in 2025?

- Uitvoering geven aan het plan van aanpak ondermijning
- Opzetten van en werken met een intern meldpunt
- Opstellen van een casustafel
- Organiseren van bewustwordingssessies voor personeel en externe stakeholders

Speerpunt 4 : Nieuwe APV met aandacht voor de Omgevingswet
De huidige APV dateert van 2011. Het is wenselijk een geheel nieuwe APV op te stellen. Daarbij zullen meerdere stakeholders worden betrokken, van binnen en buiten de organisatie. Na het opstellen van een plan van aanpak is in 2024 daadwerkelijk begonnen met het opstellen van een nieuwe APV. Een nieuwe APV kan echter niet los worden gezien van de nieuwe Omgevingswet. Nauwe afstemming tussen beide onderdelen is dan ook zeer gewenst maar vertraagt het proces wel enigszins. Zo zullen de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving verhuizen van de APV naar het omgevingsplan.

Wat gaan we doen in 2025?
- Uitvoering geven aan de in 2023 vastgestelde startnotitie APV
- De nieuwe Omgevingswet in de APV integereren

Speerpunt 5: Nieuw Integraal Veiligheidsplan gemeente Vlieland (IVP)
Het meest recente integrale veiligheidsbeleid dateert uit 2013 en is dringend aan vervanging toe. Daarvoor zal een nieuw Integraal Veiligheids Plan worden opgesteld.
Waar mogelijk wordt hierbij samengwerkt met andere waddeneilanden. Bekeken zal worden of samen met Texel en Terschelling en een extern adviesbureau een veiligheidsanalyse kan worden opgesteld. De volgende stap zal zijn het opstellen van een nieuw IVP voor Vlieland.

Wat gaan we doen in 2025?
- Opstellen van een veiligheidsanalyse
- Opstellen van een IVP

Verbonden partijen bij dit programma
Veiligheidsregio Fryslân

Kaderstellende nota's
APV Vlieland 2011
Plan van aanpak ondermijning 2023
IOB de Waddeneilanden
Nieuw Bibobbeleid en werkinstructie gemeente Vlieland (2024)
IVP (2025)

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	448.895	534.493	444.270	458.818	472.435	485.707
Baten	26.475	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
Saldo voor bestemming nadelig	-422.420	-509.793	-419.570	-434.118	-447.735	-461.007
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-422.420	-509.793	-419.570	-434.118	-447.735	-461.007

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
100 Brandbestrijding	219.384	0	-219.384
110 Rampenbestrijding	51.058	0	-51.058
120 Openbare orde en veiligheid	173.828	24.700	-149.128
Totaal	444.270	24.700	-419.570

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Algemeen

Het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat heeft betrekking op de aanleg en het onderhoud van wegen, straten en pleinen, de openbare verlichting, straatreiniging, gladheidbestrijding, straatmeubilair, verkeersmaatregelen en parkeervoorzieningen.
Daarnaast ook op de veerdiensten, het busvervoer, waterkerende werken en afwatering.

De gemeente Vlieland beheert de wegen in de bebouwde kom en het grootste gedeelte van de wegen en een deel van de fietspaden in het buitengebied. Het meerjarenonderhoudsprogramma wordt door de eigen dienst opgesteld. In geval van grotere onderhoudsprojecten wordt externe expertise ingehuurd voor het maken van bestekken en de directievoering.
We willen het autoluwe karakter van het eiland versterken en binnen de bebouwde kom willen we minder geparkeerde auto's in het zicht.

Verkeer en vervoer gaat ook over het vervoer van- en naar het eiland. De veerboot is de levensader van Vlieland. Zowel inwoners als gasten willen duidelijkheid, regelmaat en betrouwbaarheid in de dienstregeling.

Een steeds grotere rol bij bijvoorbeeld onderhoud aan wegen en bermen, straatreiniging en gladheidsbestrijding speelt het goed omgaan met de leefomgeving. Biodiversiteit en het insectenleven staan onder druk. Zout strooien bijvoorbeeld heeft een nadelige invloed op de plantengroei in de bermen en daarmee op de biodiversiteit. Daartegenover staat de zorgplicht van de gemeente om te voorzien in gladheidsbestrijding.
We willen proberen bij het nemen van maatregelen het milieu te ontzien.

Het gaat om de taakvelden:

- 2.1 Verkeer (waaronder verkeersveiligheid) wegen en water
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.5 Openbaar Vervoer

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Voorlichting en lespakketten basis- en voortgezet onderwijs**
2. **Structureel overleg met concessiehouder en concessieverlener OV**
3. **Verkeersveiligheid, veilige fietsroutes**
4. **Vaststellen mobiliteitsbeleid**
5. **Integrale waterveiligheid**
6. **Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting**
7. **Veilige wegen en voorkomen van grotere schades**
8. **Periodiek uitvoeren van groter onderhoud wegen volgens het MJOP**
9. **Periodiek onderhoud waterstaatswerken volgens het MJOP**
10. **Concessie Waddenveren 2029**

Speerpunt 1 : Voorlichting en lespakketten
Al een groot aantal jaren neemt de gemeente Vlieland deel aan het Manifest verkeersveiligheid van de Provincie Friesland. Activiteiten die onder het manifest vallen richten zich met name op het basis- en voorgezet onderwijs maar kunnen zich ook richten op activiteiten voor senioren (60+). Door een gezamenlijke inspanningsfinanciering van gemeente en provincie is het ook mogelijk om op Vlieland deze activiteiten te organiseren. De belangstelling voor deelname aan de verschillende activiteiten wordt op Vlieland steeds groter en daarom is het een uitdaging om het in de toekomst te kunnen blijven financieren

Wat gaan we doen in 2025?

- Activiteiten, een lespakket en het geven van voorlichting op het BO en VO aanbieden
- Activiteiten, cursussen etc aanbieden aan senioren

Speerpunt 2 : Structureel overleg met concessiehouder en concessieverlener OV
De concessie OV is door de provincie voor de komende jaren gegund aan Qbuzz. De concessie gaat in op 15 december 2024.

Wat gaan we doen in 2025?

- De eerste contacten en gesprekken met Qbuzz hebben inmiddels plaatsgevonden. De wens is om vanaf 2025 meer en beter contact te onderhouden met de concessiehouder. Daarvoor zullen afspraken worden gemaakt voor een structureel overleg met de gemeente en de vervoerder en bij voorkeur de provincie als concessieverlener en toezichthouder.
- Er zal door de provincie Friesland worden onderzocht of er voor de komende jaren een locatie kan worden gevonden waar de elektrische bussen kunnen worden gestald en ook worden opgeladen. De gemeente is daarbij aanspreekpunt voor de provincie. Er zal ook worden bekeken welke mogelijkheden er eventueel zijn op de gemeentewerf. Het uitgangspunt is dat de provincie de zeggenschap krijgt over de locatie en dat deze op die manier ter beschikking kan worden gesteld aan de concessiehouder OV.

Speerpunt 3 : Verkeersveiligheid, veilige fietsroutes
Ook op een autoluw eiland dient de nodige aandacht te worden besteed aan verkeersveiligheid. Klachten over verkeersonveiligheid of suggesties voor verbetering worden serieus genomen. Waar mogelijk worden direct maatregelen genomen en soms worden zaken meegenomen in een groter project. Met de opkomst van de E-bike verdient ook de fietsveiligheid steeds meer aandacht. In 2022 is er een Doortraproute op Vlieland geopend. Een mooie en veilige fietsroute door de natuur van Vlieland.

Wat gaan we doen in 2025?

- Bij vraagstukken over verkeersonveilige situaties zo nodig een adviesbureau inschakelen
- Voorlichtingsdagen organiseren voor fietsers met als doelgroep ouderen. Daarbij onder andere aandacht voor gebruik van fietsspiegels, valhelm en valpreventie

Speerpunt 4 : Vaststellen mobiliteitsbeleid

Met name in en rond het oude dorp is de parkeerdruk groot. Het is gewenst om hier oplossingen voor te vinden. Daarnaast is het wenselijk om grotere voertuigen zoals bedrijfsbussen grotendeels buiten de bebouwde kom te (kunnen) laten parkeren

Wat gaan we doen in 2025?

- Onderzoek naar de mogelijkheden van ondergronds of anderszins uit het zicht parkeren aan de Willem de Vlaminghweg, waarbij ook de ruimtelijke component nadrukkelijk wordt betrokken (parkeerruimte versus woningbouw).
- Vaststellen van en uitvoering geven aan het mobiliteitsbeleid.

Speerpunt 5 : Integrale waterveiligheid

In 2024 is voor alle waddeneilanden een integrale waterveiligheid strategie (IWVS) opgesteld. Dit volgt uit het Deltaprogramma, waarin is bepaald dat de eilanden uiterlijk 2025 een integrale waterveiligheidsstrategie hebben vastgesteld, om ervoor te zorgen dat bij een eventuele overstroming mensen in veiligheid kunnen worden gebracht en cruciale voorzieningen blijven functioneren. In juli 2024 is deze in de raad vastgesteld. Gekozen uitgangspunt is ambitie 2; schuilen, overleven en basis voor herstel vitale infrastructuur. Uit de rapportage blijkt dat op Vlieland voldoende schuilmogelijkheden zijn in geval van een grootschalige overstroming.

Wat gaan we doen in 2025?

- Het verwerken van de conclusies van de IWVS in ruimtelijke ordening voor nieuwbouw en grootschalige renovaties.
- Inventariseren welke objecten of netwerken nu al acute aandacht vragen.
- Zorgen dat bewoners en toeristen bekend zijn met mogelijke schuilplaatsen en wat van hen verwacht wordt om enkele dagen te overleven.

Speerpunt 6 : Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting

Beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een kerntaak van de gemeente. Het staat elke gemeente vrij om te bepalen óf en hoe ze de openbare ruimte wil verlichten. Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting draagt bij aan een veilige en aantrekkelijke plaats om te wonen, te werken en te recreëren. Daarnaast is openbare verlichting nodig voor het gebruik van de openbare ruimte in de avond. Openbare verlichting kan echter ook een verstoring opleveren van de natuurlijke duisternis. Op het gebied van duurzaamheid (in de breedste zin van het woord) wordt dan ook gestreefd naar vermindering van de lichtvervuiling, evenals minder energieverbruik. Een goed evenwicht tussen veiligheid en duurzaamheid is het uitgangspunt voor het beleid van de gemeente, waarbij de onderliggende natuurwaarden niet uit het oog verloren worden.

In december 2020 heeft de raad het beleidsplan openbare verlichting met ondertitel “Donker waar mogelijk, licht waar nodig” vastgesteld. Mede op basis van dit plan is in 2022 een meerjarenraming voor onderhoud en vervanging van de openbare verlichting op Vlieland vastgesteld en aan de raad aangeboden, om de te verwachten kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende jaren te kunnen inschatten. Vervangingen zijn gebaseerd op leeftijd en theoretische levensduur van lichtmasten en armaturen. In 2024 is het MJOP openbare verlichting geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.

Wat gaan we doen in 2025?

- Een dertigtal armaturen vervangen door LED-armaturen op de Badweg, Kampweg, De Uitlegger en het Kamppad in combinatie met het project reconstructie Kampweg.
  Toepassen vleermuisvriendelijke verlichting met dimprofiel.
- Een dertigtal armaturen vervangen door LED-armaturen in Duinwijck (De Blinkerd, Vorkduin, Sikkelduin) en op de Dennenlaan, Berkenlaan, Burg. Rablaan, het Loodsenpad en de Rozebottelweg.

Speerpunt 7 : Veilige wegen en voorkomen van grotere schades

Met het kleinschalige onderhoud wordt voorkomen dat er (te) grote oneffenheden in de bestrating komen welke letsel kunnen veroorzaken.

Wat gaan we doen in 2025?

- Regulier klein onderhoud plegen aan verhardingen binnen en buiten de bebouwde kom

Speerpunt 8 : Periodiek uitvoeren van groter onderhoud wegen volgens het MJOP

Jaarlijks wordt het meerjarenonderhoudsplan bijgesteld. Op basis daarvan wordt een inschatting gemaakt voor de korte- en middellange termijn. De wegen worden jaarlijks geschouwd, waarna alleen het noodzakelijke onderhoud plaatsvindt.

Wat gaan we doen in 2025?

- Het herstraten van het verharde gedeelte van de Dreef nadat de bouwwerkzaamheden van Eureka zijn afgerond.
- Het herstraten van de Middenweg, na de bouwwerkzaamheden van het nieuwe complex.
- Het herstraten van een drietal grotere gloppen in het dorp
- Onderhoud plegen aan het laatste gedeelte van de Lutinelaan vanaf de Esdoornlaan

Speerpunt 9 : Periodiek onderhoud waterstaatswerken volgens het MJOP

In 2024 zijn meerpalen en drenkelingentrappen bij het oude deel van de jachthaven vervangen. Uit de diktemetingen blijkt dat deze damwanden nog vijf tot tien jaar mee kunnen, dat is zeker vijf jaar langer dan in het laatste MJOP voorzien. In 2028 zullen opnieuw diktemetingen worden uitgevoerd om de situatie op dat moment te bekijken. Voor wat betreft het verbeteren van overleg met het SAV is een technisch overleg per kwartaal in het leven geroepen om proactiever gezamenlijk op te trekken.

Voor wat betreft de glooiing bij De Lange Paal is het aangelegde proefstuk voldoende stabiel om over een gehele lengte te worden vervangen. Eind 2024 worden de voorbereidingen opgestart.

Wat gaan we doen in 2025?

- Op structurele wijze technisch overleg met SAV uitvoeren
- Uitvoering vervanging glooiing

Speerpunt 10: Concessie Waddenveren 2029

De huidige concessie Waddenveren West is verleend voor een periode van 15 jaar en loopt dus af in 2029.

Nadat eind 2022 is besloten dat het Ministerie van I&W de concessieverlener zal blijven, zijn in 2023 de eerste voorbereidende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van het Ministerie.
In 2024 heeft de aandacht zich vooral gericht op de Nota van Uitgangspunten (NvU). In nauwe samenwerking met de vier Friese Waddeneilanden is een zienswijze op de NvU ingediend.
Hoewel 2029 nog ver weg lijkt is het de bedoeling dat er in 2026 wordt besloten aan welke partij de concessie wordt verleend. Gedurende het hele proces zal er zoveel mogelijk worden samengewerkt met de andere Friese Waddeneilanden.

Wat gaan we doen in 2025?

- Afronding en reactie van Ministerie op Nota van Uitgangspunten
- Inspraakronde concept Programma van Eisen
- Bij alle inspraakmogelijkheden de burgers / reizigers zoveel mogelijk betrekken

Verbonden partijen bij dit programma

Geen

Kaderstellende nota's

1.	ROF werkplan	2023
2.	Programma van Eisen concessie OV	2025
3.	Concept Nota van Uitgangspunten concessie Waddenveren (afgerond)	2024
4.	Beleidsplan openbare verlichting "*donker waar mogelijk, licht waar nodig*"	2020
5.	Meerjarenraming Openbare Verlichting onderhouds- en vervangingsinvesteringen	2024

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	365.411	431.683	381.853	401.436	407.472	432.936
Baten	12.746	12.037	12.037	12.037	12.037	12.037
Saldo voor bestemming nadelig	-352.665	-419.646	-369.816	-389.399	-395.435	-420.899
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-352.665	-419.646	-369.816	-389.399	-395.435	-420.899

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
200 Onderhoud van wegen	216.909	0	-216.909
210 Overig beheer wegen	108.164	0	-108.164
220 Verkeers- en vervoersmaatregelen	7.000	0	-7.000
230 Waterstaatkundige werken	49.780	12.037	-37.743
Totaal	381.853	12.037	-369.816

Programma 3: Economische zaken

Algemeen

Het programma Economische Zaken houdt in de gemeente Vlieland voor wat betreft concrete activiteiten in: het stimuleren en in stand houden van een gezonde lokale economie zonder structurele werkloosheid. Daarnaast is ook het eigendom van het tankstation voor brandstoffen (benzine en diesel), waarvan het beheer wordt uitgevoerd door de Stichting Aanloophaven Vlieland (SAV), onderdeel van deze activiteit.

Op het toeristische-economische vlak zijn op Vlieland diverse gemeentelijke stichtingen actief, of stichtingen die voor hun functioneren volledig afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidie. De gemeentelijke stichtingen (SRV (kampeerterrein Stortemelk), SAV en Flidunen (sporthal/zwembad) hebben vanuit hun oprichting, statuten en verhouding tot het gemeentebestuur een bijzondere plaats in het algemeen belang van Vlieland. Het functioneren van (de besturen van) deze stichtingen is daarom belangrijk voor het realiseren van de beleidsdoelstellingen van college en gemeenteraad. Het college is in gesprek met de gemeentelijke stichtingen over de rol die de stichtingen, zowel met hun bedrijfsvoering maar ook financieel, kunnen hebben bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen van college en raad. Daarbij is het belangrijk over en weer de verwachtingen die we hebben over de betekenis van het zijn van (bestuurder van) een gemeentelijke stichting goed op elkaar af te stemmen.

Het gaat om de taakvelden:

- 2.3 Recreatieve havens
- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Met het toeristisch beleid werken we aan balans en brede welvaart**
2. **Het onderhouden van contacten met de stichtingen en verenigingen actief in de gemeente**
3. **Samen starten met de nieuwe stichting en de realisatie van een nieuw Educatief Centrum**
4. **Inzet voor de programmalijn van de Regio Deal "Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen" van Programma Waddeneilanden.**

Speerpunt 1 : Met het toeristisch beleid werken we aan balans en brede welvaart
In het voorjaar van 2024 is het nieuwe toeristisch beleid, Werken aan balans, vastgesteld. In dit nieuwe beleid zijn vijf speerpunten geformuleerd die in het najaar van 2024 zijn uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. We zetten met de speerpunten onder andere in op een evenwichtige benutting van de seizoenen in relatie tot huisvesting en de werving van personeel. Maar ook op eigenaarschap van Vlieland door eilanders met behoud van de kernwaarden die het eiland zo speciaal maken. En op het vergroten van de leefbaarheid en de gastvrijheid zodat Vlieland een prettig thuis blijft voor inwoners en een aantrekkelijke, gastvrije bestemming voor gasten. In het uitvoeringsprogramma staan concrete acties die we samen met ondernemers en andere samenwerkingspartners zullen gaan uitvoeren de komende jaren.

Wat gaan we doen in 2025?

- Uitvoering geven aan de speerpunten met behulp van het uitvoeringsprogramma toerisme
- We sluiten (bestuurlijk) aan bij het nieuwe Provinciale bestuurlijk overleg Recreatie en Toerisme
- We verdiepen en verbreden de samenwerking met stakeholders, zowel op als buiten het eiland om de speerpunten uit het toeristisch beleid te realiseren

Speerpunt 2 : Het onderhouden van contacten met de stichtingen en verenigingen actief in de gemeente
Er zijn op Vlieland diverse (gemeentelijke) stichtingen actief die afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidie. Het goed functioneren van deze stichtingen is van groot belang voor de gemeente, gezien het feit dat ze voorzien in een aantal voorzieningen op het eiland. Het is dan ook van belang om als gemeente aangehaakt te blijven bij de realisatie van de doelen van de stichtingen en waar nodig gezamenlijke afspraken te maken over de te behalen doelen.

Wat gaan we doen in 2025?

- Minimaal twee bestuurlijke overleggen houden met de gemeentelijke stichtingen
- Minimaal twee bestuurlijke overleggen houden met de stichtingen die structureel met een substantieel bedrag door de gemeente gesubsidieerd worden
- Bewaken en monitoren van de financiën van bovengenoemde stichtingen door inzage in, dan wel vaststellen van de financiën
- Meedenken met de toekomstvisies die momenteel worden opgesteld bij de gemeentelijke stichtingen

Speerpunt 3: We starten samen met de nieuwe stichting met de realisatie van een nieuw Natuur Educatief Centrum
Rond 'De Noordwester' is er in 2024 een hoop gebeurd. Het stichtingsbestuur van 'De Noordwester' is afgetreden en er is een nieuwe stichting opgericht onder de naam 'Natuur Educatief Centrum Vlieland'. De verwachting is dat in 2025 alsnog de verbouwing kan worden gestart. De nieuwe stichting heeft, net als de vorige stichting, als doel om het thema natuureducatie centraal te stellen.

Wat gaan we doen in 2025?

- We houden doorlopend contact met de nieuwe stichting die het “Natuur Educatief Centrum” gaat exploiteren
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de verduurzaming van het gebouw
- Wij zijn betrokken bij de projectgroep rondom de verbouwing en de aanstelling van een projectleider.
- We gaan in gesprek met de nieuw op te richten stichting over de jaarlijkse subsidie

Speerpunt 4 : Inzet voor de programmalijn van de Regio Deal “Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen” van Programma Waddeneilanden

In 2024 is de uitvoering van de Regio Deal echt van start gegaan. De inzet voor de programmalijn “Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen” is daarmee toegenomen en wordt steeds concreter. Via een aantal samenwerkingsprojecten zijn er inmiddels acties in gang gezet en daarmee komt het programma steeds meer op stoom.

Wat gaan we doen in 2025?

- We nemen deel aan de werkgroep “Toekomstbestending Ondernemen & Ontwikkelen” ten behoeve van de uitvoering van Programma Waddeneilanden
- We sluiten aan bij samenwerkingsprojecten en zetten ons in om ook specifieke eilandprojecten te realiseren via de Regio Deal.
- We leveren een bijdrage aan projecten die voortkomen uit dit programma zoals bijvoorbeeld het proces rondom De Vliehorst en het verbreden van de eilander economie.

Verbonden partijen bij dit programma

Stichting Rekreatie Belangen Vlieland
Stichting Aanloophaven Vlieland
Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

Kaderstellende nota’s

1. Toeristisch beleid
2. Programma Waddeneilanden 2022

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	854.884	798.662	774.806	768.533	753.293	744.513
Baten	429.551	406.800	400.801	393.951	387.101	380.251
Saldo voor bestemming nadelig	-425.333	-391.862	-374.005	-374.582	-366.192	-364.262
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-425.333	-391.862	-374.005	-374.582	-366.192	-364.262

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
300 Economische zaken algemeen	108.836	3.000	-105.836
340 Beheer Noordzeestrand	100.395	24.000	-76.395
350 Aanloophaven	177.744	232.000	54.256
370 Informatiecentrum de Noordwester	146.538	13.000	-133.538
380 Toerisme, evenementen en streekagenda	241.293	128.801	-112.492
Totaal	774.806	400.801	-374.005

Programma 4: Onderwijs

Algemeen

Sinds 1 augustus 2022 zijn zowel het primair als het voortgezet onderwijs een fusie aangegaan met de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Fryslân-Noord.
Ongeacht achtergrond verdient elk kind de best mogelijke kansen voor de toekomst. Onderwijs en opvoeding leggen daarvoor een belangrijk fundament. Een constructieve relatie van het lokaal bestuur met het (nieuwe) schoolbestuur is van belang om samen te blijven zorgdragen voor een klimaat waar elk kind zo goed mogelijk tot ontwikkeling kan komen. Onderwijs is een basisbehoefte die we in stand willen houden en waar mogelijk willen uitbreiden.
De gemeente streeft ernaar dat elk kind zo lang mogelijk passend en kwalitatief goed onderwijs op het eiland kan volgen in een veilige omgeving. Samen met de onderwijspartners streven we naar een doorgaande leerlijn. Een intensieve samenwerking tussen primair onderwijs, voortgezet onderwijs, kind- en jeugdzorg, kinderopvang, jeugd- en jongerenwerk en bibliotheek om te komen tot integrale aandacht voor 0 – 18-jarigen: integraal ten aanzien van (voor-en vroegschools) onderwijs, opvoeding en gezondheidszorg.
Onderwijs beperkt zich niet tot de leeftijden van 0-18 jaar. Een leven lang leren en ontwikkelen moet voor alle inwoners van Vlieland mogelijk zijn. We blijven daarom steeds alert op manieren waarop we een leven lang leren kunnen ondersteunen, in de breedste zin van het woord.

Voor de inhoudelijke invulling van het primaire en voorgezet onderwijs verwijzen we u naar de schoolplannen van basis- en vmbo-school De Jutter (Home - Schoolgids De Jutter).

Het betreft de taakvelden:
4.1 Openbaar basisonderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting en
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Investeren in de relatie met het schoolbestuur en in de relatie met het kinderopvangbestuur.**
2. **De mogelijkheden onderzoeken om tot een verbreding van het onderwijsaanbod te komen.**
3. **Terugdringen van laaggeletterdheid en het aanbod van taalonderwijs aan anderstaligen verder uitbreiden.**

Speerpunt 1 : Investeren in de relatie met het schoolbestuur en in de relatie met het peuter/kinderopvangbestuur

Goede samenwerking is de basis voor goede resultaten. Gemeente, schoolbestuur en KDV bestuur stemmen regelmatig met elkaar af. Dit gebeurt zowel in het (tenminste) tweejaarlijkse LEA overleg als daarbuiten Op het halfjaarlijkse LEA (Lokaal Educatieve Agenda) overleg staan standaard zaken als de voortgang van het Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE), Ouderbetrokkenheid en de doorlopende leerlijn maar er wordt ook gesproken over de toekomstbestendigheid van het onderwijs en het borgen hiervan.

Wat gaan we doen in 2025?

- We gaan door met het monitoren van het VVE beleid en passen waar nodig in overleg met samenwerkingspartners het beleid aan.
- We faciliteren twee keer per jaar een afstemmingsoverleg om te investeren in de relatie van het gemeentebestuur met het bestuur van de school
- We ondersteunen minimaal twee keer per jaar een regionaal educatief afstemmingsoverleg met betrokken partijen
- We ondersteunen de onderwijspartners op het gebied van ouderbetrokkenheid en zorgen voor een goede aansluiting met jeugdzorg en welzijnsbeleid.
- We dagen de onderwijspartners uit om te komen met een visie op de toekomst van het Vlielander onderwijs
- We monitoren de cijfers rond vroegtijdig schoolverlaten en onderzoeken de volledigheid van het huidige begeleidingsaanbod
- We leveren in 2025 een Programma Jeugd op.

Speerpunt 2: De mogelijkheden onderzoeken om tot een verbreding van het onderwijsaanbod te komen.

Om een vloeiende doorgaande leerlijn aan te kunnen bieden op Vlieland mogen de opties om op het eiland een MBO (en HBO) opleiding te kunnen volgen eigenlijk niet ontbreken. In samenwerking met het onderwijsbestuur, de schoolleider en eilander ondernemers worden de mogelijkheden onderzocht om opleidingen in de gastvrijheidssector (en mogelijk ook andere sectoren) aan te bieden op Vlieland en/of Terschelling en de mogelijkheden om de weg hier naartoe gemakkelijker te maken.

Wat gaan we doen in 2025?

- We gaan samen met betrokkenen de mogelijkheden onderzoeken voor het openen van een Vlieland Academy met bijbehorende campus voor studenten.

Speerpunt 3 : Terugdringen van laaggeletterdheid en het aanbod van taalonderwijs aan anderstaligen verder uitbreiden.

Gelet op de vele buitenlandse werknemers die zich, mogelijk blijvend, vestigen op Vlieland, is het wenselijk taalonderwijs aan te bieden, zodat zij zich zo snel mogelijk thuis voelen op ons eiland en naast het werk ook gemakkelijker deel kunnen nemen aan sociale en maatschappelijke activiteiten. Daarnaast willen ook wij aandacht schenken aan bestrijding van laaggeletterdheid op Vlieland.

De komende periode willen wij ons in samenwerking met de bibliotheek richten op de toeleiding naar het taalhuis vanuit werkgevers. We gaan voor de toeleiding naar het taalhuis met werkgevers in gesprek over het belang van goede basisvaardigheden bij werknemers.

Wat gaan we doen in 2025?

- We gaan met werkgevers in gesprek over het belang van goede basisvaardigheden van werknemers.
- We bieden in samenwerking met de bibliotheek werkgevers tools aan voor het herkennen, bereiken en activeren van een werknemer die moeite heeft met basisvaardigheden.
- We kijken samen met werkgevers of het aanbod op het gebied van basisvaardigheden passend is, zo niet dan zoeken we naar passend aanbod.
- We monitoren samen met de bibliotheek het effect van het aanbod rond leven lang leren (waaronder het Digi-Taalhuis) en passen het aanbod waar nodig in overleg aan.

Verbonden partijen bij dit programma

OOVO
Bibliotheek Noord Frieslân

Kaderstellende nota's

Friese Preventieaanpak
Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2025
PVA GALA
VVE beleid 2023-2026

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	455.358	564.249	458.480	463.638	466.820	471.840
Baten	142.311	183.000	92.000	92.000	92.000	92.000
Saldo voor bestemming nadelig	-313.047	-381.249	-366.480	-371.638	-374.820	-379.840
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-313.047	-381.249	-366.480	-371.638	-374.820	-379.840

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
491 Huisvesting Onderwijs	305.631	92.000	-213.631
495 Gemeentelijk onderwijsbeleid	152.849	0	-152.849
Totaal	458.480	92.000	-366.480

Programma 5: Cultuur en recreatie

Algemeen

Kunst en cultuur zijn noodzakelijke ingrediënten voor een gezonde maatschappij waarin een mens tot bloei kan komen. Op Vlieland krijgt dat culturele leven vorm door vooral de inzet van vele vrijwilligers in onder meer de kerk, het Museum Tromp's Huys, het Natuur Educatie Centrum Vlieland en Stelling 12H en door het werk van kunstenaars, musici en evenementenorganisatoren.

Ons eiland kan bogen op een interessante geschiedenis en tradities maken deel uit van onze cultuur. Ook hierbij is de kleinschaligheid dát wat het typisch Vlielands maakt en wat we willen behouden.

Een gezond, welvarend en energiek eiland als Vlieland kan niet zonder een aantrekkelijk aanbod op het gebied van beweging en sport. Sport en beweging dragen bij aan gezondheid, het gevoel van welbevinden en eigenwaarde en het bevorderen van sociaal gedrag. We gaan daarom verder uitvoering geven aan het Sport- en beweegbeleid en willen onderzoeken wat de toekomstige sportbehoefte is in relatie tot gebruik van ons sportcentrum. Daarbij moet ook onderzocht worden hoe we sport financieel bereikbaar houden voor iedereen.
Er wordt gestreefd naar een zo breed mogelijk aanbod van culturele en sportieve voorzieningen voor de inwoners van Vlieland, welke voorzieningen ook een onderdeel vormen van het toeristische aanbod ten behoeve van de gasten van Vlieland.

De gemeente streeft naar een zo veel mogelijk natuurlijke uitstraling van het openbaar groen, waarbij biodiversiteit voorop staat. Biodiversiteit gaat steeds meer een grotere rol spelen in het beheer van openbaar groen. Daar waar het kan worden extra groenelementen aangebracht.
Waar het kan wordt terughoudend gemaaid en gesnoeid, zodat planten en bomen hun natuurlijke gang kunnen gaan. Daar waar verkeersveiligheid in het gedrang komt en waar bepaalde planten de overhand beginnen te krijgen, wordt ingegrepen. In de bewoonde omgeving willen we een nette en verzorgde uitstraling van het openbaar groen, waarbij de waardevolle groenelementen, zoals bijvoorbeeld de bomen in de Dorpsstraat en het groen van de begraafplaats de nodige aandacht en verzorging krijgen.

Het gaat om de taakvelden:

- 5.1 sportbeleid en activering
- 5.2 sportaccommodaties
- 5.3 cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 musea
- 5.6 media

- 5.7 openbaar groen en (openlucht)recreatie
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Vanuit het preventieakkoord en het Sport- en beweegbeleid werken aan het bevorderen van een gezonde leefstijl en sporten en bewegen toegankelijk en aantrekkelijk maken voor iedereen.**
2. **In samenwerking met de buurtsportcoaches, ondernemers en jongeren komen tot een passend aanbod op het gebied van ontspanning voor de jeugd.**
3. **Kunst en cultuur in de gemeente stimuleren**
4. **Inventariseren wat te doen met het onderhoud en aanleg van bepaalde gemeentelijke tuinen**

Speerpunt 1 : Vanuit het preventieakkoord en het Sport- en beweegbeleid werken aan het bevorderen van een gezonde leefstijl en sporten en bewegen toegankelijk en aantrekkelijk maken voor iedereen.

Genoeg bewegen helpt om risico's op zowel lichamelijke als geestelijke gezondheidsproblemen kleiner te maken. Meer gezondheid zorgt in de eerste plaats voor een prettiger leven. Maar het zorgt ook voor "meer gezonde levensjaren" en daarmee wordt ook de druk op de zorg verminderd.

Wat gaan we doen in 2025?

- We blijven de behoefte van inwoners rond sport en bewegen continue uitvragen en monitoren
- We analyseren huidige en toekomstige sport- en beweegbehoefte en verwerken dit in voorstellen over de toekomst van Flidunen
- We blijven inwonersinitiatieven faciliteren door middel van het Lokaal Sportakkoord
- We monitoren de opbrengsten van TeamFRL (coördinator sport en preventie, buurtsportcoach en jongerenwerker) en maken afspraken met Sport Fryslân over de continuering
- We onderzoeken de mogelijkheden om bewegen in de openbare ruimte te stimuleren

Speerpunt 2 : In samenwerking met de buurtsportcoaches, ondernemers en jongeren komen tot een passend aanbod op het gebied van ontspanning voor de jeugd

Het creëren van passend aanbod op het gebied van vrijetijdsbesteding voor onze jeugd is zeer belangrijk. De jeugd heeft hier zelf een belangrijke rol in. We willen samen met onze jeugd om tafel om te peilen waar de behoefte ligt. We doen dit samen met TeamFRL en andere relevante partners. Zij zijn een belangrijke spil in de route die leidt naar gezonde, gelukkige en weerbare jongeren.

Wat gaan we doen in 2025?

- We organiseren één of meerdere ontmoetingsmomenten tussen jongeren, buurtsportcoaches en ondernemers en andere relevante partners zoals Staatsbosbeheer.

Speerpunt 3 : Kunst en cultuur in de gemeente stimuleren
Het stimuleren van kunst en cultuur is zeer belangrijk voor de ontwikkeling van onze inwoners. Het draagt bij aan individuele groei, geeft vorm aan samenwerking en zorgt voor deelname van inwoners aan de samenleving. De gemeente wil graag hieraan bijdragen door dit te stimuleren en te faciliteren, tradities in stand te houden en de unieke activiteiten van het eiland niet teloor te laten gaan. Om dit goed te borgen willen we met het hele culturele spectrum in overleg om dit vervolgens vast te leggen in een beleidsnota Cultuur.

Wat gaan we doen in 2025?

- We stellen een beleidsnota Cultuur op waarbij participatie een belangrijke rol speelt.
- We treden periodiek, maar tenminste tweemaal per jaar, in (bestuurlijk) overleg met museum Tromp's Huys. Hierbij is één van de gespreksonderwerpen dat het bestuur van het Tromp's Huys heeft aangegeven een ruimte nodig te hebben voor de collectie, die voldoet aan de juiste eisen qua klimaatbeheersing. De gemeente is aan het onderzoeken welke rol zij gaat spelen in uitbreiding van het bestaande depot aan de Achteromweg.
- We stimuleren kleine evenementen in voor- en naseizoen, naast een groot evenement als ITGWO
- We dragen, in afstemming met het bestuur van de Sint Nicolaaskerk, zorg voor behoud en onderhoud van de kerk op Vlieland

Speerpunt 4: Inventariseren wat te doen met het onderhoud en aanleg van bepaalde gemeentelijke tuinen

Wat gaan we doen in 2025?

- We kijken naar de mogelijkheid om de tuin achter het gemeentehuis een andere, minder onderhouds intensieve, inrichting te geven.
- We inventariseren bij de bewoners van Boswijk de tevredenheid over de huidige inrichting van het openbaar groen in de wijk.

Verbonden partijen bij dit programma
Stichting Flidunen

Kaderstellende nota's
Sport- en beweegbeleid 2022-2027
Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2025
PVA GALA

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	994.113	1.029.230	1.021.382	1.026.135	1.011.205	1.011.534
Baten	369.882	249.467	267.001	237.001	211.001	211.001
Saldo voor bestemming nadelig	-624.232	-779.763	-754.381	-789.134	-800.204	-800.533
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-624.232	-779.763	-754.381	-789.134	-800.204	-800.533

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
500	Openbaar bibliotheekwerk	89.000	0	-89.000
510	Sport	602.116	262.901	-339.215
515	Bevordering kunst- en cultuurparticipatie	57.632	0	-57.632
520	Musea, monumentenzorg, oudheidkunde	152.700	4.000	-148.700
530	Openbaar groen	119.934	100	-119.834
Totaal		1.021.382	267.001	-754.381

Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening

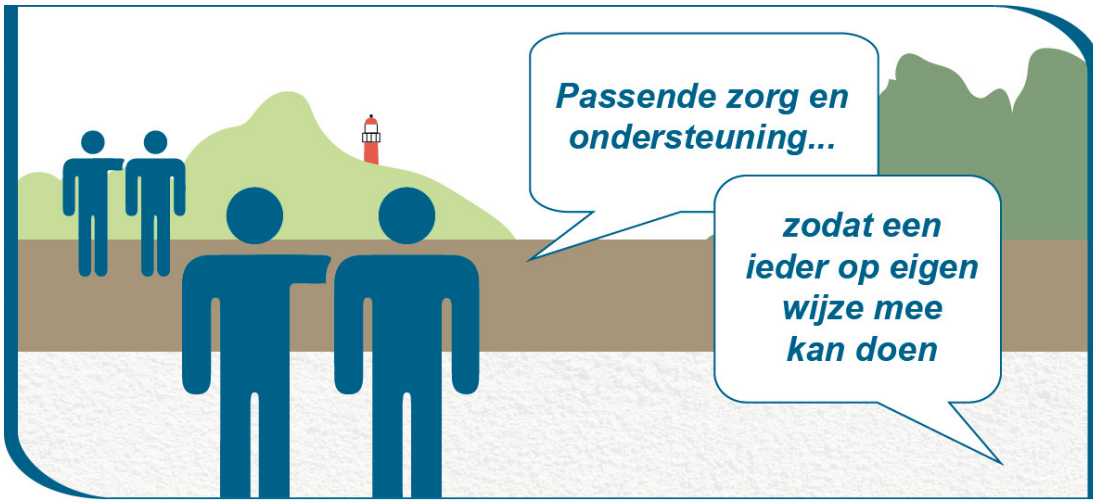

Algemeen

Het doel van dit programma is, dat de gemeente zich inzet voor het faciliteren en realiseren van de participatiesamenleving. Met als resultaat dat iedereen op Vlieland meedoet en wel op eigen wijze én dat er een vangnet is voor die personen die tussen wal en schip dreigen te raken. Dit doen we zeker niet alleen, maar samen met onze lokale en regionale partners, zoals Sociaal domein Fryslân (SDF) en de samenwerking binnen Noardwest Fryslân (gemeenschappelijke regeling). Onze ambitie hierin is het realiseren van een sluitende keten waarin voorzieningen beschikbaar zijn voor iedereen en op maat indien nodig.

Specifieke wetgeving die bepalend is voor deze opdracht en koers zijn: de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), de Participatiewet en de Wet Inburgering nieuwkomers. Iedere wet heeft zijn eigen opgave, zoals “veilig en gezond opgroeien” ingevolge de Jeugdwet. Zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen, regie voeren en meedoen zoals de WMO beoogt. En het bieden van bestaanszekerheid en het stimuleren tot het verkrijgen van eigen inkomsten ingevolge de Participatiewet.

De opgaven ten aanzien van het Sociaal Domein voor de lange termijn betreffen voor 2025 de volgende dossiers. Specifiek voor de Jeugdwet gaat het om de Hervormingsagenda Jeugd en de provinciale Regiovisie Jeugd. Voor de Wmo gaat het om het project inkoop begeleiding en dagactiviteiten, de uitvoering van het programma Wonen onderdeel zorg, de inkoop voor beschermd wonen en het ontwikkelen van een kadernota ter voorkoming van dakloosheid. In 2024 heeft de gemeenteraad de beleidsnotitie Bestaanszekerheid vastgesteld.

Het gaat om de taakvelden:

- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie -speeltuin
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 WSW en beschut werk
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)
- 6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)

- 6.712 Begeleiding (WMO)
- 6.713 Dagbesteding (WMO)
- 6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal
- 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal
- 6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk
- 6.762 Jeugdhulp met verblijf landelijk
- 6.791 PGB WMO
- 6.792 PGB Jeugd
- 6.811 Beschermd wonen (WMO)
- 7.1 Volksgezondheid (jeugd)
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Participatie naar vermogen versterken, bestaanszekerheid vergroten en armoede voorkomen.**
2. **Mensen zo lang mogelijk veilig, gezond en zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving laten wonen en hen de kans geven om goed mee te doen in de samenleving.**
3. **Dat ieder kind veilig, gezond en weerbaar opgroeit.**
4. **De toekomst van de Boswijk waarborgen door een gedegen meerjarenonderhoudsplan**

Speerpunt 1: Participatie naar vermogen versterken, bestaanszekerheid vergroten en armoede voorkomen

Wat gaan we doen in 2025?

Naar vermogen participeren in de samenleving

- Effectmonitoring van het in 2023 vastgestelde instrumentarium in het kader van de ontwikkeling Breed Offensief (om meer mensen met een arbeidsbeperking bij de arbeidsmarkt te betrekken) en pro-actieve inzet van deze voorzieningen.

Maatschappelijke uitsluiting door schuldenproblematiek voorkomen

- In 2025 wordt een nieuw beleidskader vastgesteld, met als doel Schulddienstverlening en Vroegsignalering en met name de samenhang daartussen, te versterken.
- Continueren van het brede Kindpakket om kinderen mee te laten doen aan sport, cultuur en educatie en zorgen voor nog meer bekendheid en gebruik daarvan.
- Voortzetten van het Participatiefonds voor volwassenen.
- Continuering van de inzet van de Energiecoach.

Armoede voorkomen, bestrijden en verzachten

- Het beleidskader Bestaanszekerheid dat in 2024 door de raad is vastgesteld, wordt geïmplementeerd en uitgevoerd op basis van een Uitvoeringsprogramma.

Een betere afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt door te investeren in mensen

- Voor de ondersteuningsstructuur van mensen die ‘tussen wal en schip dreigen te raken’ (dat zijn inwoners die niet voldoen aan criteria voor een Baanafspraakbaan of Beschut werkbaan) stelt het Rijk vanaf 2024 structureel middelen beschikbaar aan gemeenten. In 2025 wordt er een plan ingediend hoe deze middelen in te zetten voor deze doelgroep op Vlieland.

Speerpunt 2: Wmo - Mensen zo lang mogelijk veilig, gezond en zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving laten wonen en hen de kans geven om goed mee te doen in de samenleving

Wat gaan we doen in 2025?

Naar elkaar omkijken

- Het continueren van de uitvoering van het mantelzorgbeleid 2021-2025, onder andere door middel van een bewustwordingscampagne, het voortzetten van de wekelijkse inloopmomenten voor mantelzorgers in de Vliestroom, en de inzet van respijtzorg.
- We sluiten vanuit de Wmo aan bij de uitgangspunten en acties genoemd in het plan van aanpak van het Gezond en Actief Leven Akkoord Vlieland (GALA) en het Fries Integraal Zorgakkoord (FrIZA). Met name op het vlak van mentale weerbaarheid en GGZ.
- Senioren (en “nieuwe senioren”) stimuleren en bewust maken van hun eigen kracht en van de mogelijkheden en verantwoordelijkheden welke bijdragen aan langer zelfstandig wonen via campagnes en informatie. Hiervoor wordt begin 2025 een plan opgesteld.
- Samen met de welzijnswerker, ondernemers, inwoners en de bibliotheek onderzoeken we of het activiteitenaanbod in het voorliggende veld kan worden uitgebreid.
- We zetten in 2025 in op de doorontwikkeling van het gebiedsteam en de versteviging van de samenwerking van de buurtwelzijnswerker met het gebiedsteam en de inwoners. Zodat de ondersteuning die nodig is snel geleverd kan worden, we goed vindbaar en bereikbaar zijn en we bewonersinitiatieven kunnen ontwikkelen. Dit doen we o.a. door het organiseren van infoavonden en het verbeteren van de (digitale) toegang.

Thuis is het veilig

- Uitvoeren van het Fries actieplan voor aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (SDF).
- De meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling bij de lokale professionals meer onder de aandacht brengen door middel van voorlichting en/of training. Voorbeelden van lokale professionals zijn medewerkers op scholen, kinderopvang, bij de politie, de gemeente e.d.
- Uitvoeren van beleid tegen mensenhandel binnen regionale afspraken (SDF), als onderdeel van ondermijning binnen de gemeente. Op Vlieland richten wij ons hierbij op de arbeidsmigranten en werken we samen met Openbare Orde en Veiligheid (OOV).

Iedereen doet mee

- Uitvoering geven aan de regionale urgentieverordening in samenwerking met de andere domeinen (OOV en Wonen). In deze regionale urgentieverordening regelt de gemeente urgenties voor een aantal aandachtsgroepen. Indien nodig worden beleidsregels aangepast.
- Er wordt in 2025 gestart met een nieuwe inkoop/ strategie Beschermd Wonen.
- Ontwikkelen van een waakvlamfunctie/ nazorg voor ondersteuning zonder indicatie voor mensen met psychische en/of (licht) verstandelijke beperkingen.
- Het programma Wonen onderdeel zorg (vastgesteld in 2024) wordt uitgevoerd volgens de uitvoeringsagenda. Dit gebeurt in samenwerking met afdeling Omgeving.
- Het project inkoop begeleiding en dagactiviteiten wordt uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de ondersteuning goed aansluit bij de veranderende behoeften van verschillende doelgroepen en duurzaam en toekomstbestendig is.
- We streven in 2025 naar het realiseren van een crisis-bed binnen de gemeente Vlieland, dat kan worden ingezet voor acute zorg en ondersteuning, zoals respijtzorg. Dit doen we in samenwerking met de Kwadrantgroep.

Speerpunt 3: Jeugd – Ieder kind groeit veilig, gezond en weerbaar op

Wat gaan we doen in 2025?

Preventie en vroegsignalering

- De gebiedsteammedewerkers benaderen de vraag van het kind vanuit de breedte van het gezin om tijdig in te kunnen zetten op de oorzaken en zwaardere zorg te voorkomen.
- We zetten in op kennisoverdracht bij het onderwijs zodat variëteit en verschillen tussen kinderen worden omarmd (normaliseren). Dit gebeurt door de gebiedsteammedewerker in contact met de medewerkers in het onderwijs.

Jongeren zijn psychisch gezond en weerbaar

- Er wordt schoolmaatschappelijk werk ingezet op het eiland.
- Het gebiedsteam werkt samen met het onderwijs op het eiland en de scholen aan de wal om de weerbaarheid van het kind/ de jongere te vergroten.

Versterken van eigen kracht en samenkracht

- We bevorderen het gebruik van algemeen toegankelijke voorzieningen zoals bijvoorbeeld het consultatiebureau, (school)maatschappelijk werk en dergelijke.
- Het gebiedsteam betrekt de ouders bij het opstellen van het ondersteuningsplan en zorgt voor draagvlak voor de aanpak bij de ouders. De ouder is primair verantwoordelijk voor het kind en werkt samen met de professionals.

Een integrale aanpak van de zorg met het onderwijs

- We geven een bij het eiland passende vorm aan de provinciaal vastgestelde samenwerking en de domeinoverstijgende aanpak met het onderwijs. Hiermee geven we invulling aan de uitvoering van de provinciale regiovisie ‘Mei-inoar foar ús bern’.

Het tijdig bieden van de juiste hulp op maat

- Het gebiedsteam bepaalt de zorgzwaarte en de inzet aan de hand van het ordeningsprincipe ‘Kind in Fryslân’.
- Het zorglandschap voor de jeugd is inzichtelijk. Het inzicht in de beschikbaarheid van de specialistische zorg wordt in 2025 verbeterd
- We leggen het accent op het normaliseren bij inzet van hulp, omdat niet elke vraag een probleem betreft dat thuishoort bij de Jeugdwet. *
- We monitoren de uitvoering(sgevolgen) van de Jeugdwet en maken duidelijk waar verbetering nodig is.

*

Uitleg van het gebruik van de term ‘normaliseren’. Normaliseren is een term die in Fryslân sinds enige jaren bij de Jeugdwet wordt gehanteerd. Dit is bedoeld om niet elke vraag te medicaliseren en op te lossen onder de Jeugdwet.
Normaliseren is het omarmen en waarderen van variëteit en verschillen tussen kinderen. We accepteren dat iedereen anders is en dat opvoeden en opgroeien soms een worsteling kan zijn. Niet elke hulpvraag behoeft een zorgantwoord.
‘Normaal’ betekent ook dat een kind op schooltijden op school aanwezig is. School negeert de signalen van verzuim niet, maar deelt ze in een vroegtijdig stadium. Foar Fryske Bern heeft als volgt beschreven hoe je ‘normaliseert’.

Hoe doe je dat, normaliseren?

- **Omarm de variatie**
  Niemand is hetzelfde en toch mogen we er allemaal zijn. Met welk gedrag dan ook. Het ene kind is stil en verlegen, het andere pittig en temperamentvol. Omarm deze variatie, zonder het als vreemd, gek of ziek te kwalificeren. Of het aan de andere kant als uitzonderlijk, talentvol of geniaal te zien.

- **Stel grenzen aan de maakbaarheid**
  We denken weleens dat we met de juiste opvoeding het ultieme kind kunnen creëren. Dit bestaat niet. Opvoeden gaat met vallen en opstaan, net als het leven. Niet alles is maakbaar.

- **Erken dat bepaald lijden bij het leven hoort**
  We hebben het moeilijk met de kleine lastigheden van het gewone leven. We lijken niet te kunnen accepteren dat het dagelijkse leven af en toe een klein beetje gewoon en een klein beetje verdrietig is. Niet elk probleem hoeft aanleiding te zijn voor professionele hulp.

- **Heb meer oog voor de context, ofwel het sociale netwerk**
  Het zoeken naar een medische oorzaak voor problemen zorgt ervoor dat we niet meer goed kijken naar andere oorzaken en oplossingen. Bijvoorbeeld in de directe omgeving van kinderen en gezinnen. Wat kunnen we doen zodat elk kind echt gezien wordt?

  Meer oog voor de context laat zien dat opvoeden niet een individuele aangelegenheid is, maar dat het iets is wat we met z'n allen moeten doen. Zoals ook wel wordt gezegd: "It takes a village to raise a child.

- **Kies voor passend taalgebruik**
  De woorden die wij als volwassenen gebruiken staan soms 'normale' oplossingen in de weg. Een kind met een 'diagnose' heeft namelijk een 'behandeling' nodig. Omdat we denken dat het probleem als het ware 'in het kind' zit.

  Hiermee wordt de verantwoordelijkheid van het probleem en daarmee de verantwoordelijkheid voor de oplossing bij het kind gelegd. Terwijl het soms iemand anders is die een probleem ervaart. Daardoor blijft verborgen dat het echte probleem misschien armoede is of te volle klassen.

- **Erken dat jeugdhulp nodig is en nodig blijft**
  Voor sommige kinderen, jongeren en gezinnen zal er hulp nodig blijven, maar zorg dat dit dan op een goed niveau beschikbaar is.

Voor jongeren en jongvolwassenen (13-27 jaar) is er een veilige, toegankelijke plek waar ze elkaar kunnen ontmoeten

- We geven uitvoering aan de afspraken die zijn gemaakt in het gezondheidsbeleid van VAST (Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog en Terschelling). Doelstelling is onder andere om een goede sociale samenhang en ontmoeting te realiseren.

Speerpunt 4 Uitvoering te geven aan het meerjarenonderhoudsplan om de toekomst van Boswijk te waarborgen

Door uitvoering te geven aan het meerjarenonderhoudsplan wordt de toekomst van Boswijk gewaarborgd. De plannen behelsen de gehele wijk: het zorggebouw, het welzijnsgebouw en alle woningen. In samenwerking met WoonFriesland wordt het onderhoud aan de installaties in de wijk uitgevoerd zodat ook hier de kwaliteit gewaarborgd blijft. Het onderhoud van de buitenruimte wordt vanaf 2025 in eigen beheer uitgevoerd.

Wat gaan we doen in 2025?

- Uitvoering geven aan het MJOP
- Uitvoering geven aan het onderhoud van de installaties van de Boswijk
- Onderhoud van de buitenruimtes uitvoeren in eigen beheer

Verbonden partijen bij dit programma

Sociale Dienst Noord West Friesland
Centrumregeling Sociaal Domein Friesland
N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)
WoonFriesland

Kaderstellende nota's

1. College uitvoeringsprogramma (CUP) 2022- 2026 Vlieland
2. Verordeningen en beleidsregels van de Participatiewet, Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
3. Regiovisie Mei-inoar foar ús bern
4. Beleidsnotitie ondersteuning en waardering voor Mantelzorgers 2021-2025
5. Beleidskader bestaanszekerheid 2024-2028
6. Verordening Adviesraad Sociaal Domein Noordwest Fryslân 2024
7. Convenant Actieprogramma Weer Thuis
8. Nota 'vaststellen en doorpakken', uitgangspuntennota sociaal domein

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	1.476.182	1.676.209	1.575.314	1.583.068	1.583.493	1.605.555
Baten	667.758	674.336	624.745	635.155	612.983	597.983
Saldo voor bestemming nadelig	-808.424	-1.001.873	-950.569	-947.913	-970.510	-1.007.572
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	50.000	50.000	50.000	50.000
Onttrekking aan reserve	57.154	51.297	82.947	79.589	76.235	72.878
Saldo na resultaatbestemming	-751.270	-950.576	-917.621	-918.324	-944.275	-984.694

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
600	Sociale basisvoorzieningen	114.114	12.359	-101.755
610	1e lijns ondersteuning Wmo en Jeugd	157.372	0	-157.372
620	2e lijns ondersteuning participatie en inkomens	174.041	125.061	-48.980
630	2e lijns ondersteuning Wmo	237.563	8.155	-229.408
640	2e lijnsonderst. Jeugdwet en gemeent. jeugdbeleid	312.213	0	-312.213
650	Exploit. en ontwikkeling woonzorgcentrum Uiterton	630.010	562.117	-67.893
Totaal		1.625.314	707.692	-917.621

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Algemeen

Het programma Volksgezondheid en Milieu gaat over de openbare gezondheidszorg volgens de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Veiligheidsregio Friesland), de Jeugdgezondheidszorg, afvalverwijdering- en verwerking, riolering, milieubeheer (de kwaliteit van de bodem, de beheersing van geluidshinder, verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven, ongediertebestrijding), lijkbezorging en de begraafplaats.

Aandacht voor welzijn en preventie wordt steeds belangrijker als je het hebt over volksgezondheid. Vanwege toenemende vergrijzing en een steeds groter aantal mensen met psychosociale problematiek is het belangrijk om in te zetten op een zo gezond mogelijk leven voor zoveel mogelijk mensen. Dit doen we vanuit de principes van “Positieve gezondheid” waarbij niet alleen wordt gekeken naar de lichamelijke kant van gezondheid maar ook naar het vermogen je aan te passen, welbevinden, eigen regie, veerkracht participatie en zingeving.

Ook duurzaamheid behoort tot dit programma. Met het vaststellen van het beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023-2027 ligt er een nieuwe ambitie voor Vlieland. De opgave die er ligt is groot. We willen de komende jaren belangrijke stappen gaan zetten. Dat is spannend maar biedt gelijktijdig ook kansen voor het eiland en haar bewoners.

Het gaat om de taakvelden:

- 0.9 Vennootschapsbelasting
- 7.1 volksgezondheid
- 7.2 riolering
- 7.3 afval
- 7.4 milieubeheer
- 7.5 begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Beschermen Volksgezondheid en voorkomen van wateroverlast**
2. **Uitvoeren maatregelen water en riool volgens het GWRP**
3. **Verduurzaming van Vlieland**
4. **pilotproject duurzaam verwarmen bedrijventerrein Vlieland**
5. **Een veilige en efficiënt afvalinzameling**
6. **Doeltreffend en geactualiseerd VTH-beleid**
7. **Verbeteren van de mentale gezondheid**

Speerpunt 1. Beschermen Volksgezondheid en voorkomen van wateroverlast
In de winter 2023-2024 is er sprake geweest van extreme regenval voor een lange periode. Dit gaf aanleiding voor het houden van een “Waterdag” waarin de raad door de gemeente Vlieland, Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, Vitens en Wetterskip geïnformeerd is over de verschillende verantwoordelijkheden. Naast de wateroverlast werd ook aandacht gevraagd voor de positieve effecten voor natuur en het aanvullen van de zoetwaterbel onder het eiland. Met Wetterskip vindt verdere uitwerking plaats van een pilot op gebied van wateroverlast. Provincie Fryslân heeft aangeboden om dit breder op te pakken in een integrale waterstrategie voor Vlieland. Uitgangspunten hierin zijn tijdigheid en toepasbaarheid van de uitkomsten.

In 2024 is de waddendijk afgerond waardoor het dorp tot 2050 voldoet aan de normen van het Deltaprogramma en de daarbij aangenomen zeespiegelstijging. Onder het pad van de dijk is een nieuwe drain gelegd voor het afvoeren van regenwater welke door de nieuwe vergrote duiker afgevoerd wordt. In diverse tuinen achter de dijk is de Japanse Duizendknoop geconstateerd, in de zomer van 2024 is deze verwijderd.

Wat gaan we doen in 2025?

- Uitvoering geven aan het nieuwe programma ‘water en riolering’.
- Afronding waterpilot/integrale waterstrategie Vlieland
- Monitoren eventuele terugkomst Japanse Duizendknoop
- Klimaatadaptatie integreren in ruimtelijke ordening

Speerpunt 2. Uitvoeren maatregelen water en riool volgens het GWRP
In 2024 is het gemeentelijk programma water en riolering vastgesteld. Vlieland heeft ca 1072 rioolaansluitingen, 18,5 km vrijverval riolering en 13,9 km persleidingen. In verhouding met gemeentes aan de wal is de leeftijdsopbouw vrij jong te noemen. Tussen 2007 en 2023 is ca 31% van het vrijverval riool geïnspecteerd.

Wat gaan we doen in 2025?

- Vervanging riool / berging riool Esdoornlaan (doorgeschoven van 2023)
- Afstemming RWS in het aansturen van de nieuwe duiker door de Waddendijk
- Maatregelen uitvoeren ter bestrijding van de wateroverlast op het sportveld, onderdeel van vernieuwing Kampweg.
- Uitvoering tegels Dorpsstraat “hier begint de zee” bij straatkolken

Speerpunt 3. Verduurzaming Vlieland
Met het ondertekenen van het Nationaal Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om Nederland te verduurzamen. Onderdeel van het Nationaal Klimaatakkoord is duurzaam verwarmen van de bebouwde omgeving. De regievoering hiervan ligt bij de gemeenten. Gemeente Vlieland heeft in haar Transitie Visie Warmte 1.0 Vlieland op hoofdlijnen aangegeven hoe wij dat tot 2030 willen gaan doen. Het uitvoeren van kansrijke pilots maakt daar onderdeel van uit.

De verduurzaming gaat verder dan alleen de warmtetransitie van de bebouwde omgeving. De raad heeft in 2023 het beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023 – 2027 vastgesteld. In dit document zijn de Vlielandse ambities weergegeven op het gebied van de energietransitie, circulariteit, duurzame mobiliteit en duurzaam gebruik van drinkwater. Op hoofdlijnen is aangegeven wat wij de komende jaren gaan doen om die ambities te bereiken. Ook de projecten uit het Programma Waddeneilanden (Regiodeal) op het gebied van duurzame energie en circulariteit zijn in het meerjarenprogramma opgenomen. Daarmee ligt er voor de komende jaren een ambitieus uitvoeringsprogramma. De projecten uit de RegioDeal zijn in 2024 van start gegaan en verder uitgewerkt. De eerste uitwerkingen en resultaten worden in 2025 gepresenteerd.

Wat gaan we doen in 2025?
- Uitvoering geven aan de projecten zoals benoemd in het beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023-2027.

Speerpunt 4. pilotproject bedrijventerrein Vlieland gasloos

In de aanloophaven zijn de damwanden aan vervanging toe. Dat biedt kans om energiedamwanden te plaatsen waarmee warmte kan worden gewonnen uit het zeewater. De gewonnen warmte kan worden gebruikt voor de verwarming van gebouwen. Dit projectidee is verder uitgewerkt en er zijn inmiddels subsidies toegekend door het Waddenfonds en Interreg NWE. Een projectmanager is aangesteld die het pilotproject verder gaat uitwerken tot een projectplan. In 2024 zijn daartoe met behulp van kennis vanuit het Interreg-AquaCom-programma onderzoeken uitgevoerd.

Wat gaan we doen in 2025?
- We zorgen dat in 2025 een uitgewerkt projectplan gereed is.
- We vragen een investeringsbudget aan bij de gemeenteraad voor uitvoering van het pilotproject bedrijventerrein Vlieland gasloos

Speerpunt 5. Een efficiënte en circulaire afvalinzameling tegen gezonde tarieven
In 2025 zullen er diverse voorbereidingen getroffen worden om vanaf 1 januari 2026 de afvalinzameling volledig ondergronds uit te kunnen voeren. Deze nieuwe wijze van inzameling draagt bij aan de efficiëntie en de circulariteit op het eiland. Bovendien geeft de nieuwe werkwijze meer financieel inzicht waardoor de afvalinzameling tegen gezonde tarieven kan worden aangeboden.

Wat gaan we doen in 2025?
- We treffen voorbereidingen om de afvalinzameling vanaf 2026 volledig ondergronds uit te voeren.

Speerpunt 6. Uitvoering geven aan het geactualiseerd VTH-beleid uit 2024
Het VTH-beleid (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) behelst diverse domeinen waaronder, Milieu, Bouw en Woningtoezicht, APV, Drank- en Horecawet, Brandveiligheid en Handhaving. Dankzij het geactualiseerd beleid kan er op de diverse gebieden doeltreffend worden gehandeld. Het VTH-beleid zorgt ervoor dat de gemeente ‘in control’ blijft met als resultaat een veilige leefomgeving. Dankzij het nieuwe VTH-beleid kunnen we in 2025 handelen volgens de wijze die de Omgevingswet van ons vraagt.

Wat gaan we doen in 2025?

- We geven uitvoering aan het geactualiseerd VTH-beleid

Speerpunt 7: Verbeteren van de (mentale) gezondheid

Op Vlieland streven we naar gezonde inwoners die volop de kans krijgen én nemen om mee te doen aan de samenleving. We willen dat onze jeugd kansrijk opgroeit en dat onze ouderen zich zo lang mogelijk sterk en vitaal voelen. We zetten daarom volop in op preventie en werken hierbij vanuit de principes van “Positieve gezondheid”: dit gaat ervan uit dat gezondheid meer is dan ”niet ziek zijn”. Gezondheid gaat ook over veerkracht, zingeving en meedoen in de maatschappij. Op regionaal niveau werken we hiervoor samen in de “Friese Preventie Aanpak”. Ook werken we op basis van ons eigen plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Wat gaan we doen in 2025?

- In samenwerking met TeamFRL en het onderwijs zetten we ons in voor een positieve sportcultuur en een gezonde leefstijl. We stimuleren gezonde voedingskeuzes en focussen hierbij extra op de doelgroep jongeren.
- We geven uitvoering aan het preventieplan op middelengebruik dat in Q1 van 2025 opgeleverd wordt.
- We investeren op verschillende manieren in het mentaal welbevinden van onze inwoners en hebben hierbij aandacht voor diverse doelgroepen. Bijvoorbeeld in dagopvang en activiteiten voor senioren, in samenwerking met school en in gesprekken met ondernemers over het mentaal welbevinden van werknemers.
- We werken toe naar het terugdringen van beperkingen onder ouderen door het borgen van de training ‘Stevig staan’ en het vervolg daarop.
- We implementeren Welzijn op recept door het aanstellen van een welzijnscoach. Het implementeren van welzijn op recept zorgt ervoor dat de druk op de zorg verlaagt en de zelfredzaamheid en participatie van ouderen en andere kwetsbare inwoners wordt bevorderd. Welzijn op Recept richt zich op het verhogen van het welbevinden van de patiënten en het verminderen van het zorggebruik in de eerstelijnszorg.

Verbonden partijen bij dit programma

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)
N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)
N.V. Fryslân Miljeu Noardwest

Kaderstellende nota’s

1. Gemeentelijk Programma Water en Rioleringen 2024-2027
2. Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats voor de gemeente Vlieland 2013
3. Afvalstoffenverordening gemeente Vlieland 2012
4. VTH-Beleid 2024
5. Beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023 – 2027, 2023
6. TVW 1.0 Vlieland (transitievisie warmte), 2021
7. Gezondheidsbeleid 2022-2026
8. Plan van aanpak GALA 2023-2026

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	1.165.013	1.526.225	1.591.393	1.699.017	1.552.727	1.352.535
Baten	1.107.311	1.206.410	1.254.988	1.303.946	1.130.664	1.105.056
Saldo voor bestemming nadelig	-57.701	-319.815	-336.405	-395.070	-422.063	-247.479
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	118.000	0	118.000	118.000	118.000	0
Onttrekking aan reserve	77.406	41.000	206.000	231.000	246.000	33.000
Saldo na resultaatbestemming	-98.296	-278.815	-248.405	-282.070	-294.063	-214.479

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
700	Openbare gezondheidszorg	262.612	196.889	-65.722
730	Huishoudelijk afval	286.842	369.500	82.658
740	Bedrijfsafval	249.658	255.500	5.842
750	Rioleringen	226.930	321.924	94.994
760	Milieubeheer	122.976	0	-122.976
770	Duurzaamheid	482.775	296.075	-186.700
780	Ongedierebestrijding en afvoeren kadavers	3.425	0	-3.425
790	Lijkbezorging en begraafplaats	74.176	21.100	-53.076
Totaal		1.709.393	1.460.988	-248.405

Programma 8: Wonen en fysieke leefomgeving

Algemeen

Op 15 juli 2024 heeft de gemeenteraad het programma Wonen vastgesteld. Onderdeel van het programma is de wettelijk vereiste Woonzorgvisie. In het programma Wonen worden voor het thema wonen de strategische (beleids)keuzes voor 2024 - 2028 gepresenteerd. Het programma Wonen geeft onder andere aan dat we op Vlieland zorgen voor een balans tussen verschillende generaties, met als uitgangspunt dat er voor elke levensfase een geschikte woonruimte is.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (deels) in werking getreden. Inmiddels is daar landelijk zowel als op Vlieland een jaar lang ervaring mee opgedaan. Al lerende en langzaam meebewegend wordt het gedachtengoed deel van het dagelijkse werken. Doordat de gemeente Vlieland hier al meerdere jaren op heeft geanticipeerd, is de overgang zonder veel problemen verlopen. Het is nu vooral een kwestie van ervaringen opdoen, het instrumentarium verder verbeteren en aanscherpen en de ontwikkelingen blijven volgen. Het blijft telkens weer zoeken naar maatwerkoplossingen voor een kleine organisatie als Vlieland. Voor wat betreft het inrichten van de instrumenten bestaat nog de nodige onzekerheid, die niet alleen inhoudelijk, maar ook technisch van aard is.

Vlieland moet een eiland blijven met een eigen gemeenschap, waarvan de samenstelling in balans is, waar goed geleefd kan worden, waar mensen met aandacht en zorg voor elkaar samenleven, dat bereikbaar blijft, waar recreanten naar draagkracht van het eiland worden ontvangen in een natuurlijke omgeving die robuust is, waar de biodiversiteit floreert en waar mens en dier samen in een gezonde en duurzame omgeving kunnen blijven leven.

Het gaat om de taakvelden:

- 8.1 fysieke leefomgeving
- 8.3 grondexploitatie
- 8.3 wonen en bouwen
- 0.3 beheer overige gebouwen en gronden

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda uit het programma Wonen 2024-2028**
2. **Het opstellen van het omgevingsplan, inclusief een milieueffectbeoordeling, een ruimtelijk kwaliteitsdocument en een archeologische en cultuurhistorische waardenkaart**
3. **Het verder implementeren van de Omgevingswet**
4. **Het leren werken met de Wet kwaliteitsborging**
5. **Het blijven samenwerken met andere Waddeneilanden en ketenpartners voor wat betreft de implementatie van de Omgevingswet**
6. **Inzet voor de programmalijn "Goed Wonen & Leven" van Programma Waddeneilanden.**

Speerpunt 1 : Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda uit het programma Wonen 2024-2028.

Op 15 juli 2024 heeft de gemeenteraad het programma Wonen vastgesteld. Het programma Wonen is integraal en bevat onze strategische keuzes voor de periode van 2024 tot 2028. Het programma Wonen richt zich op het beter benutten én vergroten van de bestaande woningvoorraad op Vlieland. Het programma Wonen geeft daarmee invulling aan nationale en regionale afspraken over woningbouw, waaronder de realisatie van meer betaalbare koop- en huurwoningen tot en met 2030, maar ook huisvesting voor seizoens- en (semi) overheidspersoneel. Het programma omvat bovendien ook nog de uitgangspunten voor wonen en zorg.

Daarnaast geeft het programma Wonen invulling aan de visie en beleidsoverwegingen van de gemeente Vlieland. Bijvoorbeeld hoe we omgaan met bevolkingsgroei, woonruimteverdeling, woningsplitsing en onrechtmatig gebruik (handhaving). Het programma Wonen vormt de aanzet voor het aanscherpen van het (juridisch) instrumentarium, de huisvestingsverordening, en de toekomstige handhaving daarvan. In het nieuwe beleid is bovendien nadrukkelijk de verbinding gezocht met het sociaal domein, waaronder de levensloopbestendigheid en doorstroommogelijkheden voor verschillende (en kwetsbare) groepen. Dit gaat zowel om de relatie tussen wonen en zorg, als om personeelshuisvesting, waaronder passende huisvesting van tijdelijke seizoensmedewerkers en om het voorkomen van misstanden in de verhuur- en huisvestingspraktijk.

Wat gaan we doen in 2025?

- We gaan aan de slag met de punten uit het actieplan voor 2025 bij de uitvoeringsagenda en maken hiervoor gebruik van het werkbudget dat is vrijgemaakt in juli 2024.
- We gaan verder met het (strategisch) aanjagen, verwerven en/of vrijmaken van bestaande en nieuwe (bouw)locaties voor de realisatie van nieuwbouw.
- We zijn onderdeel van de projectgroep om te komen tot de realisatie van huisvesting voor (semi) overheidspersoneel
- We starten in samenwerking met WoonFriesland de realisatie van appartementen in het voormalige gebouw van de bibliotheek.

Speerpunt 2 : Het opstellen van het omgevingsplan, inclusief milieueffectbeoordeling, een ruimtelijk kwaliteitsdocument en een archeologische en cultuurhistorische waardenkaart
Vanaf 1 januari 2024 werken we met het tijdelijke omgevingsplan. Voor de transitiefase, dat is de fase tot het moment waarop het omgevingsplan wordt vastgesteld, hebben we met alle vijf Waddeneilanden een handboek op laten stellen. Daarmee proberen we de werkprocessen goed te laten verlopen, procedures goed te doorlopen en tijdig instanties en personen bij de procedures te betrekken waar dat nodig is. Ook het goed toepassen van het participatiebeleid is daarbij een aandachtspunt.

Voor het zee gedeelte van ons gemeentelijk grondgebied gelden nu binnen het tijdelijke omgevingsplan nog de regels van de Beheersverordening, die met alle 13 Waddengemeenten gezamenlijk is vastgesteld. De regels voor het omgevingsplan willen we opnieuw in gezamenlijkheid opstellen. Daarvoor is een werkgroep in het leven geroepen waarin we zowel ambtelijk als bestuurlijk vertegenwoordigd zijn. Omdat er 13 gemeenten bij betrokken zijn en de materie erg complex is, zal dit een langdurig proces worden dat in 2025 naar alle waarschijnlijkheid nog niet tot een afronding komt.

De techniek is nog altijd niet optimaal. Met meerdere gemeenten zijn we zoekende naar een goede (mogelijk nieuwe) softwareleverancier. Voor de implementatie van het omgevingsplan en het werken met het tijdelijke omgevingsplan zijn we deels afhankelijk van goede software. Verwacht wordt dat dit in 2025 goed op orde is. Dit is niet een Vlielands probleem, het hele land worstelt hier mee.

In 2025 wordt verder gewerkt aan het opstellen van het omgevingsplan. Dit is een intensiever en ingewikkelder opgave dan eerst gedacht, maar we zijn een eind op weg. Ten behoeve van dat omgevingsplan is in 2024 gewerkt aan de afronding van de cultuurhistorische waardenkaart en de archeologische beleidsadvieskaart, het ruimtelijk kwaliteitsdocument, de mer-beoordeling en de aanpassing van de gemeentelijke verordeningen. Al die deelproducten die straks onderdeel van het omgevingsplan worden zijn in 2024 vrijwel geheel gereedgekomen. In 2025 willen we dan tot een vaststelling van het omgevingsplan komen.

Wat gaan we doen in 2025?

- We bespreken met de raad en bevolking elementen uit het omgevingsplan.
- We betrekken ketenpartners bij het proces
- We stellen het omgevingsplan en de milieubeoordeling minimaal op tot de vaststellingsfase
- We leren tot die tijd zo goed mogelijk met het tijdelijk omgevingsplan en het daarbij behorende speelveld, werken met de Omgevingswet

Speerpunt 3 : Het verder implementeren van de Omgevingswet
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Heel Nederland is nu aan het ervaren wat dit betekent voor het eigen instrumentarium, voor de eigen organisatie en de werkwijzen en wat dit met zich mee zal brengen voor de vergunningverlening, de handhaving en het toezicht. Er is een realistische inschatting gemaakt van de gevolgen die dit mogelijk voor Vlieland heeft. Daar is op geanticipeerd en daarvoor is alles in werking. Die voorbereiding heeft zijn vruchten afgeworpen, in die zin dat de implementatie zonder grote problemen is verlopen en we nu al meebewegend leren te werken onder de Omgevingswet. Wat de Omgevingswet uiteindelijk gaat vragen, is nog afwachten. Al lerende zullen de nodige aanpassingen worden gedaan en wordt er verder gewerkt aan het optimaliseren van het werken onder de Omgevingswet.
In de Omgevingswet komt een sterkere nadruk te liggen op toezicht en handhaving. Dit betekent onder meer structurele controles door toezichthouders op de naleving van de wetgeving. De controles richten zich op het plaatsen en gebruiken van bouwwerken zonder de vereiste omgevingsvergunning, dan wel de controle dat in overeenstemming met vergunningen wordt gebouwd. Ook wordt de naleving op de huisvestingsverordening gecontroleerd. Hiervoor maken we gebruik van zowel externe als interne toezichthouders.

Wat gaan we doen in 2025?

- We leren verder en doen ervaring op met het werken onder de Omgevingswet.

Speerpunt 4 : Het leren werken met de Wet kwaliteitsborging

Op 1 januari 2024 is ook de Wet kwaliteitsborging (Wkb) deels in werking getreden. Die inwerkingtreding ziet alleen op nieuwbouw in de gevolgklasse 1. De verwachting is dat in 2025 ook de verbouw onder de Wkb wordt begrepen. Besluitvorming daaromtrent staat gepland voor eind 2024. Een en ander houdt in dat het bouwtechnisch bouwtoezicht voor bepaalde categorieën bouwwerken wordt geprivatiseerd. De gemeente krijgt hierin vooral een repressieve toezichthoudende en controlerende taak. In het eerste jaar is gebleken dat een gering aantal van de aanvragen ziet op een bouwactiviteit die onder de Wkb valt. De ervaring is dat vooral onder de bouwers en de architecten een beperkte kennis van die nieuwe Wet voorhanden is en dat er dus in informatieve zin het nodige van de gemeente wordt gevraagd. In 2025, als verbouw mogelijk ook onder de Wkb valt, zullen meer aanvragen onder de private toetsing worden begrepen. We gaan ervan uit dat dan de praktijk hier ook meer ervaring in heeft opgedaan en dat de processen telkens wat beter zullen verlopen.
Voor het technisch bouwtoezicht en de bouwcontroles wordt tot dusver externe deskundigheid ingezet. Voor 2025 zal dit vooreerst worden voortgezet. Het is belangrijk om te blijven kijken wat de gevolgen zijn en ervaring op te doen. Daarna kunnen gerichtere keuzes worden gemaakt.

Wat gaan we doen in 2025?

- We zetten de werkwijze van 2024 eerst voort en doen ervaringen op
- We verfijnen aan de hand van de ervaringen het ‘Vlielandse’ proces

Speerpunt 5 : Het blijven samenwerken met andere Waddeneilanden en ketenpartners voor wat betreft de implementatie van de Omgevingswet

De gemeente is samen met de andere Friese Waddeneilanden vertegenwoordigd in een werkgroep die provincie breed de nieuwe ruimtelijke adviescommissie onderzoekt. Hierin wordt gekeken in hoeverre het mogelijk is om tot een eiland-specifieke adviescommissie te komen met inbreng van lokale deskundigheid. Dit proces heeft in 2024 vrijwel stilgelegen. De verwachting is dat dit in 2025 weer wordt opgepakt.
Daarnaast maakt de gemeente deel uit van De Friese Aanpak waarbinnen provincie breed gezamenlijk zaken worden opgepakt met betrekking tot de Omgevingswet.
En tot slot is er een kernteam van alle vijf Waddeneilanden waarin de projectleiders implementatie Omgevingswet iedere zes weken bij elkaar komen om zaken rondom de implementatie te bespreken en waarbij ook de regiovertegenwoordiger van de VNG aangesloten is.

Wat gaan we doen in 2025?

- We streven naar een ‘eilander’commissie binnen de provinciale werkgroep ruimtelijke adviescommissie
- We blijven samenwerken in meerdere verbanden aan de implementatie van de Omgevingswet en het afstemmen van beleidsterreinen

Speerpunt 6 : Inzet voor de programmalijn “Goed Wonen & Leven” van Programma Waddeneilanden

De gezamenlijke eilanden werken samen aan het programma Waddeneilanden. Het ziet toe op vijf programmalijnen waarvan dit er één is.

Wat gaan we doen in 2025?

- We nemen deel aan de werkgroep “Goed Wonen & Leven” ten behoeve van de uitvoering van Programma Waddeneilanden
- We leveren een bijdrage aan projecten die voortkomen uit bovenstaand programma

Verbonden partijen bij dit programma

Welstandszorg Hûs en Hiem
FUMO
Samenwerkingsverband Waddeneilanden (programma Waddeneilanden)
Veiligheidsregio Friesland

Kaderstellende nota's

1. Programma Wonen 2024
2. Beleidsregels kleinschalig wonen 2024
3. Programma Waddeneilanden 2022
4. Het tijdelijke omgevingsplan
5. Herziene welstandsnota 2018
6. Huisvestingsverordening 2024
7. Legesverordening

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	433.854	977.019	482.176	458.519	468.180	397.923
Baten	296.030	317.900	180.400	130.400	130.400	130.400
Saldo voor bestemming nadelig	-137.825	-659.119	-301.776	-328.119	-337.780	-267.523
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-137.825	-659.119	-301.776	-328.119	-337.780	-267.523

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
800	Ruimtelijke ordening	375.019	0	-375.019
810	Bouw- en woningtoezicht	82.127	180.000	97.873
820	gemeentelijke gebouwen niet voor publieke dienst	25.030	0	-25.030
830	Volkshuisvesting	0	400	400
Totaal		482.176	180.400	-301.776

Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Algemeen
Het programma Algemene dekkingsmiddelen en financiering gaat over de treasuryfunctie, aandelen, de algemene uitkering uit het gemeentefonds, algemene baten en lasten zoals stelposten voor onvoorzien, de waardering van onroerende zaken (WOZ), de opbrengsten van algemene gemeentelijke belastingen: ozb, baatbelasting, woonforensenbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting, precariobelasting, de lasten die betrekking hebben op de heffing en invordering van de hiervoor genoemde belastingen.

De onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves worden zo veel als mogelijk is verantwoord bij het programma waar de reserve betrekking op heeft.

Het gaat om de taakvelden:
- 0.5 treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 belastingen overig
- 0.7 algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
- 0.8 overige baten en lasten

Wat willen we bereiken?

Speerpunten
1. **Actuele beleidstukken financiën**
2. **Een efficiënte oplegging en inning van toeristenbelasting**
3. **Volg het proces rondom de herijkingen van het Gemeentefonds.**

Speerpunt 1 : Actuele beleidstukken financiën
Door middel van verschillende nota's en verordeningen heeft de raad invloed op het financiële proces bij de gemeente. Deze beleidsstukken moeten worden geactualiseerd.

Wat gaan we doen in 2025?
- We gaan enkele beleidstukken financiën actualiseren

Speerpunt 2 : Een efficiënte oplegging en inning van toeristenbelasting
De gemeenten Terschelling en Vlieland wilden samen het heffen en innen van toeristenbelasting efficiënter maken. De belangrijkste reden voor deze omslag was het ontzorgen van de logiesverstrekkers, maar zeker ook de wens om een beter en vroeger inzicht in het aantal overnachtingen te krijgen.

In 2023 werd een marktconsultatie uitgevoerd voor een systematiek waarbij heffing kan plaatsvinden bij de toerist/bezoeker zelf en waarbij deze verantwoordelijk is voor het betalen van de belasting. Uit de uitslag van deze marktconsultatie bleek dat deze systematiek op dit moment geen haalbare oplossing biedt voor de gemeente Vlieland

Wat gaan we doen in 2025?

- We blijven de ontwikkelingen op het gebied van het digitale nachtregister volgen en onderzoeken of dit wellicht wel een haalbare oplossing biedt voor een efficiënte oplegging en inning van de toeristenbelasting in de toekomst.

Speerpunt 3 : Volg het proces rondom de herijkingen van het Gemeentefonds
Vanaf 1 januari 2023 wordt een compleet herzien verdeelmodel voor de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gebruikt. Het doel van de herziene verdeling is een stabiel verdeelmodel dat zo goed mogelijk aansluit bij de kosten van gemeenten. Het model is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen.
In 2024 wordt de invoering van het nieuwe model geëvalueerd.
Verder onderzoek en continu onderhoud van dit nieuwe model blijft nodig.

Wat gaan we doen in 2025?

- We blijven het proces rondom de verdeling van het Gemeentefonds volgen.
- We zetten het reeds gestarte proces van onderzoek naar ombuigingsmogelijkheden voort zodat keuzes gemaakt en prioriteiten gesteld kunnen worden ten behoeve van het behoud van een gezonde financiële situatie in combinatie met instandhouding van de noodzakelijk geachte voorzieningen.

Verbonden partijen bij dit programma
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Kaderstellende nota's
Financiële verordening 2024
treasurystatuut 2024
Controleverordening 2024
Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid 2003
Belastingverordeningen;
Precario
Honden
Onroerende zaakbelasting
Toeristenbelasting
Forensenbelasting
Besluit budget beheer 2023

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten	1.699.727	678.581	470.431	672.108	876.987	1.078.496
Baten	7.599.241	7.925.605	8.297.237	8.320.594	8.631.061	8.936.264
Saldo voor bestemming nadelig	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming voordelig	5.899.514	7.247.025	7.826.806	7.648.486	7.754.074	7.857.768
Toevoeging aan reserve	900.000	520.000	0	0	0	181.436
Onttrekking aan reserve	985.169	866.912	69.194	72.446	75.924	181.436
Saldo na resultaatbestemming	5.984.683	7.593.937	7.896.000	7.720.932	7.829.998	7.857.768

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
900	Beleggingen en financieringsresultaat	28.912	32.815	3.903
920	Uitkeringen gemeentefonds c.a.	0	5.278.000	5.278.000
930	onvoorziene uitgaven en budgetruimte	259.000	0	-259.000
940	Gedetacheerd personeel en werken voor derden	59.021	59.021	0
950	Wet WOZ en heffen en invorderen belastingen	123.498	6.000	-117.498
970	Gemeentelijke belastingen algemene middelen	0	2.921.401	2.921.401
990	Mutaties van reserves	0	69.194	69.194
Totaal		470.431	8.366.431	7.896.000

Paragrafen

Paragraaf 1
Lokale heffingen

Inleiding
In deze paragraaf staat het beleid van de gemeente Vlieland voor de lokale heffingen 2025. De kaders waarbinnen dit beleid zich moet bevinden zijn de Gemeentewet en Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).
Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV), artikel 10, bevat de paragraaf lokale heffingen ten minste:

- de geraamde inkomsten
- het beleid voor de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt:
  - de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, waarbij de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden
  - de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze berekeningen
  - de uitgangspunten die bij de tariefstelling worden gehanteerd
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Conform BBV nemen gemeenten in de paragraaf Lokale heffingen een overzicht van baten en lasten van kostendekkende onderdelen op.

In het begrotingsjaar is 36% van onze inkomsten afkomstig uit gemeentelijke heffingen. Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk, wat van belang is voor de integrale afweging tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Ook wordt weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan. Er is uitgegaan van een stijging van 5,3% inflatiecorrectie conform het besluit in de kadernota 2025. De inflatiecijfers op dit moment zijn aanleiding om ook meerjarig meer te indexeren dan wat we de afgelopen jaren hebben gedaan. We gebruiken hiervoor de gecombineerde BBP index uit de Meicirculaire 2024 omdat deze index ook gebruikt is voor onze uitgaven. Uit de Meicirculaire 2024 van het gemeentefonds blijkt ook dat de gemiddelde gemeentelijke woonlasten met 5,3% zijn gestegen van 2023 op 2024, hier sluiten wij ons dus bij aan. Bij de begroting 2026 zullen we dat weer doen en dan zal blijken of de gemiddelde gemeentelijke woonlasten zijn gestegen met de BBP index of dat op dat moment bijstelling van de budgetten nodig is. Naast de verschillende belastingen zullen ook de tarieven voor afvalstoffenheffing, reinigingsrechten bedrijven, leges omgevingswet, leges burgerzaken en begrafenisrechten en de rioolrechten met een percentage rond de 5,3% worden verhoogd. Definitieve besluitvorming hierover vindt plaats bij de belastingverordeningen in december. Vergelijkingen met de belastingtarieven in andere gemeenten, de lokale lastendruk en de woonlasten zijn te vinden op de website van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen (www.coelo.nl) en van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (www.waarstaatjegemeente.nl).

Begripsbepaling
De gemeentelijke belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies.

- De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt waarvoor deze opbrengsten worden ingezet. Onder de algemene belastingen vallen onder andere de onroerende zaakbelastingen, de toeristenbelasting, de forensenbelasting, de hondenbelasting en de precariobelasting.
- De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn zogenaamde bestemmingsheffingen. Voor deze heffingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing.
- De belangrijkste retributies zijn de leges, vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst. Zo betalen inwoners een bijdrage voor het aanvragen van een paspoort of een (omgevings)vergunning. Ook voor de leges geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

Gemeentelijke belastingen

De geraamde OZB opbrengsten van 2025 zijn verhoogd met de prijsindexatie (inflatie) van 5,3%. Voor de daarop volgende jaren is de gecombineerde BBP index uit de Meicirculaire 2024: 4,61%, 4,45%, 4,22% gebruikt.
Dit geldt eveneens voor de overige belastingen (hondenbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting en precariobelasting).

Belasting, heffing en leges

Belasting/heffing/leges	2023 Werkelijk	2024 Begroot	2025 Begroot	2026 Begroot	2027 Begroot	2028 Begroot
Ozb niet-woningen Gebruiker vanaf 2023	158.646	178.000	187.434	196.075	204.800	213.443
Ozb niet-woningen Eigenaar vanaf 2023	195.067	207.000	217.971	228.019	238.166	248.217
Ozb woningen	368.733	364.000	383.292	400.962	418.805	436.478
Baatbelasting riolering recreatiewoningenterrein	409	400	0	0	0	0
Woonforensenbelasting	294.560	233.228	315.000	329.522	344.185	358.710
Toeristenbelasting	1.597.103	1.869.320	1.750.000	1.830.675	1.912.140	1.992.832
Hondenbelasting	14.190	17.291	18.208	19.047	19.895	20.735
Precariobelasting	41.187	46.625	49.096	51.359	53.645	55.909
Afvalstoffenheffing	335.715	359.500	359.500	359.500	359.500	359.500
Reinigingsheffing bedrijven	185.748	211.500	211.500	211.500	211.500	211.500
Rioolheffing	190.848	231.525	245.417	260.141	275.750	292.295
Leges Algemeen	143.193	112.000	120.000	120.000	120.000	120.000
Registratie woningzoekenden	1.055	400	400	400	400	400
Leges fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen	289.375	90.000	180.000	130.000	130.000	130.000
Lijk bezorgings- en grafrechten	13.540	21.000	21.000	21.000	21.000	21.000
	3.829.370	3.941.789	4.058.818	4.158.200	4.309.786	4.461.018

Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelasting (OZB) genereert de op één na hoogste belastingopbrengst voor de gemeente Vlieland. De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting (voor woningen en voor niet-woningen) en een gebruikersbelasting (voor niet-woningen). De gemeente bepaalt het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen op basis van de waarde van de onroerende zaak. De waarderingsgrondslagen worden periodiek vastgesteld, volgens de regels in de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ).

In deze programmabegroting 2025 wordt uitgegaan van een inflatoire opbrengststijging van 5,3%. De feitelijke tariefontwikkeling is afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken in de

gemeente. Definitieve tariefvoorstellen voor 2025 worden voorgelegd bij behandeling van de verordening OZB in de raadsvergadering van december 2024.

Precariobelasting

De opbrengsten worden verhoogd met 5,3% inflatiecorrectie. Het algemene tarief voor terrassen en winkeluitstallingen bedraagt voor 2025 € 61,38 per m2.

Toeristen- en Forensenbelasting

In de kadernota werd al aangegeven dat het budget toeristen- en forensenbelasting opnieuw bekeken moest worden. In 2019 zijn we gestart met een nieuwe wijze van opleggen. Vanaf dat moment was een logiesverstrekker voor een verhuurobject forensenbelasting óf toeristenbelasting verschuldigd, maar niet meer beide gelijktijdig. Hierdoor zagen we een verschuiving van de opbrengst toeristenbelasting naar de opbrengst forensenbelasting. Een aantal coronajaren volgde hierop, waardoor het lastig werd een lijn in de ontwikkelingen te zien. Na een aantal jaren zien we nu een licht dalende lijn in het aantal overnachtingen dat opgegeven wordt bij de toeristenbelasting. Dit budget is dan ook naar beneden bijgesteld. Het aantal aanslagen forensenbelasting is wel toegenomen.
De tarieven zullen verhoogd worden met 5,3% inflatiecorrectie. Dit zal leiden tot een tarief van € 2,32 in 2025 voor de toeristenbelasting. Bij de meerjarenramingen wordt er vanuit gegaan dat er geen wijziging zal zijn in het aantal overnachtingen. De forensenbelasting volgt de toeristenbelasting en wordt met het zelfde percentage verhoogd. Het tarief hiervoor wordt € 1.666,71.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
hotels/pensions	139.000	139.000	139.000	139.000
groepsverblijven	2.000	2.000	2.000	2.000
kampeerterreinen	214.000	214.000	214.000	214.000
recreatiewoningen/appartementen	110.000	110.000	110.000	110.000
jachthaven	83.000	83.000	83.000	83.000
totaal	**548.000**	**548.000**	**548.000**	**548.000**
overzettingen Doeksen	207.000	207.000	207.000	207.000
totaal grondslag toeristenbelasting	**755.000**	**755.000**	**755.000**	**755.000**
geraamde opbrengst	**€ 1.750.000**	**€ 1.830.675**	**€ 1.912.140**	**€ 1.992.832**

Hondenbelasting

De opbrengsten worden verhoogd met 5,3% inflatiecorrectie.

Hondenbelasting	Vieland 2024	Vlieland 2025	Stijging t.o.v. 2022	Nederland 2024
eerste hond	€ 86,71	€ 91,31	5,30%	€ 26,65
iedere volgende hond	€ 134,58	€ 141,71	5,30%	

Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in onze gemeente in aanmerking voor kwijtschelding van lokale belastingen en heffingen. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaats heeft. Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente volgt overigens de advisering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
In de begroting 2025 is, evenals voorgaande jaren, rekening gehouden met een totaalbedrag van € 6.000 aan kwijt te schelden lokale heffingen.

Bestemmingsheffingen en leges

Beleidsuitgangspunt is 100% kostendekkendheid van de verschillende heffingen en leges. Vanwege de (landelijk) wettelijk verplicht vastgestelde tarieven voor identiteitsbewijzen en rijbewijzen kan bij deze heffingen dat uitgangspunt niet worden gehanteerd.
De toenemende vraag naar politieke en publieke verantwoording van tarieven is een belangrijke reden om over te gaan tot een beter systeem van kostprijsberekening. Dit betekent dat het tarief dat voor een product wordt gerekend op een inzichtelijke manier samengesteld moet worden uit de kosten en baten zoals opgenomen in de primitieve begroting en daarnaast uit de beleidsinhoudelijke keuzes die gemaakt worden. Kortom: het maakt de afwegingen over de hoogte van tarieven inzichtelijk en het maakt daarmee het besluitvormingsproces helder. Niet alleen voor de gemeente zelf maar ook voor de burger.

Pas wanneer gemeenten duidelijk maken hoe tarieven tot stand gekomen zijn, is een tariefvergelijking met diverse gemeenten mogelijk. Als niet duidelijk is hoe een tarief tot stand gekomen is en hoeveel van de toe te rekenen kosten betaald worden uit de algemene middelen, levert de onderlinge vergelijking van tarieven niet het gewenste inzicht op.

Leges

Zolang de maximale kostendekkendheid van 100% niet bereikt is, is er ruimte voor verhoging van tarieven. Daarbij mogen de in de tarieventabel voorkomende wettelijk voorgeschreven maximale tarieven niet verhoogd worden. Bij een keuze voor het verhogen van de tarieven is het niet noodzakelijk om alle tarieven te verhogen. Ook is het niet noodzakelijk om tarieven met hetzelfde percentage te verhogen. Zolang de maximale kostendekkendheid van het geheel (per titel) niet overschreden wordt, kan per tarief besloten worden of, en met hoeveel procent, het tarief verhoogd wordt. Het vaststellen van de tarieven in de Legesverordening is een bevoegdheid van de Raad.

Omdat de toe te rekenen kosten grotendeels gebaseerd zijn op jurisprudentie is een exact 100% kostendekkende legesverordening risicovol. Wanneer nieuwe jurisprudentie tot een wijziging in de toe te rekenen kosten leidt, kan de kostendekkendheid overschreden worden. Door iets onder het toegestane maximum te blijven wordt dit risico opgevangen.

De tarieventabel bij de legesverordening kent drie titels, te weten:
Titel 1. Algemene dienstverlening
Titel 2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning
Titel 3. Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn.

De afzonderlijke kostendekkendheid van deze onderdelen, als ook de integrale kostendekkendheid van deze onderdelen, zijn als volgt:

Kostendekkendheid leges

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Kosten	Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 126.181	€ 120.000	95,10%
Kostendekking Titel 2	€ 214.040	€ 180.000	84,10%
Kostendekking Titel 3	€ 0	€ 0	0,00%
Kostendekking totale tarieventabel	**€ 340.221**	**€ 300.000**	**88,18%**

Bij titel 1 wordt het verhogen van de tarieven beperkt voor wat betreft de paspoorten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de maximaal toegestane hoogte. Voor bijvoorbeeld de ontheffingen en huwelijksleges lijkt nog wel ruimte voor verhoging van de tarieven.

Bij titel 2 lijkt een verhoging van de tarieven eveneens mogelijk. Vanwege de komst van de Omgevingswet is dit onderdeel zó in beweging dat de tarieven meerdere jaren niet zijn verhoogd. De komende jaren wordt er onderzoek gedaan om te komen tot een snellere dienstverlening met als gevolg een lagere kostenpost, wat effect zal hebben op de kostendekkendheid.

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een groot deel bestaat uit evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij veel gemeentes niet kostendekkend. In onze begroting worden deze opbrengsten niet apart begroot maar vallen onder de algemene leges.

Wat de tarieven werkelijk zullen worden is nog niet geheel duidelijk. Dit zal bepaald worden in overleg met de vakafdelingen bij het opstellen van de diverse verordeningen, die in december zullen worden vastgesteld.

Begraafplaatsleges

De tarieven worden met 5,3% verhoogd (leges voor werkzaamheden). Er is meer dan voldoende ruimte om de tarieven te verhogen.

Begraafplaats leges

Kosten		Bedrag
7.5	Begraafplaatsen	€ 73.980
	Overhead	€ 20.276
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		**€ 94.256**
Opbrengsten		**Bedrag**
1	Begraafplaatsen	€ 21.000
Totaal Opbrengsten		**€ 21.000**
Totaaloverzicht		**Bedrag**
Totaal kosten		€ 94.256
Totaal opbrengsten		€ 21.000
Kostendekkendheidspercentage		**22,28%**

Afvalstoffenheffing

Uitgangspunt op grond van de Kadernota 2025 is dat de tarieven voor het ophalen en verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen kostendekkend zullen worden vastgesteld. Uit de kostendekkendheidberekening blijkt dat er ruimte is om de tarieven voor 2025 te verhogen. Met hoeveel procent het tarief hierdoor moet stijgen, moet bij het opstellen van de verordeningen precies berekend worden met exacte informatie over aantallen meer- en éénpersoonshuishoudens. In onderstaande tabel is voorlopig uitgegaan van een tariefverhoging van 5,3%, het percentage wat volgens de Meicirculaire 2024 het gemiddelde stijgingspercentage voor gemeentelijke woonlasten is van 2023 op 2024.

Tarieven Afvalstoffenheffing				
	Vieland 2024	Vlieland 2025	Stijging t.o.v. 2024	Nederland 2024
éénpersoonshuishouden	€ 266,00	€ 280	5,30%	€ 275,00
meerpersoonshuishouden	€ 355,00	€ 374	5,30%	€ 351,00

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Kosten		**Bedrag**
7.3	Afval	€ 286.642
	Overhead	€ 69.849
	BTW	€ 44.003
Totaal Kosten		**€ 400.494**

Opbrengsten		**Bedrag**
1.1	Afvalstoffenheffing	€ 359.500
Totaal Opbrengsten		**€ 359.500**

Totaaloverzicht		**Bedrag**
Totaal kosten		€ 400.494
Totaal opbrengsten		€ 359.500
Kostendekkendheidspercentage		**89,76%**

Reinigingsrecht bedrijfsafval

Bij de berekeningen voor de kostendekkendheid bleek dat er voor de reinigingsrechten nog steeds een behoorlijke ruimte is om de tarieven te verhogen. Dit wordt deels veroorzaakt doordat kosten voor een percentage van 35% van straatvuil ook meegenomen mogen worden in de berekening. Maar de stijgende tarieven van de kosten voor afvalinzameling werken ook voor bedrijfsafval behoorlijk kostenverhogend. Er is echter evenals voor de afvalstoffenheffing gekozen voor een tariefverhoging van rond de 5,3%.

Zowel bij afvalstoffenheffing en reinigingsrecht bedrijven zijn de opbrengstbudgetten voorlopig niet verhoogd omdat de opbrengsten de laatste jaren door aantallen achter bleven.

Kostendekkendheid bedrijfsafval

Kosten		Bedrag
2.1	Verkeer en vervoer	€ 18.709
7.3	Afval	€ 182.849
	Overhead	€ 80.445
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		**€ 282.003**
Opbrengsten		**Bedrag**
1.1	reinigingsrecht	€ 211.500
Totaal Opbrengsten		**€ 211.500**
Totaaloverzicht		**Bedrag**
Totaal kosten		€ 282.003
Totaal opbrengsten		€ 211.500
Kostendekkendheidspercentage		**75,00%**

Rioolrechten

De aanslagen zijn afhankelijk van het waterverbruik. Er zijn in totaal ongeveer 900 aansluitingen. Op sommige aansluitingen zijn meerdere huishoudens aangesloten. Het nieuwe GPWR is op 18 juni 2024 door B&W vastgesteld. Op dit moment wordt bij de rioolrechten uitgegaan van een stijging van het tarief van 6%, in overeenstemming met het MJOP.

Tarieven Rioolstoffenheffing				
	Vieland 2024	Vlieland 2025	Stijging t.o.v. 2022	Nederland 2024
per 50m3, tot 300m3 waterverbruik	€ 57,88	€ 61,35	6%	€ 211,00
per 100m3, tussen 301 - 1000m3 waterverbruik	€ 115,76	€ 122,71	6%	€ 223,00
per 1000m3, boven 1000m3 waterverbruik	€ 1.152,42	€ 1.221,57	6%	

Kostendekkendheid rioolheffing

Kosten		Bedrag
7.2	Riolering	€ 221.025
	Voorziening	-€ 70.606
	Overhead	€ 62.031
	BTW	€ 32.968
Totaal Kosten		**€ 245.418**
Opbrengsten		**Bedrag**
1.1	Rioolheffing	€ 245.417
Totaal Opbrengsten		**€ 245.417**
Totaaloverzicht		**Bedrag**
Totaal kosten		€ 245.418
Totaal opbrengsten		€ 245.417
Kostendekkendheidspercentage		**100,00%**

De tarieven voor afvalstoffenheffing, reinigingsrecht en rioolrecht zijn voorlopig. De definitieve tarieven worden voorgelegd bij het vaststellen van de belastingverordeningen in december.

Paragraaf 2
Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de gemeente en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. In feite zou het weerstandsvermogen ook kunnen worden omschreven als de mate waarin de gemeente in staat is omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Incidentele weerstandscapaciteit
De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. In beginsel betreft dit de optelsom van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserves en de stille reserves. Met het vaststellen van de Kadernota 2025 is besloten met ingang van het begrotingsjaar 2025 de minimale ondergrens van de algemene reserve vast te stellen op 1,5 miljoen. Op 31 december 2025 bedraagt de algemene reserve naar verwachting € 3.490.340, exclusief het resultaat van 2025. De voeding en de beschikking over de reserve wordt jaarlijks door de gemeenteraad bepaald.
Stille reserves zijn er nauwelijks.

Structurele weerstandscapaciteit
Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.
In de begroting 2025 is een stelpost voor prijsstijgingen opgenomen van € 189.000 die oploopt tot € 798.000 in 2028.
Daarnaast is de structurele begrotingsruimte een maat voor de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen.

Inventarisatie van de risico's
Onderstaand volgt een korte inventarisatie van mogelijke risico's. Wij hebben getracht deze lijst zo compleet mogelijk te maken. Toch is niet met zekerheid te zeggen of de lijst uitputtend is.

Sociaal Domein
Met name de kosten van individuele trajecten in de jeugdzorg vormen voor kleine gemeenten een risico omdat deze kosten van jaar tot jaar zeer kunnen verschillen. Als een jongere intensieve zorg nodig heeft kunnen de kosten oplopen tot € 100.000 per client. Regelmatig is het ook zo dat deze intensieve zorg langer nodig is dan een jaar.
Ook maatwerkvoorzieningen kunnen van jaar tot jaar zeer verschillen. Bijvoorbeeld woningaanpassingen vormen een risico voor de gemeente Vlieland. De afgelopen jaren laten zien dat de kosten voor maatwerkvoorzieningen zomaar € 160.000 per jaar hoger kunnen zijn dan het vorige jaar. Voor zowel jeugdzorg als voor de maatwerkvoorzieningen zien we de laatste jaren de kosten toenemen en komen er piekjaren voor. Een reserve Sociaal Domein heeft de gemeente Vlieland niet. Vanwege een prognose van het stijgende aantal jeugdigen dat in 2024 hulp heeft gezocht en vanwege

de verwachting dat de tarieven van zorgaanbieders zullen stijgen is met ingang van 2025 hiervoor wel een structurele stelpost (€ 68.000) opgenomen

Foute inschattingen in Meer Jaren Onderhouds Plannen.

De kosten voor vervanging en groot onderhoud in de MJOP's zijn gebaseerd op inspecties en reële schattingen. In totaal bedraagt de omvang van de voorgenomen investeringen vanuit de MJOP's en het vervanginginvesteringenoverzicht voor tractiemiddelen in de planperiode 2025- 2028 afgerond 3,9 miljoen. Er is een kans op een foute inschatting, zowel voor de ingeschatte levensduur en kwaliteit van de kapitaalgoederen als op de ingeschatte prijs. Door de economische situatie wordt door partijen hoger ingeschreven dan in de afgelopen jaren. Daardoor is er amper meer sprake van aanbestedingsvoordelen. Ten tijde van de Covid-pandemie en de oorlog in Oekraine zijn de prijzen van grondstoffen veel verder gestegen dan voorzien.
Dit kan leiden tot hogere kapitaallasten, daarom zijn in deze begroting ook de kapitaallasten meegenomen voor de berekening van de hoogte van de stelpost prijsstijgingen. Onvoorziene investering of investeringen die veel eerder moeten worden gedaan dan ingeschat worden hiermee echter niet ondervangen.
Voor het risico van stijging van kapitaallasten wordt gerekend met een percentage van 10% van 3,9 miljoen.

Herijking gemeentefonds

Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssystematiek. De uitkomsten van deze nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten zijn nog onduidelijk. Op dit moment lopen er nog drie onderzoeken: stapeling problematiek sociaal domein, grootstedelijkheid en Overige Eigen Middelen (vermogen, grondexploitaties en belastingen). Daarna zal nog een onderzoek plaatsvinden hoe de drie verschillende onderzoeken op elkaar inwerken. De financiële gevolgen worden te zijner tijd via de Meicirculaire voorafgaande aan het jaar van ingang via een ingroeipad aangekondigd.
Wanneer bijvoorbeeld de toeristenbelasting meegenomen gaat worden in de Overige Eigen Middelen zijn de gevolgen voor Vlieland groot. Een inschatting van dit risico is op dit moment niet te maken.

Toeristenbelasting

De belangrijkste belastingopbrengst van de gemeente Vlieland is de toeristenbelasting (€ 1.750.000 op een totale opbrengst belastingen van € 4.058.818, dat is 42%, in 2024 48%). De grondslag van deze opbrengst is gevoelig voor de conjunctuur en afhankelijk van het weer (vooral in de jachthaven en op de kampeerterreinen). Daarnaast bestaat ten aanzien van deze opbrengst het risico dat de grondslag wordt aangetast door structurele ontwikkelingen in de toeristische sector zoals wijzigingen in de vakantiebestemmingen van de gasten. Een fluctuatie van 20% (€ 360.000) in de baten kan zich door dergelijke ontwikkelingen voordoen.

Zorgwijk de Boswijk

Er is een 40-jarige lineaire lening aangegaan met een vast rentepercentage voor de gehele looptijd. Deze lening bedraagt € 15.084.000.
Daarnaast gaat de gemeente er van uit dat het risico van leegstand en dus van huurderving minimaal is en slechts zal bestaan uit mutatieleegstand. Voor de woningen lijkt dat gezien de woningmarkt op Vlieland ook op langere termijn realistisch.
De zorgvilla met zeven studio's is ontworpen uitgaande van de visie in het Visiedocument De Bakens Verzet van "zo gewoon mogelijk wonen", ook in een intramurale zetting van 7x24-uur zorg. Door een zorgvilla te maken met studio's zonder de uitstraling van een instellingsgebouw, is de verwachting dat ook bij eventuele wijzigingen van de financiering van de ouderenzorg door de rijksoverheid, het vastgoed goed verhuurbaar blijft. Oftewel dat ook bij een nog verdere extramuralisering door het rijk, de zorgvilla z'n waarde en verhuurmogelijkheden behoudt.
Tenslotte gaan we er van uit dat er ook voor het welzijnsgebouw steeds voldoende huurders zullen zijn die de benodigde opbrengsten genereren. Naast commerciële functies zoals bijvoorbeeld een fysiotherapiepraktijk en een kapper, zal het gebruik overigens voor een belangrijk deel bestaan uit het ouderenwelzijnswerk van de gemeente Vlieland. Dat betekent dat er vanuit het welzijnsbeleid voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om dit gebruik mogelijk te maken.
De geprognotiseerde exploitatielasten liggen jaarlijks rond de € 650.000

Al met al een groot project voor de gemeente Vlieland, waar wel wat onzekerheden aan kleven, die zouden kunnen leiden tot negatieve resultaten.

Subsidies Stichtingen

De gemeente verstrekt subsidies aan verschillende stichtingen. Met behulp van deze subsidies kunnen deze stichtingen voorzieningen, op het door de raad voor zowel inwoners als gasten van Vlieland gewenste niveau, in stand houden. Steeds meer dringt zich echter de vraag op, of voorzieningen op het huidige niveau in stand gehouden kunnen worden, met de subsidies zoals ze nu verstrekt worden. Bij één van de stichtingen is een gedetacheerde werknemer van de gemeente werkzaam. Wanneer de stichting niet meer kan blijven voortbestaan wordt de gemeente geconfronteerd met salariskosten van € 60.000.

Pensioen- en wachtgeldvoorziening wethouders

Op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) heeft een Arbeidsongeschikte burgemeester of wethouder recht op doorbetaling van zijn wedde tot zijn aftreden. Vervolgens is er recht op wachtgeld. Een arbeidsongeschikte wachtgeldgerechtigde kan recht houden op een verlengde uitkering bij arbeidsongeschiktheid. Duurt daarna de arbeidsongeschiktheid van de burgemeester/wethouder/wachtgeldgerechtigde voort? Dan is er recht op een verlenging van de wedde of de wachtgelduitkering naar verhouding van de mate van arbeidsongeschiktheid tot uiterlijk de pensioengerechtigde leeftijd. Door verzekeringsvoorwaarden kan de gemeente in sommige gevallen ondanks een afgesloten arbeidsongeschiktheidsverzekering geconfronteerd worden met extra kosten. Daarnaast heeft de gemeente een voorziening voor het pensioen van wethouders. Grondslagen voor de waardering van deze voorziening zijn een rekenrente die in lijn is met de rente die geldt voor individuele waardeoverdrachten en de sterftetafel GBM/GBV met een leeftijdsterugstelling m/v 5/1 of v/m 3/3. Wijzigingen in rekenrente en sterftetabel maken soms grote extra toevoegingen aan de voorziening nodig.
Voor deze verhogingen van de voorziening is het jaarlijks budget met ingang van deze begroting verhoogd naar € 100.000.

Leningen

	Restschuld in euro's	
Geldnemer	31-12-2024	31-12-2025
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	504.643	448.571
Stichting Flidunen	162.500	146.250
Tennisvereniging TCV '91	18.333	13.750
Energie coöperatie	165.000	146.667
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	4.655.172	4.482.759
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	200.000	150.000
Duinwijck	130.000	120.000
Totaal	**5.835.648**	**5.507.997**

Op dit moment is er geen reden om aan te nemen dat de stichtingen/verenigingen niet aan hun betalingsverplichtingen zouden kunnen voldoen. Het risico is daarom laag.

Gewaarborgde geldleningen

Voor liquiditeitstekorten van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de G8 staat de gemeente Vlieland garant tot een bedrag van € 908.000.

Bij het instemmen met de koopovereenkomst met WoonFriesland op 11 juli 2011 heeft de gemeenteraad ingestemd met de gemeentelijke achtervangpositie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Leningen van WoonFriesland ter financiering van investeringen in de gemeente Vlieland worden hiermee geborgd tot een bedrag van 10 miljoen.

Mocht WoonFriesland zijn leningen niet meer kunnen afbetalen, dan neemt het WSW de betaalverplichtingen over. Als het WSW deze betaalverplichting niet uit eigen vermogen en bij de

corporatie te innen obligo kan voldoen, moeten Rijk en gemeente ieder voor 50% bijspringen. Op grond van hun rol als achtervanger moeten zij in dat geval renteloze leningen aan het WSW verstrekken.
Het is op dit moment onwaarschijnlijk dat dit zich voordoet maar mocht het zich voordoen dan zal de gemeente geconfronteerd worden met de rentelasten van ten hoogste 5 miljoen.

Risico	Financieel gevolg	Kansklasse	Benodigde weerstands-capaciteit
Sociaal domein Jeugdzorg	100.000	70%	70.000
Sociaal domein maatwerkvoorzieningen	160.000	70%	112.000
Foute inschattingen MJOP's	390.000	50%	195.000
Toeristenbelasting	360.000	50%	180.000
Boswijk	650.000	10%	65.000
Subsidies stichtingen	60.000	30%	18.000
Pensioen en wachtgeldvoorziening wethouders	50.000	60%	30.000
Verstrekte leningen	5.507.997	10%	550.800
Garantstellingen	908.000	10%	90.800
Totaal van de riscio's	8.185.997		1.311.600

Voor het kwantificeren van de risico's is gebruik gemaakt van onderstaande tabel;

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kansklasse	Toelichting kansklasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waaran het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarscdhijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of meer	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit/Benodigde weerstandscapciteit

Beschikbare weerstandsvermogen

Algemene reserve 31 december 2025 € 3.490.340

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande risico inventarisatie bedraagt het maximaal benodigde bedrag € 1.311.600. Het is echter niet waarschijnlijk dat alle risico's tegelijk en in hun maximale omvang zullen optreden. Daarom gaan we uit van 90% zekerheid waardoor het bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit € 1.180.440 bedraagt.

De Ratio weerstandvermogen bedraagt 2,96, dit is conform onderstaande tabel (ruim) voldoende. Meerjarig stijgt de ratio weerstandvermogen door de stijging van de Algemene Reserve en door de aflossingen van de uitstaande leningen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

De volgende kengetallen dienen ter ondersteuning bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente:

1. Netto schuldquote
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
3. Solvabiliteitsratio
4. Structurele exploitatieruimte
5. Gemeentelijke belastingdruk

Bij de beoordeling van de financiële positie is het van belang de kengetallen van een adequate toelichting te voorzien.

Netto schuldquote

De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De nettoschuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.
Nu kan er in een gemeente sprake zijn van het doorlenen, door weer aan andere partijen een lening te verstrekken: sportclubs, culturele organisaties, et cetera. Om vervolgens inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, moet de schuldquote zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden worden weergegeven. Op deze manier ontstaan twee indicatoren:

1. De netto schuldquote.
2. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

Deze indicatoren brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren.

Dit inzicht is uiteraard voor Vlieland zelf van belang, maar het is ook verplicht deze kengetallen in begroting en rekening op te nemen. Samen met de andere vier financiële kengetallen geven ze een beeld van de financiële situatie van de gemeente

	2023 werkelijk	2024 prognose	2025 raming	2026 raming	2027 raming	2028 raming
netto schuldquote	200%	214%	205%	210%	206%	202%
netto schuldquote gecorrigeerd	140%	162%	156%	165%	163%	163%
De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft.						
De te hanteren indicaties zijn:						
· Schuldquote onder de 100%:		voldoende				
· Schuldquote boven de 100%:		matig				
· Schuldquote boven de 130%:		onvoldoende				

De gemeente Vlieland heeft volgens deze cijfers meerjarig onvoldoende investeringsruimte. Verhoudingsgewijs heeft de ontwikkeling van de nieuwe zorgwijk ervoor gezorgd, dat voor een kleine gemeente als Vlieland een grote investering werd gedaan. Hiervoor moest een hoge lening worden aangetrokken. Bij kleinere gemeenten hebben dergelijke projecten dan ook gauw een negatieve uitwerking op het kengetal netto schuldquote en automatisch ook op het volgende kengetal solvabiliteitsratio. Een kengetal staat echter nooit op zichzelf maar moet in samenhang met de overige kengetallen beoordeeld worden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft aan welk deel (percentage) van het totaal van wat de gemeente aan geldwaarde heeft (balanstotaal) wordt gevormd door het eigen vermogen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Met andere woorden: of ze alles kan betalen en of er voldoende geld beschikbaar is.

De solvabiliteitsratio is een veel gebruikt financieel vergelijkingsgetal. Het geeft relatief snel inzicht in de financiële positie van een organisatie en specifiek in de financiering. De stelregel is hierbij: hoe lager de solvabiliteit, hoe minder eigen vermogen de organisatie heeft om eventuele tegenvallers op te vangen of om te investeren.

	2023 Werkelijk	2024 raming	2025 raming	2026 raming	2027 raming	2028 raming
solvabiliteitsratio:						
solvabiliteitsratio	15%	15%	17%	17%	17%	18%

Deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De te hanteren indicaties zijn:

- Solvabiliteitsratio 50% en hoger: voldoende
- Solvabiliteitsratio lager dan 50%: matig
- Solvabiliteitsratio kleiner dan 30%: onvoldoende

Structurele exploitatieruimte

Deze indicator geeft aan of de begroting structureel en reëel (echt) in evenwicht is. Hierbij gaat het om het onderscheid tussen structurele (meerjarige) en incidentele (eenmalige) inkomsten en uitgaven. Voorbeelden van structurele inkomsten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Structurele uitgaven zijn bijvoorbeeld de personeelskosten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. De incidentele inkomsten en uitgaven verschillen per jaar. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Een begroting waarvan de structurele inkomsten en de structurele uitgaven over meerdere jaren niet veranderen en ongeveer even hoog zijn, is evenwichtiger en zekerder dan een begroting waarin de inkomsten en uitgaven per jaar in hoogte en aard verschillen. Dan is de begroting door de jaren heen afhankelijk van verschillende éénmalige zaken en daarmee zijn er meer onzekerheden. De structurele exploitatieruimte laat zien in hoeverre we structureel middelen beschikbaar hebben voor (noodzakelijk) beleidsinitiatieven.

De begroting moet structureel in evenwicht zijn en de provincie toetst daarop. Het is ook verplicht dit kengetal in begroting en rekening op te nemen. Samen met de andere vier financiële kengetallen geven ze een beeld van de financiële situatie van de gemeente.

Kengetal structurele exploitatieruimte	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen zijn in 1000 tallen	Werkelijk	Prognose				
saldo baten en lasten	1.095	-250	340	-111	-224	232
reservemutaties	102	439	490	515	530	56
Begrotingssaldo na bestemming	1.196	190	830	404	306	288
incidentele B&L	-123	-305	-222	-278	-289	-73
structureel begrotingssaldo	1.073	-115	608	126	17	215
In percentages	9,72%	-1,05%	5,45%	1,12%	0,15%	1,89%

Geconcludeerd kan worden dat in 2025 tot en met 2028 geen structurele lasten worden gedekt door incidentele baten en dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is tot en met 2028.
Een overzicht van incidentele baten en lasten is in de financiële begroting opgenomen.

Grondexploitatie
De gemeente Vlieland kent geen grondexploitatie.

Belastingcapaciteit en structurele begrotingsruimte
De onbenutte belastingcapaciteit is een mogelijkheid de belastingen te verhogen om tegenvallers op te vangen of om nieuw beleid te realiseren. Het geeft aan welke rek er nog zit in de gemeentelijke uitgaven via het verhogen van de belastingen. Een maat daarvoor kan zijn de woonlasten per huishouden. Als die hoog zijn, zeker gezien de woonlasten gemiddeld in Nederland, zijn er weinig mogelijkheden de inkomsten te verhogen. Overigens zijn hier geen objectieve criteria voor te geven maar gaat het om politieke oordelen rond de vraag in hoeverre de hoogte van de woonlasten nog mogelijkheden biedt de onbenutte belastingcapaciteit in te zetten. Aangezien de kosten van riolering al voor 100% worden gedekt door de betreffende tarieven, bestaat de mogelijkheid te voorzien in extra begrotingsruimte met name bij de algemene belastingsoorten: onroerendezaakbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting, afvalstoffenheffing, reinigingsheffing hondenbelasting en precariobelasting.

Gemeentelijke belastingcapaciteit	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	227	219	297	325	354	373
Rioolheffing voor gezin	150	150	158	165	173	184
Afvalstoffenheffing voor gezin	324	324	329	340	355	374
Eventuele hefffingskorting voor gezin	0	0	0	0	0	0
Totale woonlasten Vlieland voor een gezin	701	693	784	830	882	931
Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	776	811	904	944	994	994
Belastingcapaciteit	**89%**	**94%**	**86%**	**88%**	**92%**	**94%**

Paragraaf 3
Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding
Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen komt in de verschillende begrotingsprogramma's terug. In deze paragraaf wordt het gevoerde beleid met betrekking tot het beheer en onderhoud als een "dwarsdoorsnede" vanuit de programma's aangegeven. Daarmee is het tegelijkertijd het beleidskader voor dit onderwerp. Kapitaalgoederen worden in deze paragraaf onderverdeeld in de categorieën: wegen (inclusief openbare verlichting en civiele kunstwerken), riolering, waterstaatswerken (inclusief oeverconstructies), groen (inclusief sportparken, speelterreinen en begraafplaatsen) en gemeentelijke gebouwen. Alle kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden en dit onderhoud is onder meer bepalend voor de kwaliteit van het voorzieningenniveau in onze gemeente.

Wegen
Op 27 mei 2024 heeft de Raad het meerjarenonderhoudsplan wegen 2025-2028 vastgesteld.
De kosten van groot onderhoud worden ten laste van de voorziening wegen geboekt.

Buiten het onderhoud wat in Programma 2 onder wegen verder is toegelicht, is voor 2024 alleen de voorbereiding van de Kampweg volgens het investeringsplan geraamd. De reconstructie zelf zal naar verwachting in 2025 plaatsvinden.

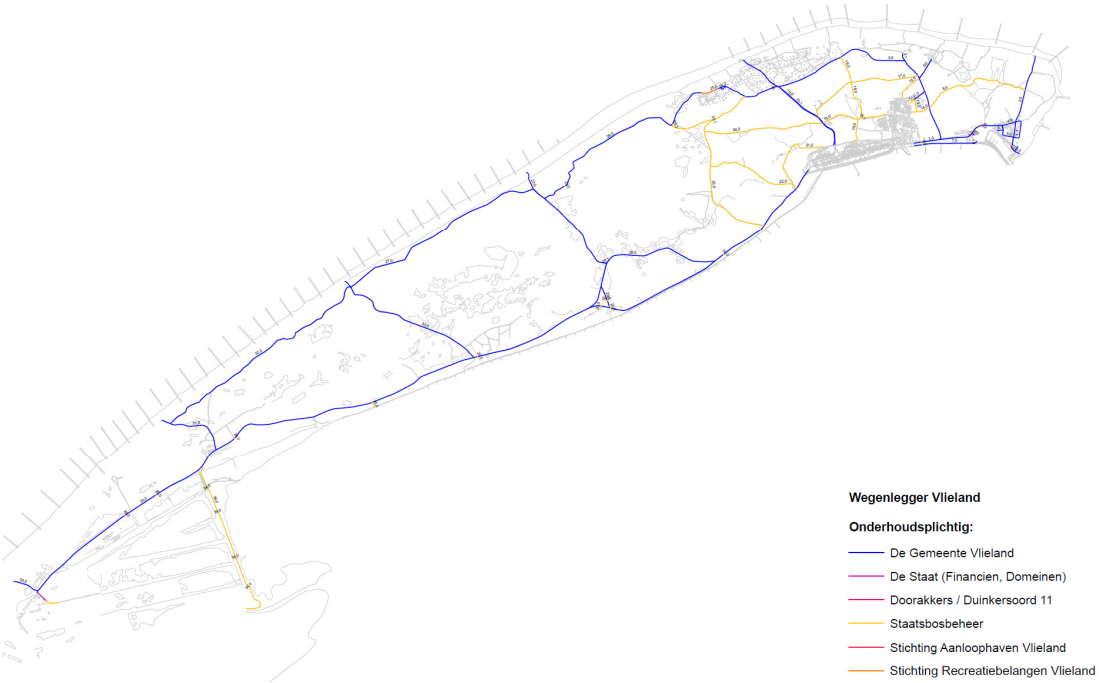

Met de reconstructie Kampweg zal in 2024 een start worden gemaakt waarbij de verwachting is dat in 2025 de oplevering zal plaatsvinden. Voor wat betreft eventuele materiaalkeuzes (type verharding) zal separaat een voorstel aan uw raad worden voorgelegd, waarin ook de te verwachten (investerings)kosten staan opgenomen voor de lange termijn.
In 2025 wordt een nieuwe mogelijkheid geboden voor een subsidie, echter tot op heden is nog niet bekend of voor een eventuele reconstructie van deze orde de subsidie kan worden verkregen. Met de (voorzichtig) geraamde kosten voor de Kampweg wordt de voorziening niet belast. De kapitaallasten komen ten laste van de exploitatie. Voor de reconstructie zal een separaat raadsvoorstel worden voorgelegd voor de uiteindelijke investering, waarin tevens een keuze wordt gemaakt over op welke wijze deze reconstructie wordt uitgevoerd.

Voor 2025 staat eveneens het onderhoud van de Middenweg en Dreef opgenomen. Wetende dat nog bouwprojecten daar plaatsvinden, is de bedoeling dat aansluitend beide wegen zullen worden herstraat.
Na 2026 wordt een aantal grotere werken voorzien, zoals het westelijk deel van de Dorpsstraat, in combinatie met het vervangen van de riolering in het zuidelijk deel van de Badweg, de Oude Postweg en een volgende onderhoudsbeurt van het fietspad langs de zeereep.
Het lange-termijnvooruitzicht van het verloop van de wegenvoorziening wordt na een aantal jaren negatief. Na een nadere analyse voor de lange termijn van de benodigde verwachte onderhoudsinspanningen, zal er de komende jaren moeten worden nagedacht over hoe de wegenvoorziening voldoende op peil blijft. Voor de middellange termijn zullen de noodzakelijke onderhoudswerken aan de wegen steeds minder kunnen worden gecombineerd met rioleringswerkzaamheden.

Openbare Verlichting
De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de verlichting langs de openbare wegen. De lichtmasten zijn eigendom van de gemeente, het beheer en onderhoud van de lantaarnpalen is gezamenlijk met Friese gemeenten en de provincie uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie. De organisatie van het beheer is in handen van een gezamenlijk opgerichte stichting, die in 2018 is omgevormd naar de coöperatie Openbare Verlichting en Energie Fryslân U.A., afgekort OVEF.

De gemeente heeft momenteel 321 lantaarnpalen/Openbare Verlichting-punten in beheer:
- in de bebouwde kom (inclusief veerdam): 241 stuks
- buiten de bebouwde kom (inclusief bedrijventerrein): 65 stuks
- signaalverlichting in de vorm van bolders bij de veerdam en bij de Jutter: 15 stuks

In december 2020 is een beleidsplan openbare verlichting door de raad vastgesteld. Mede op basis van dit plan is in 2022 een meerjarenraming voor onderhoud en vervanging van de openbare verlichting op Vlieland vastgesteld en aan de raad aangeboden, om de te verwachten kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende jaren te kunnen inschatten.
In 2024 is het MJOP openbare verlichting geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.
De vervangingsinvesteringen voor openbare verlichting zijn toegevoegd aan de het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) verlichting 2025-2028. Vervangingen zijn gebaseerd op leeftijd en theoretische levensduur van lichtmasten en armaturen. Elk jaar wordt bekeken of de geplande vervangingen van lichtmasten noodzakelijk zijn of eventueel uitgesteld kunnen worden.

Onderhoud wegen 2025-2028	2025	2026	2027	2028
stand voorziening per 1/1	669.979	518.111	360.524	250.778
Groot onderhoud t.l.v. de voorzieningen				
Diverse gloppen	28.000	22.500	31.000	27.000
Kerkplein				100.000
Middenweg	94.000			
Esdoornlaan (combi met riool)	6.250			
Nieuwestraat			110.667	
Lutinelaan		86.000		
Badweg	24.300			
Camping weg				66.000
Dreef	33.000			
Molenglop (combi met riool)		20.000		
Sparrenlaan (combi met riool)		15.000		
Oude Postweg		46.000		
Totaal t.l.v. de voorziening	185.550	189.500	141.667	193.000
Toevoeging aan de voorziening	33.682	31.913	31.921	31.541
Stand voorziening per 31/12	**518.111**	**360.524**	**250.778**	**89.319**
Niet ten laste van de voorziening komen;				
Regulier onderhoud	83.853	85.603	87.353	89.103
Kapitaallasten	107.496	107.520	105.767	104.401

Rioleringen

In mei 2017 heeft de gemeenteraad een nieuw basisrioleringsplan (BRP) en een nieuw Gemeentelijk rioleringsplan Vlieland 2016 – 2023 (GRP) vastgesteld. Het plan werd opgesteld door een extern deskundig ingenieursbureau. In 2022 hebben college en raad een geactualiseerd meerjarenonderhoudsplan (MJOP) vastgesteld. In deze geactualiseerde planning zijn ook opgenomen de kosten van BTW en totale overhead gerelateerd aan het onderhoud van het rioolstelsel.

In mei 2023 is gestart met het opstellen van de opvolger van het GRP, het Gemeentelijk Programma Water en Rioleringen (GPWR). In dit programma zal nadrukkelijk ook meer aandacht geschonken worden aan de gemeentelijke zorgplicht voor het grond- en hemelwater in het bebouwde gebied, ook met het oog op klimaatverandering. Het nieuwe GPWR, welke medio 2024 is vastgesteld, bevat een geactualiseerde planning voor onderhouds- en vervangingsinvesteringen, alsmede een geactualiseerd financieel meerjarenperspectief, waarmee in de volgende begroting rekening kan worden gehouden.

	2025	2026	2027	2028
Personeelskosten	46.981	46.981	46.981	46.981
Toegerekende BTW en overhead	94.994	98.481	93.989	94.054
Planvorming en onderzoek	0	25.000	30.000	0
Herziening GPWR en BRP	5.000	0	0	0
Onderzoek rioolvreemd water	5.000	0	0	0
Hemelwaterverordening	20.000	20.000	20.000	20.000
besparen watergebruik en ontstenen	5.000	5.000	5.000	5.000
samenwerking waterketen				
Exploitatie kosten	500	500	500	500
belastingen	12.000	12.000	12.000	12.000
gas en elektra	700	700	700	700
telefoon en dataverkeer	3.000	3.000	3.000	3.000
onderhoud hard- en software				
Kapitaallasten	85.649	90.065	90.459	90.833
Regulier onderhoud	10.000	10.000	10.000	10.000
vrijverval - en drukriolen	5.000	5.000	5.000	5.000
rioolgemalen en -pompen	22.000	22.000	22.000	22.000
jaarlijks onderhoud rioleringen	2.000	2.000	2.000	2.000
grondwatersystemen	0	10.000	0	0
Reinigen riolen	0	20.000	0	0
Camera inspectie				
Totale kosten	**317.824**	**370.726**	**341.629**	**312.068**
Riolen en rioolgemalen	1.800	1.800	1.800	1.800
Rioolrechten	245.417	260.141	275.750	292.295
Totale opbrengsten	**247.217**	**261.941**	**277.550**	**294.095**
Onttrekking voorziening riolering	70.607	108.785	64.079	17.973
Stand voorziening 31/12	**378.009**	**269.224**	**205.145**	**187.172**

Gemeentelijke gebouwen
Jaarlijks worden de gebouwen van de gemeente geïnspecteerd en vindt er overleg plaats met de beheerders en/of gebruikers. Doel is een goede onderhoudstoestand van de gemeentelijke gebouwen en het voldoen aan de wettelijk gestelde eisen. Op basis van deze inspecties wordt een inschatting gemaakt van het te verwachten regulier en groot onderhoud en de daarmee gemoeide onderhoudskosten in de meerjarenonderhoudsplanning Dit MJOP is alleen bedoeld is om ons huidige areaal in stand te houden. Het actuele plan is voor de periode 2025-2028 en wordt jaarlijks bijgesteld:

Alle objecten die worden genoemd heeft de gemeente momenteel in eigendom en soms in beheer en/of onderhoud. Van sommige objecten is weinig onderhoud te verwachten is, zoals het Dooienhûsje en de Huisartsenpraktijk, of omdat de toekomstige bestemming van die panden nog onbekend is (voormalige Bibliotheek en De Noordwester).

1. Sportcentrum Flidûnen (De Uitlegger 2)
Binnen een redelijk afzienbare termijn (maximaal vijf jaar) zal fors onderhoud moeten worden uitgevoerd.
Het pand is in 1992 gebouwd en begint hier en daar gebreken te vertonen die noodzakelijk onderhoud vereisen. Met name bij het plenum (de kelderbak rondom het zwembad zelf) zijn er problemen met de daar aanwezige kabels en leidingen. Dit is ten gevolge van niet waterdichte buitenwanden waardoor het grondwater naar binnen loopt. Omdat de luchtkwaliteit er zo extreem is wat vocht (99%), temperatuur (28°C+) en dampen van chloor en zouten betreft, is het leidingwerk zodanig aangetast dat het vervangen moet worden. In de huidige MJOP is daarom een bedrag opgenomen om niet alleen het leidingwerk in goede staat te houden, maar ook de constructieve oplossing. Voor die maatregelen moet worden gedacht aan het vrijgraven van de zijwanden tot aan de fundering en de wanden waterdicht te maken, zodat het grondwater niet meer naar binnen kan lopen via de buitenmuren.

Grote uitgaven zijn ook te verwachten bij het nog verder verduurzamen van het zwembad. Uit een enquête van het Ministerie is naar voren gekomen dat door het isoleren van de bak van het zwembad, forse besparingen kunnen worden behaald. Daarvoor zullen eerst nog berekeningen moeten worden gemaakt, maar er is wel al een bedrag voor opgenomen.

Ook is er anaerobe roest geconstateerd in het buizenstelsel en het zandfilter. Dit kan grote consequenties hebben voor de kwaliteit van het zwemwater. Alhoewel dat nu nog niet in het geding is, hebben we ons al enigszins georiënteerd op oplossingen. Om dit filter (uit 1992) te vervangen moet vooralsnog worden gedacht aan een bedrag tussen de € 100.000,- en € 150.000,-

Daarnaast is gebleken dat de stroefheid van de sporthalvloer aan het verminderen is. Te zijner tijd zal daarvoor een nieuwe vloer of toplaag moeten worden aangebracht, waarvoor al een bedrag is opgenomen in de MJOP. Aanvankelijk was het de bedoeling om dit in 2024 uit te voeren, maar ook hier speelde de te hoge grondwaterstanden parten. Geprobeerd wordt om dit nog in 2024 uit te voeren, anders zal het verschuiven naar 2025.

Na de jaarlijkse inspectie van de glijbaan van het zwembad is gebleken dat, om letsel te voorkomen, deze niet meer gebruikt kan worden. Ondanks dat de glijbaan dertig jaar oud is komt deze tegenvaller onverwachts. Samen met Stichting Flidunen gaat de gemeente kijken wat er nu het beste kan gebeuren. Vervanging van de glijbaan is een dure aangelegenheid. Het geeft des te meer aan dat planvorming over de toekomst van het zwembad nodig is.

Ook zal in de loop van 2024 een apart B&W voorstel voor het vervangen van de poolcovers worden voorgelegd aan het college.

In 2024 is er een nulmeting uitgevoerd naar de bouwkundige staat van gebouw en zwembad. Hieruit kwamen enkele scenario's voort over hoe de toekomst van Flidunen er uit kan zien. Eind 2024 zal hierover een startnotitie aan de raad worden aangeboden.

In 2025 zullen verschillende uitgewerkte scenario's aangeboden worden aan de raad, om tot een keuze toe komen voor de uitwerking van een duidelijke toekomstvisie voor sportcentrum Flidunen.

2. Gemeentehuis (Dorpsstraat 127)

In april 2024 heeft de gemeenteraad besloten:
- om geen nieuwbouw gemeentehuis te laten plaatsvinden op de locatie van de oude bibliotheek;
- om op de locatie van de oude bibliotheek, in samenwerking met WoonFriesland, de plannen om te komen tot het realiseren van appartementen verder uit te werken en ter definitieve besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad.

Eind 2024 zal er een voorstel komen over de verduurzaming van het gemeentehuis om dit minimaal te kunnen laten voorzien van energielabel C.

3. Werkplaatsen / Gemeentewerf (Fortweg 1A en 2A)

Het gebouw 'FRAM-loods' op de Gemeentelijke Werkplaats, behoeft onderhoud. De (gevels van de) werkplaatsen zelf zijn een paar jaar eerder al opnieuw bekleed, iets soortgelijks zou ook met die loods moeten worden gedaan. Dit geldt ook voor de overheaddeuren, die zijn aan vervanging of reparatie toe. Omdat de wegenzoutopslag niet meer in de loods is kan de vloer worden gerepareerd en kan de indeling wat worden aangepast.

Wat betreft de "zoutloods" die gekoppeld is aan de stalling van Arriva is Arriva eigenaar van het noordelijk deel, de gemeente heeft destijds van de FRAM het zuidelijke gedeelte overgenomen. De gemeente doet het onderhoud, en berekent de kosten rechtstreeks door aan Arriva, volgens een overeenkomst.

NB. Vanaf 15 december 2024 verzorgt Qbuzz de komende tien jaar het busvervoer. Deze concessie bestaat uit de hele provincie Fryslân en de Waddeneilanden Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. Qbuzz krijgt met deze gunning de voorkeur boven de andere inschrijvers, Arriva en EBS. Het is nog niet duidelijk of Qbuzz speciale wensen heeft wanneer wij toch tot onderhoud overgaan.

4. De Noordwester (Dorpsstraat 150)

Voor de Noordwester zijn geen bedragen opgenomen, behalve wat dagelijks onderhoud nodig heeft om het gebouw in stand te houden. Dit is mede afhankelijk van de keuzes die nog door de Raad gemaakt moeten worden over de bestemming, nu het bestuur heeft besloten tot een beëindiging van de Stichting De Noordwester en heeft aangegeven te stoppen met de exploitatie. Vandaar dat een bedrag is opgenomen om het gebouw toch toonbaar te houden bijvoorbeeld door een simpele schilderbeurt.

5. De Jutter (Lutinelaan 3)

Jaarlijks worden de linoleumvloeren van De Jutter onderhouden en voorzien van een Topshield laag. Echter lijkt dit niet afdoende omdat de toplaag van het product kale plekken laat zien. Inmiddels is contact met de fabrikant opgenomen om een goede oplossing te zoeken. In afwachting van de uitslag is hiervoor nog geen bedrag opgenomen in het MJOP.

Het probleem van lekkage in het oostelijke gedeelte van het dak is opgelost. De gedane reparaties lijken de waterdichtheid van het dak te hebben hersteld. De gemeente wil in overleg gaan met de hoofdaannemer, over hoe het gehele dak gecontroleerd kan worden om toekomstige schade te voorkomen. Ook over de afwatering van het dak en hoe deze voor de toekomst geoptimaliseerd kan worden. De zonnepanelen zijn nog niet teruggeplaatst. Er moet eerst onderzocht worden op welke wijze de zonnepanelen teruggeplaatst kunnen worden, zonder dat deze in de toekomst het dak kunnen schaden. Wart betreft de schade aan de binnenkant van het pand heeft de verzekeraar aangegeven dit te vergoeden.

6. Alef P. Hoedemakerslop 2

Het college heeft in juni 2024 een appartement aangekocht voor huisvesting van één van de twee wethouders. Het appartement boven de Poiesz supermarkt is nieuw gebouwd en opgeleverd in 2023. In 2025 worden er geen kosten aan onderhoud verwacht.

De toekomst en energiebesparingen
De rijksoverheid verplicht dat in 2023 elk kantoorgebouw van >100m² en overige utiliteitsgebouwen moeten zijn voorzien van een Energielabel klasse C (of beter). Sommige van onze gebouwen hebben al een label, sommige moeten worden vernieuwd.

Op basis van deze verplichting is een energiescan uitgevoerd voor onder andere Flidunen, de Noordwester, het gemeentehuis, de werkplaatsen en de huisartsenpraktijk. Naar aanleiding van de resultaten zullen een paar gebouwen worden uitgelicht. Afhankelijk van de uitkomst zal het MJOP moeten worden aangepast en/of zal een keuze gemaakt moeten worden voor een investering of voor het ten laste brengen van de kosten van het onderhoud.

De overige panden: De Noordwester, Dooienhûsje, oude bibliotheek hebben geen energielabel verplichting in verband met de kleinschaligheid of monumentale waarden/status.

Kosten voor verduurzaming van de objecten zijn niet meegenomen in deze MJOP, omdat dit geen expliciet onderhoud betreft, maar investeringen. Los hiervan is met medewerking van de Provincie een een energiescan gemaakt van onze gemeentelijke gebouwen. Aan de uitkomsten worden bedragen gekoppeld zodat we een eerste indruk krijgen van de kosten voor het voldoen aan de wettelijke eisen.

Er is een overzicht gemaakt van de stand van zaken van de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Dit document is ter informatie naar uw raad doorgestuurd in januari 2024.

Voormalige bibliotheek – Dorpsstraat 152
In dit pand is de Creatieve Werkplaats gevestigd, dat een contract heeft voor een jaar. Daarna wordt in overleg met WoonFriesland gekeken naar het ontwikkelen van wooneenheden. Zodoende is hiervoor geen bedrag opgenomen voor het onderhoud

Apotheekhoudende huisartsenpraktijk – Molenglop 6
Gebouwd in de zomer van 2009. Er zijn weinig te verwachten onderhoudskosten voor dit pand.

Schuurtje begraafplaats – Kerkplein 7
Er zijn weinig te verwachten onderhoudskosten voor dit zeer kleinschalige pand.

Ambtswoning burgemeester – Lutinelaan 35
In 2016 is de ambtswoning geheel gerenoveerd, echter het keukenblok is toen niet meegenomen. Planmatig staat deze opgenomen om te worden vervangen.

Helihaven – Havenweg 18A
De gemeente is eigenaar van de helikopterhaven en -hangar en verhuurt deze aan UMGC ambulancezorg. De hangar bestaat uit een ruimte voor stalling van vervoermiddelen ten behoeve van ambulancevervoer en materieel/materialen voor de Grootschalige Geneeskundige Bijstand die op Vlieland wordt ingevuld door gemeentelijke vrijwilligers, en een afgescheiden ruimte ten behoeve van het onderbrengen van medewerkers die tijdens hun diensten gebruik maken van deze woon- en slaapvertrekken. Het pand is verbouwd en in gebruik en wordt volledig onderhouden door UMCG Ambulancezorg. De landingsplaats met apparatuur en uitrusting, zoals verlichting en hekken is wel in beheer bij de gemeente. Kosten voor onderhoud beperken zich tot het instandhouden van hekwerken en landingslichten.

Havengebouw jachthaven - Havenweg 68-70-72-74
Het Havengebouw is eigendom van de gemeente, het onderhoud van dit gebouw wordt volledig gedaan door de pachters. Met de gebruiker is hierover overleg.

Boswijk het Zorggebouw en het Welszijnsgebouw – Boslaan 1 en Lutinelaan 2C
WoonFriesland draagt zorg voor het beheer en onderhoud van de woningen. De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het zorg- en welzijnsgebouw. Het onderhoud zal volgens het MJOP worden uitgevoerd, de kosten zullen in 2025 niet noemenswaardig zijn.

De energiebesparingen
Uit het Nationaal Klimaatakkoord komen ook duurzaamheidsverplichtingen voort met betrekking tot het gemeentelijk vastgoed. Eind 2024 zal een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de verduurzaming van ons eigen gemeentelijk vastgoed worden opgeleverd. De afgelopen jaren is er al veel gebeurd, maar enkele gebouwen behoeven de benodigde aandacht. Dat betreft het gemeentehuis, zwembad Flidunen, De Noordwester en de bibliotheek. Niet toevallig staan juist deze gebouwen voor het moment dat grootschalig onderhoud nodig is. In 2025 wordt voor deze gebouwen verder onderzocht wat de mogelijkheden zijn, en worden er keuzes voorgelegd. Bij renovatie/grootschalig onderhoud zal de verduurzaming een belangrijk onderdeel zijn. Bij nieuwbouw is uitgangspunt: volledig duurzaam. De verduurzaming van de gemeentelijk tractie zal mogelijk ook aanpassingen op de gemeentewerf nodig maken.

In 2025 zullen de resultaten van de onderzoeken en plannen in aparte voorstellen en/of adviezen worden aangeboden met betrekking tot de Noordwester, Flidûnen, het gemeentehuis en de voormalige bibliotheek.

Voor de Boswijk is een eigen bestemmingsreserve onderhoud. Kapitaallasten van de Boswijk zijn daarom niet in onderstaand overzicht verwerkt.

	2025	2026	2027	2028
Groot onderhoud				
ambtswoning burgemeester	17.742	11.828	1.774	0
zwembad/sporthal Flidunen	4.140	11.828	32.527	21.882
Huisartsenpraktijk	1.774	4.140	0	3.548
Begraafplaats	0	591	177	0
School gebouw binnen	2.957	0	5.914	0
School gebouw buiten	2.957	0	5.914	0
Fortweg 1A	8.280	4.140	5.914	4.140
Onttrekking van voorziening	37.850	32.527	52.220	29.570
Stand van de voorziening 31/12	**201.260**	**168.733**	**116.513**	**86.943**
Niet t.l.v. voorziening komen:				
Kapitaalasten gebouwen	238.333	234.106	238.179	228.629
Regulier onderhoud	148.838	162.806	161.257	158.723

Tractie- en overige hulpmiddelen
Voor het beheer van de tractiemiddelen is geen totaalbeleid vastgesteld. Wel is een meerjarenonderhouds- en vervangingsschema voor de tractie- en overige hulpmiddelen opgesteld. Gezien het geringe aantal voertuigen dat bij onze dienst in gebruik is, wordt dit schema door de eigen dienst opgesteld. Naar de huidige inzichten zijn voor de loop van de onderhavige meerjarenbegroting de bestaande budgetten voldoende om de vervangingsinvesteringen te kunnen dekken.

Groenvoorziening
Gezien de geringe omvang van de hoeveelheid openbaar groen achten wij het niet zinvol hiervoor een beleidskader door uw raad vast te laten stellen. Het onderhoud vindt plaats binnen het bestaande budget van € 120.000 (product 530, openbaar groen), naast de inzet van de eigen dienst.

Water- en kunstwerken
Met ingang van 2008 zijn enige objecten van Rijkswaterstaat overgenomen: damwanden in de (jacht-) haven, de glooiing, strandovergangen. Er is een afkoopsom ontvangen van Rijkswaterstaat. In de begroting 2025 is een beheers- en onderhoudsbudget opgenomen en is gerekend met de inzet van uren van de eigen dienst. Het onderhoud van de damwanden in de haven wordt integraal afgestemd met de Stichting Aanloophaven Vlieland. Anders dan in het verleden zullen toekomstige vervangingen van deze damwanden worden geactiveerd.

Tot nu toe werd het schadeherstel aan de klinkerglooiing in de west betaald uit het jaarbudget. Dit is echter een methode van 'pappen en nathouden'. Daarom gaat vanaf 2025 het onderhoud aan de klinkerglooiing op een meer gestructureerde wijze plaatsvinden, waarbij een bekleding wordt aangebracht die beter tegen stormen bestand is. Omdat het een reconstructie betreft zal deze investering geactiveerd gaan worden. In 2024 is een proefstuk met de nieuwe bekleding aangelegd.

Het onderstaande overzicht MJOP Waterstaatsobjecten is in de raadsvergadering van 23/24 mei 2022 door de raad vastgesteld.

meerjarenraming onderhoud waterstaatswerken	2025	2026	2027	2028
voorziening per 1/1	**2.103.031**	**2.048.068**	**2.007.105**	**1.951.142**
KOSTEN				
exploitatie				
klein onderhoud voormalige rijkshaven c.a.	14.000	14.000	29.000	14.000
schade herstel glooiingen	22.000	18.000	18.000	18.000
onderhoud strandovergangen	10.000	0	0	0
ophogen strandovergang Badhuys				
diktemetingen damwanden werkhaven				
salarissen team buitendienst	21.000	21.000	21.000	21.000
totaal kosten (excl. kapitaallasten)	67.000	53.000	68.000	53.000
BATEN				
inkomsten uit erfpacht	12.037	12.037	12.037	12.037
totaal baten	12.037	12.037	12.037	12.037
saldo kosten - baten excl. kapitaallasten	54.963	40.963	55.963	40.963
prognose voorziening per 31/12	**2.048.068**	**2.007.105**	**1.951.142**	**1.910.179**
Niet t.l.v. de voorziening komen:				
Kapitaallasten	17.868	37.452	43.488	68.951
Een gedeelte van de salarissen buitendienst	19.874	20.808	21.807	22.679

Naam beheerplan	Vastgesteld	Looptijd	Lasten verwerkt in de begroting?	Is er achterstallig onderhoud?	Zo ja, hoeveel?
Wegen	Mei 2024	2025 - 2028	Ja, via voorziening € 185.550	Nee	
Gebouwen	Mei 2024	2025 - 2028	Ja, via voorziening € 37.850	ja	Dit hangt af van beleidskeuzes die nog moeten worden gemaakt.
Riolering	Mei 2024	2024 - 2033	Ja, via voorziening € 70.607	Nee	
Waterstaatswerken	Mei 2024	2024 - 2033	Ja, via voorziening € 54.963	Nee	
Openbare verlichting	Mei 2024	2025 - 2028	Ja, alleen regulier en investeringen	Nee	

Investeringen

Voorgenomen investeringen voor bovengenoemde kapitaalgoederen vindt u terug in het overzicht investeringen in de financiële begroting.

Paragraaf 4
Financiering

Inleiding

In de paragraaf Financiering wordt de financieringsfunctie van de gemeente Vlieland uiteengezet voor de jaren 2025-2028. De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie moet plaatsvinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is, samen met de financiële verordening en het treasurystatuut, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Anders dan in de paragraaf "weerstandsvermogen" gaat het in de financieringsparagraaf om risico's op het gebied van enkel het financieringsbeleid en die goed kwantificeerbaar zijn. In de paragraaf "weerstandsvermogen" zijn risico's opgenomen, die door de gemeente beperkt of niet beïnvloedbaar zijn en waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Voor de financieringsrisico's kan vooraf wel een inschatting worden gemaakt van de bedragen, die met de verschillende risico's gemoeid zijn

Renteontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Het belangrijkste rentetarief van de ECB (herfinancieringsrente) is voor het eerst sinds 11 jaar in 2022 verhoogd naar 1,25%. Na verschillende mutaties is deze rente gestegen tot 4,25 % in juni 2024. Naast het beleid van de ECB zijn ook andere macro-economische effecten van belang voor de renteontwikkeling. Nog steeds is veel onzeker door wereldwijde spanningen en wat die betekenen voor onze economie. Uiteindelijk moet de inflatie het gewenste peil van 2% bereiken. Inmiddels daalt de inflatie wel en de verwachting van DNB is dat de inflatie uiterlijk eind 2026 weer op het normale niveau zal zijn. Wellicht dat de rente hiervoor nog een aantal malen minimaal verlaagd zal worden.

Interne ontwikkelingen

Voor een goede uitvoering van de financieringsfunctie is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van wezenlijk belang. Hierbij gaat het bij onze gemeente vooral om de informatie die betrekking heeft op de liquiditeitsplanning.

Financieren

Wij streven ernaar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's van de gemeente te beheersen. Daartoe wordt bij het afsluiten van leningen rekening gehouden met de bestaande liquiditeitsplanning, de rentevisie en de renterisiconorm. Op basis van de meerjarenraming 2025 – 2028 zal er in de loop van 2026 opnieuw een lening nodig zijn om de voorgenomen investeringen te kunnen betalen. Er is een stelpost van € 70.000 opgenomen voor de rentekosten van deze lening.
Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten. Overtollige middelen worden uitgezet bij ' s Rijks schatkist.

Vaste opgenomen geldleningen

Bij het opmaken van deze begroting zal de boekwaarde van alle vaste geldleningen op 1 januari 2025 € 25.881.471 bedragen. Het gemiddelde rentepercentage is hierbij 1,29%.

Langlopende schulden 2025

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de langlopende schulden weer;

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van laatste aflos-sing	Rente-per-cen-tage	loop tijd	Le-ning-vorm	Datum rente en aflossing	Geldgever	Restschuld 31-dec-24	Restschuld 31-dec-25	Restschuld 31-dec-26	Restschuld 31-dec-27	Restschuld 31-dec-28
870.350	2034	4,800		**ann.**	1 juli	BNG 40.0098922	404.013	371.591	337.613	302.004	264.685
2.500.000	2028	4,770	25	lin.	5 sept.	BNG 40.0098176	400.000	300.000	200.000	100.000	0
2.000.000	2038	5,025	30	**ann.**	6 aug.	BNG 40.103842	1.289.452	1.223.773	1.154.794	1.082.348	1.006.263
1.000.000	2028	5,200	20	lin.	18 nov.	BNG 40.104019 t.b.v. SRV	200.000	150.000	100.000	50.000	0
5.000.000	2056	1,610	40	**ann.**	29 april	BNG 40.110467	4.238.006	4.135.727	4.031.802	3.926.204	3.818.905
16.500.000	2060	0,890	40	lin.	1 okt	BNG 40,113789	14.850.000	14.437.500	14.025.000	13.612.500	13.200.000
5.000.000	2051	0,465	30	lin.	1 sept	BNG40.115023	4.500.000	4.333.333	4.166.667	4.000.000	3.833.333
	totaal						**25.881.471**	**24.951.925**	**24.015.876**	**23.073.056**	**22.123.186**

Verstrekte vaste geldleningen

De gemeente heeft aan derden langlopende geldleningen verstrekt. De leningen zijn (deels) rentevast en (deels) vervroegd aflosbaar. Bij het opmaken van deze begroting zal de boekwaarde van alle verstrekte geldleningen op 1 januari 2025 € 5.835.649 bedragen. Het gemiddelde rentepercentage bedraagt 2,7%.

Rentekosten en opbrengsten

In de begroting is rekening gehouden met rentekosten van € 328.786.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij het uitvoeren van het financieringsbeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

Koersrisicobeheer

De koersrisico's van onze gemeente zijn zeer beperkt, omdat uitsluitend middelen worden uitgezet in *vastrentende waarden*, zoals deposito's. Door afstemming van de looptijden op de liquiditeitsplanning kunnen deze in principe tot het einde van de looptijd worden aangehouden. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op deze einddatum is dus geen sprake van koersrisico's. Ook de koersschommelingen gedurende de looptijd zijn beperkt, omdat de uitzettingen een relatief korte gemiddelde looptijd hebben.

Renterisicobeheer

1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, gezien de fluctuaties op geldmarkt. De kasgeldlimiet voor onze gemeente bedraagt voor het jaar 2025 8,5% van de begroting.

De kasgeldlimiet wordt in het begrotingsjaar naar verwachting niet overschreden. Dit wordt veroorzaakt doordat investeringen bij voorkeur gefinancierd worden met vreemd vermogen, terwijl de (onderhouds-)voorzieningen en de bestemmingsreserves voor een gedeelte in liquide vorm worden aangehouden.

2. Renterisiconorm

De renterisico's op de vaste schuld worden beperkt door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rentetypische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten.

De renterisiconorm zal in 2025 niet worden overschreden.

3. Kredietrisico's

De gemeente zal in het begrotingsjaar slechts in zeer beperkte mate te maken hebben met kredietrisico. Deze hebben onder andere betrekking op de uitzettingen in het kader van de publieke taak. Het gaat om de volgende uitgezette leningen:

	Restschuld in euro's	
Geldnemer	31-12-2024	31-12-2025
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	504.643	448.571
Stichting Flidunen	162.500	146.250
Tennisvereniging TCV '91	18.333	13.750
Energie coöperatie	165.000	146.667
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	4.655.172	4.482.759
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	200.000	150.000
Duinwijck	130.000	120.000
Totaal	**5.835.648**	**5.507.997**

Rente

De rentekosten worden verdeeld over de begrotingsonderdelen, naar rato van de boekwaarden van de investeringen die voor die onderdelen in het verleden zijn gedaan. Het rente-omslagpercentage bedraagt in 2025: 1,125 (jaarrekening 2023: 0,33%) en is als volgt berekend:

	Werkelijk 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
berekening netto rentelast voor omslagrente taakvelden						
a. de externe rentelasten over de korte en lange financiering	366.469	346.967	328.786	310.344,63	291.631	272.632
(rentekosten langlopende leningen en r.c., zie KPL100)						
b. -/- de externe rentebaten	-295.668	-163.891	-153.965	-144.040	-134.114	-124.189
(BNG, SRV, Tennsclub, Flidunen, zie KPL100)						
saldo werkelijke rentelasten en rentebaten: financieringskosten	70.801	183.076	174.821	166.305	157.517	148.443
c1. -/- rentelast naar grondexploitatie	0	0	0	0	0	0
c2. -/- rentelast naar projectfinanciering	-176.100	-169.055	-162.009	-154.961	-147.917	-140.870
c3. +/+ rentebaten verstrekte leningen met projectfinanciering	138.850	132.000	125.150	118.300	111.450	104.600
per saldo aan taakvelden toe te rekenen werkelijke externe rente	33.551	146.021	137.962	129.644	121.050	112.173
d1. +/+ fictieve rentekosten eigen vermogen	0	0	0	0	0	0
d2. +/+ fictieve rentekosten voorzieningen	0	0	0	0	0	0
totaal aan taakvelden excl. treasury toe te rekenen netto rentekosten	33.551	146.021	137.962	129.644	121.050	112.173
berekening renteomslag						
boekwaarde 1-1 mat., immat. en fin. vaste activa	32.637.392	33.342.927	33.994.772	33.261.366	33.437.572	32.643.277
-/- projectgefinancierd en verstrekte leningen	-22.516.968	-22.330.841	-21.731.356	-21.149.568	-20.567.780	-19.985.991
boekwaarde als grondslag voor renteomslag	10.120.424	11.012.086	12.263.416	12.111.798	12.869.793	12.657.286
omslagpercentage	0,3315%	1,3260%	1,1250%	1,0704%	0,9406%	0,8862%
e1. aan taakvelden toegerekende rente (objectfinanciering)	176.100	169.055	162.009	154.961	147.917	140.870
e2. aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	33.551	146.021	137.962	129.644	121.050	112.173
f. renteresultaat op het taakveld treasury	0	0	0	0	0	0

Financiële positie

Onze financiële positie wordt bepaald door solvabiliteitsratio, verhoudingsindex schuldpositie, weerstandsratio en EMU-saldo/referentiewaarde. De solvabiliteitsratio, de schuldpositie en weerstandsratio worden toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen. Het EMU-saldo wordt weergegeven en toegelicht in het hoofdstuk Financiële begroting.

Paragraaf 5
Bedrijfsvoering

Inleiding
Het doel van deze paragraaf is het inzichtelijk maken van de bedrijfsvoering voor de gemeenteraad. De bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel & organisatie, financiën, informatisering & automatisering, huisvesting en facilitaire ondersteuning. Het slagen van programma's hangt in belangrijke mate af van de externe gerichtheid, transparantie en de kwaliteit van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering is daardoor ook van belang voor de gemeenteraad. De raad zal zich daarom ook een oordeel moeten vormen over de bedrijfsvoering, daarvoor kaders moeten stellen, en het dagelijkse bestuur daarop moeten controleren. De duale verhouding tussen raad en college is van belang bij de rolverdeling tussen beide bestuursorganen voor wat betreft de bedrijfsvoering. De raad stuurt, door het formuleren van heldere beleidsdoelen gericht op het realiseren van maatschappelijke effecten. Ook door het aangeven van de financiële en beleidsmatige kaders waarbinnen het college moet opereren bij het realiseren van deze maatschappelijke effecten.

De actuele thema's en de wijze waarop we hier vanuit de bedrijfsvoering invulling aan geven, lichten we toe in deze paragraaf.

Algemeen
De algemene leiding ligt bij de gemeentesecretaris/algemeen directeur die tevens leidinggevende is van het team Beleid. Naast het team Beleid zijn er de teams Uitvoering & Ondersteuning en de Buitendienst met elk een eigen leidinggevende (teamleider). De twee leidinggevenden en de gemeentesecretaris vormen samen het managementteam (MT) dat maandelijks bijeen komt.

Het team Beleid bespreekt regelmatig in het werkoverleg beleidszaken. In dit werkoverleg krijgt de bedrijfsvoering concreet gestalte. Het team Uitvoering & ondersteuning komt iets minder frequent maar ook regelmatig bij elkaar. Ook is er een wekelijks overleg waarin het team Beleid, het team Uitvoering & Ondersteuning en de teamleider Buitendienst bij elkaar komen om zo nog meer synergie te bewerkstelligen en om een gezamenlijke terugkoppeling te krijgen van de besluiten uit de vergadering van het college van burgemeester en wethouders. De algemeen directeur bezoekt maandelijks de Buitendienst voor een afstemmingsoverleg. Daarnaast zijn er bilaterale overleggen tussen individuele medewerkers en hun leidinggevenden.
Ook hebben de beleidsmedewerkers op regelmatige basis overleg met de portefeuillehouder(s) om de koers en inhoud van de lopende zaken te bespreken.
De raad wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van het raadsbreed akkoord 2022 - 2026 middels een overzicht van de lange-termijnagenda. Het raadsbreed akkoord is nader uitgewerkt in een college-uitvoeringsprogramma.

<u>Samenwerking Waddeneilanden</u>
De eilanden zijn beter in staat invulling te geven aan de programma's/speerpunten als die vanuit de samenwerking gevoed worden. De samenwerking is vastgelegd in een Gemeenschappelijke Regeling. Ook is het samenwerkingsverband een convenant overeengekomen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Provincies Noord-Holland en Friesland. Het convenant beschrijft de samenwerking en verzekert de bestuurlijke zelfstandigheid van de eilanden voor de komende jaren.
De gemeenschappelijke regeling (GR) de Waddeneilanden heeft voor de periode 2023-2026 een Meerjarig programmaplan opgesteld: "Wad nu, wat later". Dit is op 23 maart 2023 vastgesteld door het

Algemeen Bestuur van de GR de Waddeneilanden. Dit plan bevat een weergave van de werkzaamheden en speerpunten voor de genoemde periode.

Samenwerking met de gemeente Leeuwarden
Met de gemeente Leeuwarden werken wij samen op de volgende terreinen:
- ICT (evenals de andere Friese Waddeneilanden en gemeenten in Noord Friesland)
- Personeelsfunctie en de salarisadministratie
- Belastingheffing en -inning
- Uitvoering Wet Woz
- Basisadministratie Gebouwen en Adressen en de Basisadministratie Grootschalige Topografie

Dit zijn stuk voor stuk taken die beleidsmatig weinig lokale invulling behoeven, maar waarvoor schaalgrootte, beschikbaarheid, kennis en kunde van groot belang zijn om ze te doen slagen. Bij uitstek daardoor dossiers waarvoor de samenwerking met de gemeente Leeuwarden zeer waardevol is.

Samenwerking met de gemeenten Terschelling en Waadhoeke
Sinds de omzetting van de Dienst SoZaWe naar een bedrijfsvoeringsorganisatie zijn we op het gebied van beleid met betrekking tot het sociaal domein een samenwerking aangegaan met de gemeenten Harlingen, Terschelling en Waadhoeke. In 2023 heeft Harlingen zich echter teruggetrokken uit deze samenwerking. De gemeenten Terschelling, Waadhoeke en Vlieland zetten deze samenwerking voort en hebben hiervoor een dienstverleningsovereenkomst (DVO) opgesteld. Gezamenlijk vormen we op deze wijze het Intergemeentelijk Beleidsteam Sociaal Domein.

Personeel en organisatie
De sturingsfilosofie die in 2007 voor de organisatie is vastgesteld, alsmede het Strategisch personeelsplan (SPP) uit 2021 zijn inmiddels gedateerd. Daarom is in 2024 gestart met het opstellen van een nieuw SPP met daarin opgenomen een missie en visie. Vaststelling, door het college van burgemeester en wethouders, van dit SPP is voorzien in het eerste halfjaar van 2025.

In 2021 is de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) vastgesteld. De belangrijkste aandachtspunten zijn inmiddels opgepakt. Ook in 2025 zullen de nodige aandachtspunten worden opgepakt. Bovendien is hiervoor een systematiek gebruikt die ervoor zorgt dat we telkens een actuele RIE houden, doordat, op basis van voortschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen, de RIE gevuld wordt en (nieuwe) zaken opgepakt worden.

De salariskosten zijn als directe kosten geraamd op de programma's waar ze betrekking op hebben. Een deel van de kosten van de ambtelijke dienst betreft overheadkosten. Deze salariskosten zijn overeenkomstig de bepalingen van het Besluit Begroten en Verantwoorden, geraamd op taakveld 0.4 overhead dat onderdeel uitmaakt van het onderhavige programma 0, Algemeen bestuur.

Informatisering en automatisering
Sinds 2012 is de automatiseringsomgeving grotendeels ondergebracht bij de gemeente Leeuwarden.

Informatiebeveiliging en privacy
De overheid werkt steeds meer digitaal. Dat heeft onder andere als voordeel dat diensten deels geautomatiseerd afgehandeld kunnen worden, dat gegevens sneller uitgewisseld kunnen worden, dat de kwaliteit van gegevens sterk is verbeterd en dat de beschikbaarheid van informatie enorm is. Een betrouwbare overheid draagt zorg voor de veiligheid van zijn inwoners, zowel fysiek, als digitaal. Daarvoor worden maatregelen genomen, wetten en regels opgesteld en aandacht besteed aan bewustwordingscampagnes. In de fysieke leefomgeving zijn we daar aan gewend en bepalen de wetten en regels vaak onze norm. In de digitale omgeving is dat nog niet zo. Daar voelen we ons soms zelfs belemmerd door wetten, regels en maatregelen. Toch is het vanuit het oogpunt van een betrouwbare overheid belangrijk om ook te zorgen voor een veilige digitale omgeving.

Om die reden gelden er op Europees en landelijk niveau wetten en regels waaraan voldaan moet worden uit het oogpunt van informatieveiligheid en privacy. De gemeente Vlieland voert die wetten uit en waar nodig worden ze vertaald in specifiek beleid. Vanaf 2020 geldt er een nieuw normenkader voor informatiebeveiliging, de baseline informatiebeveiliging overheid. Voor gegevensbescherming is de Algemene Verordening Gegevensbescherming het wettelijk geldende kader.

De gemeente Leeuwarden geeft voor ons uitvoering aan dit beleid.

Maatregelen
De gemeente heeft een scala aan ICT beveiligingsmaatregelen getroffen om haar informatie- en automatiseringssystemen te beveiligen tegen aanvallen, storingen en calamiteiten. Denk hierbij aan noodvoorzieningen, back-upsystemen en informatiebeveiligingssystemen.
Met het vormgeven van het informatie-en privacybeleid is er ook nadrukkelijk aandacht voor het vastleggen en de publicatie van het beleid, bewustwording en naleving.

Stijging ICT kosten de Waddeneilanden
Met een aantal Friese gemeenten wordt in de centrumregeling Shared Service Centrum (SSC) samengewerkt. Dat betekent dat de gemeente Leeuwarden voor ons de ICT-voorzieningen realiseert. Als gemeente nemen we via ambtelijke werkgroepen deel aan de beleidsvorming van het SSC en werken we gezamenlijk aan het uitvoeren van ICT-projecten zoals de nieuwe digitale werkomgeving, de gezamenlijke inrichting van personeelsprocessen en de vervanging van het telefonieplatform. Door deze investeringen, de stijging in de werkplektarieven en een verdere toename van het aantal devices en accounts zien we dat de kosten de afgelopen jaren stijgen. Voor 2025 zal de ICT bijdrage daarom per eiland met 5% worden verhoogd.

Huisvesting
Sinds 1 januari 2015 beheert de gemeente Vlieland de gemeentelijke gebouwen weer zelf. Ten behoeve van het onderhoud en beheer is enige jaren geleden een voorziening ingesteld. Verwezen wordt ook naar de paragraaf kapitaalgoederen

Rechtmatigheid
Met ingang van het boekjaar 2023 legt het college van burgemeester en wethouders via de jaarrekening verantwoording af over rechtmatigheid. De accountant controleert vervolgens de getrouwheid van deze rechtmatigheidsverantwoording en geeft geen separaat accountantsoordeel over de rechtmatigheid meer af.

Paragraaf 6
Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een *bestuurlijk* én een *financieel belang* heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

In deze paragraaf betreffende verbonden partijen treft u een opsomming aan van organisaties die beschouwd kunnen worden als een verbonden partij.

Algemeen.
Om de grip van gemeenteraden op samenwerkingsverbanden te versterken, is op 1 juli 2022 de wijziging van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Doel hiervan is een verbetering van de betrokkenheid van raadsleden bij het bestuur van een samenwerkingsverband. De raadsleden krijgen meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling, zoals:

- recht op indienen van zienswijzen ten aanzien van belangrijke onderwerpen
- mogelijkheid tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie
- afspraken hoe om te gaan met burgerparticipatie
- actieve informatieplicht van het college
- afspraken over de evaluatie van de regeling
- afspraken over (financiële) gevolgen van uittreding
- mogelijkheid om gezamenlijk enquête uit te voeren.

Voor zaken waarvoor de gemeenschappelijke regeling moet worden aangepast geldt een implementatieperiode van twee jaar.

Samenwerkingsverband Waddeneilanden
Gemeenschappelijke regeling tussen de vijf Waddeneilanden. Dit is een bestuurlijk overlegplatform en instrument om als gezamenlijke Waddeneilanden contacten te onderhouden met andere overheden. Daarnaast heeft het samenwerkingsverband een belangrijke taak in de onderlinge dienstverlening tussen de eilandgemeenten en bij het gezamenlijk uitvoeren van taken, zoals de uitbesteding van de automatisering aan de gemeente Leeuwarden. Het Algemeen Bestuur heeft in 2023 het Meerjarig Programmaplan “Wad nu, wat later” vastgesteld. In dit plan staan de werkzaamheden en speerpunten voor de jaren 2023-2026 vermeld. Een belangrijke taak voor het Samenwerkingsverband is de ondersteuning bij de verdere concretisering en uitvoering van het Programma Waddeneilanden.
Het samenwerkingsverband merkt in toenemende mate de behoefte van de portefeuillehouders om incidenteel en themagericht in gezamenlijkheid te overleggen. Dat is een logisch vervolg op beleidsontwikkelingen. Het voorbereiden, ondersteunen en uitwerken van acties uit deze overleggen vraagt vanzelfsprekend capaciteit.
Op basis hiervan verwacht men een meer flexibel inzetbare formatie nodig te hebben voor de beleidscoördinatietaken, ondersteuning en advisering ter ondersteuning aan de eilanden. Aangezien het steeds lastiger wordt voor medewerkers van de eilanden zelf om te participeren, wordt de vraag naar capaciteit voor samenwerking/coördinatie vanuit het waddenkantoor steeds groter. Het Algemeen

Bestuur, het Dagelijks bestuur zetten, in overleg met de Directieraad hierin de koers uit voor de komende jaren.

Dienst Sociale Zaken en werkgelegenheid Noardwest Fryslan
De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is met ingang van 1 januari 2021 een bedrijfsvoeringsorganisatie geworden.
De volgende taken zijn bij de gemeenten Waadhoeke, Harlingen, Vlieland en Terschelling belegd:
- het vaststellen van beleid
- Het evalueren van beleid
- de uitvoering van de toegang tot jeugd en WMO-maatwerkvoorzieningen.

Bij het vaststellen van beleid kunt u denken aan het vaststellen van de verordeningen op het sociale domein (WMO, Jeugd en Participatie). Maar ook het vaststellen van mantelzorgbeleid of beleid bestaanszekerheid is een verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.

De Dienst voert de volgende taken voor de gemeenten uit:
- Monitoren van de beleidsuitvoering
- De toegang tot de inkomensvoorzieningen
- Het beschikken (in mandaat van de gemeente)
- De behandeling van bezwaar en beroep
- De uitvoering van de inkoop en het contractmanagement
- De administratie
- Het betalen

Centrumregeling Sociaal Domein Fryslan
Het college en de burgemeester van de centrumgemeente (Leeuwarden) voeren voor het college en de burgemeester van de gastgemeenten de inkoop, de regiocoördinatie en het accounthouderschap voor gecontracteerde partijen en facultatief het financieel-administratief verwerken alsmede het cliëntenbeheer uit.
wettelijk verplichte samenwerking voor de WMO:
- Beschermd wonen
- Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang
- Veilig thuis, waaronder advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

wettelijk verplichte samenwerking voor de Jeugdwet:
- gesloten jeugdhulp
- jeugdbescherming
- jeugdreclassering

Vrijwillige samenwerking voor de WMO:
- Openbare GGZ
- Preventief verslavingsbeleid
- Prostitutiebeleid
- Mensenhandel

Vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet:
- spoedeisende zorg, als bedoeld in de Norm voor Opdrachtgeverschap
- weinig voorkomende jeugdhulp, als bedoeld in de Norm voor Opdrachtgeverschap
- pleegzorg
- Hoog specialistische zorg
- Gespecialiseerde jeugdhulp (specialistische jeugdhulp, ernstig enkelvoudige dyslexie en wonen)

Veiligheidsregio Friesland (GGD, rampenbestrijding en Regionale Brandweer)
Gemeenschappelijke regeling, gevestigd in Leeuwarden. Voert gemeentelijke taken op het gebied van de volksgezondheid, brandweer en rampenbestrijding uit. De regeling heeft tot doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op de terreinen van: publieke gezondheidszorg,

brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, het bevorderen van de multidisciplinaire samenwerking en coördinatie in de uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing, het in stand houden en beheren van een gemeenschappelijke meldkamer.

Gemeenschappelijke regeling Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO)
De FUMO voert taken en bevoegdheden uit voor de deelnemers op het gebied van het milieu en de omgevingswet. Naast vergunningverlening, toezicht en handhaving geven zij ook advies over bijvoorbeeld geluid-, lucht-, water- en bodemvraagstukken.

Gemeenschappelijke regeling “Welstandszorg Hûs en Hiem”
De gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Friesland. In 2025 wordt provincie breed door een werkgroep onder leiding van de VFG bekeken in hoeverre onder de Omgevingswet verder gewerkt wordt binnen de Gemeenschappelijke Regeling of dat er een andere rechtsvorm wordt bedacht voor de ruimtelijke adviescommissie.

N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)
Het voorkomen, verwijderen, bewerken en verwerken van het Friese afval conform de voorgeschreven milieudoelstellingen tegen zo laag mogelijke kosten. Gemeente Vlieland heeft 45 aandelen van Afvalsturing Friesland van de 4.350 geplaatste aandelen. Dat is 1,03%.

N.V. Friesland Milieu Noordwest
Het komen tot een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde uitvoering van milieu- en reinigingstaken. Gemeente Vlieland heeft 499 aandelen van de 146.326 geplaatste aandelen. Dit is 0,34%. De aandelen van Fryslân Miljeu NV zijn in handen van 11 Friese gemeenten en 3 Groningse gemeenten.

N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)
Financiële dienstverlening aan personen die om wat voor reden dan ook niet bij een reguliere bankinstelling terecht kunnen.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Stemrecht naar rato aandelenbezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van 3510 aandelen van €2,50 nominaal.

Stichting Flidunen
De stichting die het zwembad/sporthalcomplex exploiteert. Het betreft een zogenaamde “gemeentelijke stichting”, wat onder andere betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de jaarrekening goed moeten keuren. Er is een huurovereenkomst voor het complex, dat in eigendom is bij de gemeente Vlieland. Indirect is er een financieel belang omdat bij het staken van de activiteiten door de stichting de gemeente als eigenaar de verantwoordelijkheid houdt voor het zwembad/sporthalcomplex. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een lening verstrekt.

Stichting Aanloophaven Vlieland
De stichting die de aanloophaven exploiteert. Het betreft een zogenaamde “gemeentelijke stichting”, wat onder andere betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de jaarrekening goed moeten keuren. Er is een huurovereenkomst voor de havenkom en het havengebouw. De stichting ontvangt geen subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. De stichting beheert de nieuwe aanloophaven zoals beschreven in de huurovereenkomst. De stichting is verantwoordelijk voor het beheer, het onderhoud en de vervangingsinvesteringen voor het gehele havencomplex, exclusief de damwand die deel uitmaakt van de overdracht tussen Rijkswaterstaat en de gemeente.

Stichting Recreatiebelangen Vlieland

De stichting die het kampeerterrein Stortemelk exploiteert. Het betreft een zogenaamde “gemeentelijke stichting”, wat onder andere betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de jaarrekening goed moet keuren. De stichting ontvangt geen structurele subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een drietal leningen verstrekt.

Overzicht verbonden partijen	
	Bestuurlijk vertegenwoordiger
Publiekrechtelijke verbonden partijen, de gemeenschappelijke regeling	
Sociale Dienst Noord West Fryslân	M. Vellinga Beemsterboer
Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	M. Vellinga Beemsterboer
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	Burgemeester M. Schrier
Veiligheidsregio Fryslân	Burgemeester M. Schrier
Samenwerkingsverband Waddeneilanden	burgemeester M. Schrier
Welstandszorg Hûs en Hiem	R. de Jong
Privaatrechtelijke verbonden partijen	
N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin);	R. de Jong
N.V. Fryslân Miljeu Noardwest;	R. de Jong
N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)	M. Vellinga Beemsterboer
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten;	Burgemeester M. Schrier
Gemeentelijke stichtingen	
Stichting Flidunen	M. Vellinga Beemsterboer
Stichting Aanloophaven	R. de Jong
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	R. de Jong

Gemeenschappelijke regeling **Sociale Dienst Noord West Fryslân**	
Rechtsvorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)
Vestigingsplaats	Franeker
Doelstelling en openbaar belang	De Dienst heeft als doel het (doen) uitvoeren van taken van de deelnemende gemeenten op de terreinen van sociale zekerheid, maatschappelijke zorg, jeugdzorg en gesubsidieerde arbeid, voor zover een gemeente op één van deze terreinen geen uitdrukkelijk voorbehoud heeft gemaakt.
Relatie met beleidsprogramma	Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening
Deelnemende partijen	Waadhoeke, Harlingen, Terschelling, Vlieland.
Bestuurlijk belang	Per 1 januari 2021 is de gemeenschappelijke regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noordwest Fryslân vervallen en omgezet naar een bedrijfsvoeringorganisatie (BVO), tezamen met de gemeenten Waadhoeke, Harlingen en Terschelling. Er is een gezamenlijke beleidspool van deze vier gemeenten waarbij de pool daadwerkelijk als team een deel van de tijd fysiek bij elkaar zit. Ieder lid van het team is gekoppeld aan een expertise en aan een gemeente. Terschelling en Vlieland gaan op dit domein nog intensiever samenwerken en vormen één beleidsteam voor de eilanden en maken integraal onderdeel uit van de beleidspool. Bestuurlijk betekent dit dat zowel het college als de raad meer zeggenschap heeft over de inhoud van de lokale wetgeving (verordeningen) en het lokale beleid. Ook wordt het inkoopbeleid vanaf 1 januari 2021 niet meer vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de Dienst, maar door de colleges van B&W van de gemeenten. Overige beleidskeuzes ontwikkeld door de beleidspool en vastgesteld door de gemeenten kunnen invloed hebben op de inkoop. Uiteindelijk wordt dit gehele proces uitgewerkt door de projectgroep omvorming BVO en worden er concrete afspraken gemaakt, gericht op het faciliteren van de samenwerking tussen beleid, contractmanagement en inkoop.
Bestuurlijk aandeel	De raad van de gemeente Waadhoeke wijst drie leden aan. - De raad van de gemeente Harlingen wijst twee leden aan. - De raad van de gemeente Terschelling wijst één lid aan. - De raad van de gemeente Vlieland wijst één lid aan. De raad kan daarbij per lid één vaste plaatsvervanger aanwijzen. De raden van de gemeenten beslissen in de eerste vergadering van elke zittingsperiode over de aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur.
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	2025: € 127.155 bedrijfsvoeringskosten
Eigen vermogen	2023: € 654.806
Vreemd vermogen	2023: € 9.485.151
Solvabiliteitsindex	2023: 6,5
Financieel resultaat	2023: €0
Ontwikkelingen	
Risico's	

Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	
Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	De regeling wordt getroffen om de beleidsvoorbereiding ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de gezamenlijke Friese gemeenten.
Relatie met beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Achtkarspelen, Ameland, Dantumadeel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland, Waadhoeke en Weststellingwerf.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	Voor diensverlening en instandhouding in 2023: € 11.061
Eigen vermogen	
Vreemd vermogen	
Solvabiliteitsindex	
Financieel resultaat	
Ontwikkelingen	
Risico's	

Gemeenschappelijke regeling Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk: gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Grou
Doelstelling en openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken en bevoegdheden op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in de ruime zin in het algemeen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.
Relatie met het beleidsprogramma	Relatie met beleidsonderdeel milieu, ruimtelijke ordening en APV (omgevingswet)
Deelnemende partijen	Alle Friese gemeenten en Wetterskip Fryslân en Provincie Fryslân
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur. De overige deelnemers wijzen elk uit hun midden een lid aan van het algemeen bestuur.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	2025: € 83.200
Eigen vermogen	2023: € 1.278.771
Vreemd vermogen	2023: € 5.326.624
Solvabiliteitsindex	2023: 19%
Financieel resultaat	2023: € 71.996
Ontwikkelingen	De FUMO in 2019 gestart met een traject om te komen tot een gedragen visie voor de FUMO 2021-2026.
Risico's	

Gemeenschappelijke regeling **Veiligheidsregio Fryslân**	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	De regio heeft tot doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op de terreinen van: publieke gezondheidszorg, brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, het bevorderen van de multidisciplinaire samenwerking en coördinatie in de uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing, het in stand houden en beheren van een gemeenschappelijke meldkamer.
Relatie met beleidsprogramma	Relatie met betrekking tot brandweer en rampenbestrijding en GGD.
Deelnemende partijen	Alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijk aandeel	Burgemeester is portefeuillehouder. Iedere gemeente voor zich mag jaarlijks zienswijze geven over de kaderbrief (toekomstige ontwikkelingen), jaarrekening en begroting van de VRF.
Financieel belang	Zie hiervoor ook risico's
Bijdrage gemeente	Bijdrage 2025: € 294.173
Eigen vermogen	2023: € 8.868.135
Vreemd Vermogen	2023: € 82.448.281
Solvabiliteitsindex	2023: 9,71%
Financieel resultaat	2023: € 562.481
Ontwikkelingen	Na vaststelling van dekkingsplan 2.0 (brandweer Fryslân) volgen de komende jaren extra investeringen met name ten behoeve van brandweer. Investeringen in zowel nieuwe (blus)voertuigen als ook nieuwe brandweerkazernes.
Risico's	Door autonome omstandigheden (bijvoorbeeld invoering omgevingswet of stijging loonkosten) of door grote investeringen, bijvoorbeeld in nieuw brandweermaterieel, voertuigen en gebouwen (beleidsmatige ontwikkelingen). Risico's worden door alle gemeenten gezamenlijk gedragen.

Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Waddeneilanden	
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Harlingen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar lichaam heeft als taken: • de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten • het uitdragen van het standpunt van de deelnemende gemeenten richting andere betrokken overheden; • overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van beleids- en beheersaspecten; • de organisatie van jaarlijkse themabijeenkomsten voor raads- en collegeleden van de deelnemende gemeenten, ter bespreking van gemeenschappelijke thema's; • samenwerking en ondersteuning ten aanzien van uitvoeringszaken van deelnemende gemeenten die te kennen hebben gegeven bij deze deelactiviteit betrokken te willen zijn; • het voorbereiden en uitvoeren van gemeenschappelijk beleid voor zover hiertoe door de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten aan het openbaar lichaam is opgedragen.
Relatie met het beleidsprogramma	a. ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en milieu; b. gezondheidszorg, inclusief het ambulancevervoer; c. welzijn; d. onderwijs; e. openbare orde en veiligheid; f. verkeer en vervoer, o.a. de waddenveren; g. sociaaleconomisch beleid en arbeidsmarktbeleid; h. hulpverlening en brand- en rampenbestrijding; i. recreatie en toerisme; j. cultuur en cultuurhistorie k. natuur- en landschapsbescherming; l. samenwerking en ondersteuning op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening aan de burger; m. voorts andere door de deelnemende gemeenten, overeenkomstig de bepalingen van deze regeling, opgedragen taken.
Deelnemende partijen	Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling en Texel
Bestuurlijk belang	Het DB wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Het AB wordt gevormd door de voltallige colleges van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijk aandeel	Elk DB lid heeft in het DB 1 stem. In het AB heeft de gemeente Vlieland 2 van de 14 stemmen.
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	2025: € 88.400
Eigen vermogen	2023: € 525.292
Vreemd Vermogen	2023: € 512.436
Solvabiliteitsindex	2023: 51%
Financieel resultaat	2023: € 183.114
Ontwikkelingen	
Risico's	De gemeenschappelijke regeling "De Waddeneilanden" is een kleine organisatie met weinig personeel. De organisatie is kwetsbaar indien er sprake is van (langdurige) ziekte.

Gemeenschappelijke regeling “Welstandszorg Hûs en Hiem”	
Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	De gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân.
Relatie met beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	Alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten bedraagt.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	
Eigen vermogen	2022: € 338.222
Vreemd vermogen	2022: € 483.299
Solvabiliteitsindex	2022: 41%
Financieel resultaat	2022: € 109.336-\-
Ontwikkelingen	
Risico’s	

N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)	
Rechtsvorm	N.V.
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	Het voorkomen, verwijderen, bewerken en verwerken van het Friese afval conform de voorgeschreven milieudoelstellingen tegen zo laag mogelijke kosten.
Relatie met het beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	De Friese gemeenten, de Groningse gemeente Appingedam en Delfzijl, de Noord-Veluwse gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten en NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam, Vlaardingen, Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk).
Bestuurlijk belang	Stemrecht naar rato aandelen bezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 20.420 (45 aandelen). In de begroting wordt rekening gehouden met een dividend opbrengst van € 10.000
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	
Eigen vermogen	2023: € 78.528.000
Vreemd vermogen	2023: € 106.366.000
Solvabiliteitsindex	2023: 42,5%
Financieel resultaat	2023: € 10.322.000
Ontwikkelingen	
Risico's	

N.V. Fryslân Miljeu	
Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaarbelang	Het bevorderen en leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het gebied van het verwijderen van afvalstoffen en het beheer van de openbare ruimte ten behoeve van de gemeenten en haar werkgebied.
Relatie met beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	12 Friese gemeenten en 2 Groningse gemeenten.
Bestuurlijk belang	Via letteraandelen speciaal zeggenschap 'eigen' regiobedrijf. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 2.265.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	
Eigen vermogen	2022: € 11.303.000
Vreemd vermogen	2022: €23.497.000
Solvabiliteitsindex	2022: 32,5%
Financieel resultaat	2022: € 1.432.000
Ontwikkelingen	
Risico’s	

N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)	
Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	Financiële dienstverlening aan personen die om wat voor reden dan ook niet bij een reguliere bankinstelling terecht kunnen.
Relatie met het beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	Stemrecht naar rato kapitaalverstrekking. Omvang kapitaalverstrekking: € 908.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	
Eigen vermogen	2023: € 3.209.000
Vreemd vermogen	2023: € 47.554.000
Solvabiliteitsindex	2023: 6%
Financieel resultaat	
Ontwikkelingen	
Risico's	

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	
Rechtsvorm	N.V.
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en openbaar belang	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden
Relatie met het beleidsprogramma	Dividend wordt verantwoord onder beleggingen en financieringsresultaat onder het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.
Deelnemende partijen	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies, waterschappen en andere openbare lichamen
Bestuurlijk belang	vacant
Bestuurlijk aandeel	Stemrecht naar rato aandelenbezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van 3.510 dit is 0,00630 % van het totaal. In totaal zijn er 100 miljoen aandelen.
Financieel belang	De gemeente heeft een financieel belang van € 8.775.
Bijdrage gemeente	3.510 aandelen van € 2,50 nominaal, dividend in 2023 € 103 miljoen
Eigen vermogen	2023: € 4.721.000.000
Vreemd vermogen	2023: € 110.119.000.000
Solvabiliteitsindex	2023: 4%
Financieel resultaat	2023: € 254.000.000
Ontwikkelingen	Geen relevante ontwikkelingen
Risico's	Aandelen nominaal € 8.775 In de begroting wordt rekening gehouden met een dividend opbrengst van € 4.000

Subsidieverstrekker, verenigingen of stichtingen

Stichting Flidunen	
Rechtsvorm	Privaatrechtelijk: Stichting
Vestigingsplaats	Vlieland
Doelstelling en openbaar belang	Bewoners en bezoekers van Vlieland de mogelijkheid bieden om te sporten en daarmee een gezonde leefstijl te stimuleren.
Relatie met beleidsprogramma	Stichting Flidunen is een uitvoerend orgaan van onze gemeentelijke doelstellingen op het gebied van sporten en het bevorderen van een actieve leefstijl
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	De stichting die het zwembad/sporthalcomplex exploiteert. Het college van B&W benoemt de bestuursleden van de stichting. Er is een huurovereenkomst voor het complex, dat in eigendom is bij de gemeente Vlieland. Daarnaast moeten de begroting en de jaarrekening worden goedgekeurd door het college van B&W.
Bestuurlijk aandeel	Stichting Flidunen is sinds de statutenwijziging van 8 maart 2011 te beschouwen als een gemeentelijke stichting, omdat: 1. Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door uw College (art. 5.1 van de statuten); 2. Voor een aantal rechtshandelingen is voorafgaande toestemming nodig van uw College (8.2); 3. De begroting en de jaarrekening van de stichting moeten worden goedgekeurd door uw College (art. 14); 4. Tot een statutenwijziging of tot opheffing van de stichting kan het bestuur van de stichting niet besluiten zonder voorafgaande goedkeuring van uw college; 5. Het vermogen na vereffening bij ontbinding toekomt aan de gemeente Vlieland.
Financieel belang	Indirect is er een financieel belang omdat bij het staken van de activiteiten door de stichting de gemeente als eigenaar de verantwoordelijkheid houdt voor het zwembad/sporthalcomplex. De gemeenteraad heeft in 2013 besloten te voorzien in de financiering van de stichting voor de uitvoering van het masterplan in de vorm van een langlopende geldlening tot een bedrag van € 325.000, restschuld per 01-01-2023 € 195.000
Bijdrage gemeente	2023: € 471.500
Eigen vermogen	2022: € 40.912
Vreemd vermogen	2022: € 268.548
Solvabiliteitsindex	2022: 15%
Financieel resultaat	2022: € 5.507-\- Jaarrekening 2023 is nog in concept
Ontwikkelingen	Per 01-04-2021 is het bestuur van de Stichting Flidunen overgenomen door het bestuur van de Stichting Recreatiebelangen Vlieland. De subsidieovereenkomst tussen de gemeente Vlieland en stichting Flidunen loopt van 2021 tot en met 2025.
Risico's	Er is op dit moment sprake van een structureel exploitatietekort. Flidunen beschikt zelf niet over reserves voor onderhoud of het opvangen van extra kosten voor bijvoorbeeld invalwerkzaamheden tijdens ziekte.

Stichting Aanloophaven Vlieland	WADDENHAVEN **VLIELAND**
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Vlieland
Doelstelling en openbaar belang	Beheer en instandhouding van de aanloophaven.
Relatie met het beleidsprogramma	Stichting Aanloophaven is een uitvoerend orgaan van onze gemeentelijke doelstellingen op het gebied van recreatie.
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	Er is een huurovereenkomst voor de havenkom. De stichting ontvangt geen subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. De stichting beheert de nieuwe aanloophaven waartoe een nieuwe huurovereenkomst is opgesteld. De stichting is verantwoordelijk voor het beheer, het onderhoud en de vervangingsinvesteringen voor het gehele havencomplex, exclusief de damwand die deel uitmaakt van de overdracht tussen Rijkswaterstaat en de gemeente. Het bestuurlijke belang bestaat er uit dat de stichting destijds is opgericht door de gemeente en dat de bestuursleden worden benoemd (en eventueel ontslagen) door het college van burgemeester en wethouders. Bovendien moeten de begroting en de jaarrekening door het gemeentebestuur worden goedgekeurd.
Bestuurlijk aandeel	Stichting Aanloophaven een gemeentelijke stichting, omdat: 1. Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door uw College (art. 5.1 van de statuten d.d. 27-12-2010); 2. Voor een aantal rechtshandelingen is voorafgaande toestemming nodig van uw College (8.2); 3. De begroting en de jaarrekening van de stichting moeten worden goedgekeurd door uw College (art. 15); 4. Tot een statutenwijziging of tot opheffing van de stichting kan het bestuur van de stichting niet besluiten zonder voorafgaande goedkeuring van uw college; 5. Het vermogen na vereffening bij ontbinding toekomt aan de gemeente Vlieland (art. 17)
Financieel belang	De omvang van de totale begroting is: 2022: € 1.049.000,- (begroting) De jachthaven is een belangrijke pijler in de Vlielander economie en een voorname recreatieve voorziening voor het eiland, dus een gezonde bedrijfsvoering is belangrijk.
Bijdrage gemeente	De gemeente draagt financieel niet bij in de vorm van subsidie, maar wel met een lening die indertijd is verstrekt voor modernisering.
Eigen vermogen	2022: € 1.209.240
Vreemd vermogen	2022: € 375.799
Solvabiliteitsindex	2022: 76,3%
Financieel resultaat	2022: € 9.291 Er is nog geen jaarrekening 2023
Ontwikkelingen	Het onderhoud van de jachthaven kent een onderhoudsplan, dat naar boven is bijgesteld naar € 140.000 per jaar.
Risico's	

Stichting Recreatiebelangen Vlieland	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Vlieland
Doelstelling en openbaar belang	Beheer en instandhouding camping Stortemelk is de hoofddoelstelling.
Relatie met beleidsprogramma	Stichting Recreatiebelangen Vlieland is een uitvoerend orgaan van onze gemeentelijke doelstellingen op het gebied van recreatie.
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	De stichting ontvangt geen structurele subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. Het bestuurlijke belang bestaat er uit dat de stichting destijds is opgericht door de gemeente en dat de bestuursleden worden benoemd (en eventueel ontslagen) door het college van burgemeester en wethouders. Bovendien moeten de begroting en de jaarrekening door hen worden goedgekeurd. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een drietal leningen verstrekt..
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	De omvang van de totale gerealiseerde bedrijfskosten zijn: 2022: € 5,2 mln De stichting Recreatiebelangen Vlieland, in het bijzonder de camping Stortemelk, is een belangrijke pijler in de Vlielander economie en een voorname recreatieve voorziening voor het eiland, dus een gezonde bedrijfsvoering is belangrijk. Meer dan de helft van de toeristische bedden bevinden zich op deze camping. De camping heeft 3 leningen van de gemeente, waarvan het saldo per 1 januari 2024 € 5.359.815 bedraagt.
Bijdrage Gemeente	De gemeente draagt financieel niet bij in de vorm van subsidie, maar wel met leningen.
Eigen vermogen	2022: € 6.902.590
Vreemd vermogen	2022: € 8.783.453
Solvabiliteitsindex	2022: 43,7%
Financieel resultaat	2022: € 82.213 Er is geen jaarrekening 2023
Ontwikkelingen	In 2018 zijn 18 boshuisjes gerealiseerd, waarmee fase 1 was afgesloten. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor fase 2. De boshuisjes fase 2 zijn in 2021 gerealiseerd. In 2021 is gestart met vernieuwing van de kampwinkel en personeelshuisvesting in 2022 komen deze gereed Ontwikkelingen zijn vastgelegd in een investeringsplan bij de begroting van de SRV.
Risico's	

Paragraaf 7
Grondbeleid

De gemeente voert geen actief grondbeleid. Incidenteel wordt ingespeeld op de mogelijkheid percelen in de dorpskom aan te kopen van particulieren om vervolgens deze percelen in te zetten voor de volkshuisvesting.

Een meer actief grondbeleid zoals elders veelal gebruikelijk is, is niet mogelijk aangezien alle gronden buiten de bebouwde kom in eigendom zijn bij en beheerd worden door de rijksoverheid (Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, defensie).

Paragraaf 8
Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna: Woo) in werking getreden. De Woo heeft het doel om de transparantie van (semi-)overheden te verbeteren. De overheidsinformatie moet beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren zijn.
De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). De Wob trad in 1991 voor het eerst in werking. De Wob introduceerde het passief openbaar maken. Een bestuursorgaan moest naar aanleiding van een verzoek, een wob-verzoek, de gevraagde stukken openbaar maken. Ook de Woo kent het passief openbaar maken, een woo-verzoek. Verder kent de Woo twee vernieuwingen:

1. Het actief openbaar maken van documenten in 11 informatiecategorieën;
2. Het op orde brengen van de informatiehuishouding van bestuursorganen.

De Woo vraagt een bestuursorgaan informatie vroegtijdig actief openbaar te maken en te publiceren. Voor 11 informatiecategorieën wordt het actief openbaar maken verplicht:

1. Wet- & regelgeving;
2. Organisatiegegevens;
3. Raadstukken;
4. Bestuursstukken;
5. Stukken van adviescolleges;
6. Convenanten;
7. Jaarplannen- en verslagen;
8. WOB-verzoeken;
9. Onderzoeken;
10. Beschikkingen, behoudens uitzonderingen;
11. Klachten.

Verder vraagt de Woo een bestuursorgaan om de informatie toegankelijk te maken voor de burger. Dit houdt onder andere in dat de burger de stukken gemakkelijk terug moet kunnen vinden, deze stukken leesbaar zijn en, wanneer de stukken niet beschikbaar zijn, ze op een zo kort als mogelijke termijn beschikbaar gesteld worden.
Afsluitend vraagt de Woo een bestuursorgaan om de informatiehuishouding goed te bekijken en waar mogelijk te optimaliseren. De informatiehuishouding ziet op de opslag, het beheer en de verstrekking van gegevens binnen een organisatie. Hier kan het gaan om mails, brieven, foto's, video's, notulen, sms-berichten, whatsapp berichten, etc. Het is belangrijk om als organisatie de informatiehuishouding goed in de richten zodat alle stukken terug te vinden zijn. Om dit proces te ondersteunen moeten een bestuursorgaan een Woo-contactpersoon aanwijzen. Bij de gemeente Vlieland is de beleidsmedewerker bestuurlijk juridische zaken aangewezen als Woo-contactpersoon[1].
Artikel 3.5. Openbaarheidsparagraaf
De woo bepaald dat een bestuursorgaan besteedt in de jaarlijkse begroting dan wel de jaarlijkse begroting van het openbaar lichaam of de rechtspersoon waarvan het bestuursorgaan deel uitmaakt, aandacht aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en doet in de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Verplichting actief openbaar maken
De belangrijkste verandering die de Woo met zich meebrengt ten opzichte van de Wob is dat de Woo veel meer verplicht tot het actief en uit eigen beweging openbaar maken van documenten. De wet

[1] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-264748.pdf

moet er ook voor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.

Met de inwerkingtreding van de Woo op 1 mei 2022 is het niet zo dat alle informatie categorieën in één keer actief openbaar gemaakt moeten worden. Dat zou ook niet realistisch zijn. De actieve openbaarmaking treed, per categorie, op een nader te bepalen datum in werking. Het verplicht openbaar maken geldt niet voor documenten die zijn vastgesteld voordat de Woo in werking treedt. Documenten binnen bovenstaande informatiecategorieën, vallen vanaf de invoeringsdatum onder de Woo. Omdat het invoeren van de Woo een aanzienlijke impact heeft op de informatiehuishouding van gemeenten is binnen de handreiking van de rijksoverheid een fasering aangebracht. Deze fasering kan ook binnen onze gemeente worden gehanteerd.
Fase 1 Categorieën die relatief eenvoudig zijn te realiseren of die al (deels) gerealiseerd zijn;
Fase 2 Het verder uitwerken van een aantal categorieën uit fase 1 en twee nieuwe categorieën;
Fase 3 Categorieën die veelal (persoons)gegevens van derden bevatten en daardoor zorgvuldig voorbereid moeten worden.
De rijksoverheid heeft aangekondigd dat Fase 1 per 1 november 2024 gerealiseerd moet zijn. De gemeente is vanaf dat moment verplicht om de volgende stukken actief openbaar te maken:

- Wet en regelgeving (besluiten, beleidsregels, verordeningen);
- Organisatiegegevens (inzicht in de organisatie en haar werkwijze);
- Raadsstukken (vergaderstukken en verslagen van de raad);
- Bestuursstukken (agenda's, besluiten, vergaderstukken en verslagen van het college);
- Wob/woo verzoeken (inhoud verzoek, besluit, en verstrekte informatie.

De gemeente Vlieland voldoet per 1 november met behulp van de tools van Mozard en Ibabs voldoen aan Fase 1.

Passieve openbaarmaking
Verder blijft de verplichting om op verzoek (passief) stukken openbaar te maken bestaan. Een burger kan daarvoor een Woo-verzoek indienen. In 2023 zijn er veertien Woo-verzoeken ontvangen. Hierbij werd informatie over verschillende onderwerpen opgevraagd, waaronder:

- WOZ aanslagen;
- Adviezen welstandscommissie;
- OZB;
- Procedure Havenweg 3.

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld in de
openbare vergadering van
de raad van de gemeente
Vlieland op 4 november 2024

M. Schrier,
burgemeester

M. Brinksma,
griffier

Financiële begroting

Recapitulatie

lasten en baten

omschrijving	rekening 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Lasten						
0, Algemeen Bestuur	1.114.574	990.685	1.399.637	1.431.874	1.471.597	1.207.255
1, Openbare Orde en Veiligheid	448.895	534.493	444.270	458.818	472.435	485.707
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat	365.411	431.683	381.853	401.436	407.472	432.936
3, Economische Zaken	854.884	798.662	774.806	768.533	753.293	744.513
4, Onderwijs	455.358	564.249	458.480	463.638	466.820	471.840
5, Cultuur en Recreatie	994.113	1.029.230	1.021.382	1.026.135	1.011.205	1.011.534
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	1.476.182	1.676.209	1.575.314	1.583.068	1.583.493	1.605.555
7, Volksgezondheid en Milieu	1.184.690	1.516.225	1.589.393	1.697.017	1.550.727	1.350.535
8, Wonen en fysieke leefomgeving	433.854	977.019	482.176	458.519	468.180	397.923
9, Heffen belastingen en uitvoering						
WOZ	99.981	123.521	123.498	123.481	123.481	123.483
Overhead	2.134.312	2.378.427	2.350.595	2.433.651	2.527.681	2.605.750
Vennootschapsbelasting (VpB)	-19.677	10.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Sub-totaal programma's lasten	**9.542.576**	**11.030.405**	**10.603.403**	**10.848.171**	**10.838.385**	**10.439.030**
Algemene dekkingsmiddelen						
lokale belastingen	0	0	0	0	0	0
algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0
beleggingen en financieringsresultaat	29	116	99	94	83	78
saldo finacieringsfunctie	156.818	31.892	28.814	25.738	22.662	19.583
overige algemene dekkingsmiddelen	246.635	121.832	59.021	61.795	64.761	67.352
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen lasten	**403.482**	**153.840**	**87.933**	**87.627**	**87.506**	**87.013**
Onvoorzien	0	211.700	259.000	461.000	666.000	868.000
Totaal lasten	**9.946.058**	**11.395.945**	**10.950.336**	**11.396.798**	**11.591.890**	**11.394.043**
Baten						
0, Algemeen Bestuur	156.252	128.000	136.000	136.000	136.000	136.000
1, Openbare Orde en Veiligheid	26.475	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat	12.746	12.037	12.037	12.037	12.037	12.037
3, Economische Zaken	429.551	406.800	400.801	393.951	387.101	380.251
4, Onderwijs	142.311	183.000	92.000	92.000	92.000	92.000
5, Cultuur en Recreatie	369.882	249.467	267.001	237.001	211.001	211.001
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	667.758	674.336	624.745	635.155	612.983	597.983
7, Volksgezondheid en Milieu	1.107.311	1.206.410	1.244.988	1.293.946	1.120.664	1.095.056
8, Wonen en fysieke leefomgeving	296.030	317.900	180.400	130.400	130.400	130.400
9, Heffen belastingen en uitvoering						
WOZ	9.557	0	6.000	6.000	6.000	6.000
Overhead	233.037	8.000	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Sub-totaal programma's baten	**3.450.909**	**3.210.650**	**2.988.672**	**2.961.190**	**2.732.886**	**2.685.428**

omschrijving	rekening 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Algemene dekkingsmiddelen						
lokale belastingen	2.669.896	2.915.864	2.921.401	3.056.059	3.191.636	3.326.323
algemene uitkeringen	4.550.579	4.861.000	5.278.000	5.167.000	5.342.000	5.513.000
beleggingen en financieringsresultaat	8.775	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
saldo finacieringsfunctie	156.818	31.891	28.815	25.740	22.664	19.589
overige algemene dekkingsmiddelen	203.616	112.850	59.021	61.795	64.761	67.352
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen baten	**7.589.684**	**7.935.605**	**8.301.237**	**8.324.594**	**8.635.061**	**8.940.264**
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	**11.040.593**	**11.146.256**	**11.289.909**	**11.285.785**	**11.367.947**	**11.625.692**
Saldo programma's en algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	**1.094.536**	**-249.690**	**339.573**	**-111.013**	**-223.943**	**231.649**
Toevoegingen aan reserves	1.018.000	520.000	168.000	168.000	168.000	231.436
Onttrekkingen aan reserves	1.119.729	959.209	658.141	683.035	698.159	287.314
Saldo programma's en algemene dekkingsmiddelen (inclusief mutaties reserves)	**1.196.265**	**189.519**	**829.715**	**404.022**	**306.216**	**287.528**

Algemene Uitkering gemeentefonds

De hoogte van de Algemene Uitkering gemeentefonds is berekend op basis van de mei circulaire 2024.
Onderstaand overzicht geeft weer hoe de te verwachten gelden in 2025 zijn verdeeld over de clusters

Cluster	Totaalbedrag	w.v. algemene uitkering
Sociale basisvoorzieningen	323.011	323.011
Participatie	109.782	96.082
Individuele voorzieningen Wmo	457.469	457.469
Individuele voorzieningen Jeugd	427.325	427.325
Bestuur en ondersteuning	1.315.023	1.315.023
Orde en veiligheid	347.736	312.109
Onderwijs	240.358	237.554
Sport, cultuur enrecreatie	338.458	338.458
Infrastructuur, ruimte en milieu	2.046.012	2.031.374
Overig	238.097	238.097
Overige eigen middelen	-225.719	-225.719
Onroerendezaakbelasting	-677.823	-677.823
Totaal	**4.939.729**	**4.872.960**

Op basis van de mei circulaire 2024 is meerjarig de in de onderstaande tabel opgenomen uitkering te verwachten.

Algemene uitkering	2025	2026	2027	2028
uitkeringsbasis (voor uitkeringsfactor)	3.973.643	3.919.034	3.933.597	3.937.032
uitkeringsbasis (na uitkeringsfactor)	5.789.598	5.717.870	5.916.129	6.094.527
inkomstenmaatstaven	-639.520	-646.685	-653.933	-661.264
suppletie nieuwe verdeling GF	-277.118	-277.118	-277.118	-277.118
Totaal algemene uitkering	**4.872.960**	**4.794.067**	**4.985.078**	**5.156.145**
Integratie-uitkeringen				
participatie	11.296	11.397	11.397	11.397
Totaal integratie-uitkeringen	**11.296**	**11.397**	**11.397**	**11.397**
Decentralisatie-uitkeringen				
armoedebestrijding kinderen	2.404	2.404	2.404	2.404
extra capaciteit BOA's	28.565	28.565	28.565	28.565
Veilig wonen	7.062	7.062		
vergunningverlening, toezicht en handhaving	10.215	10.215	10.215	10.215
voorschoolse voorziening peuters	2.804	2.804	2.804	2.804
Wet kwaliteitsborging bouw	4.423	4.389		
Totaal decentralisatie-uitkeringen	**55.473**	**55.439**	**43.988**	**43.988**
Totaal uitkering gemeentefonds	**4.939.729**	**4.860.903**	**5.040.463**	**5.211.530**
Opgenomen stelposten				
Jeugd	47.000	15.000	11.000	10.000
BCF	41.000	41.000	41.000	41.000
Huishoudens met een laag inkomen	250.000	250.000	250.000	250.000
Totaal in de begroting	**5.278.000**	**5.167.000**	**5.342.000**	**5.513.000**

Algemene Uitkering	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028
Mei circulaire 2022	4.315.000	4.565.000	4.284.000		
Mei circulaire 2023	4.591.000	4.855.000	4.633.000	4.723.000	
Mei circulaire 2024	4.848.735	4.940.000	4.861.000	5.040.000	5.212.000
Effect mei circulaire 2024 op de meerjarenbegroting	257.735	85.000	228.000	317.000	nvt

Geprognotiseerde balans, bestemmingsreserves en voorzieningen

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet voor de programmabegroting een meerjarige geprognosticeerde balans worden opgesteld, die aansluit op de jaarrekening 2023. Deze meerjarige balansprognose laat met name het verloop zien van de investeringen, de aangetrokken geldleningen en de mutaties in de reserves en voorzieningen. Er is rekening gehouden met de geplande investeringen voor de komende jaren.
Voor de overlopende passiva en de vlottende schuld met een looptijd < 1 jaar is een ruwe schatting gemaakt.

Onder de vlottende activa staat de post uitzettingen < 1 jaar, onder deze post valt onder andere de rekening courant verhouding met het rijk, beter bekend als de schatkistbankieren rekening.

Begrotingsjaar T	2025						
	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3	
Activa	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	
(im) Materiële vaste activa	26.243.500	28.125.600	27.720.600	28.225.300	27.757.900	28.172.600	
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	32.400	32.400	32.400	32.400	32.400	32.400	
Financiële vaste activa: Leningen	6.566.100	5.837.000	5.508.000	5.180.300	4.852.700	4.525.000	
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0		+
Totaal Vaste Activa	**32.842.000**	**33.995.000**	**33.261.000**	**33.438.000**	**32.643.000**	**32.730.000**	
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	5.700	5.700	5.700	5.700	5.700	5.700	
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen							
Uitzettingen <1 jaar	4.984.000	1.826.600	1.650.300	792.000	792.000	792.000	
Liquide middelen	102.500	102.500	102.500	-573.200	-1.196.900	-2.222.100	
Overlopende activa	1.944.200	1.744.200	1.744.200	1.744.200	1.744.200	1.744.200	+
Totaal Vlottende Activa	**7.036.400**	**3.679.000**	**3.502.700**	**1.968.700**	**1.345.000**	**319.800**	
Totaal Activa	**39.878.400**	**37.674.000**	**36.763.700**	**35.406.700**	**33.988.000**	**33.049.800**	
Passiva	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	
Reserves	4.831.000	5.638.000	5.337.400	5.652.000	5.525.900	5.776.200	
Resultaat boekjaar	1.196.300	189.500	829.700	404.000	306.200	287.500	
Voorzieningen	4.753.100	4.271.800	3.951.500	3.641.600	3.389.600	3.169.700	
Vaste schuld	26.804.800	25.881.500	24.951.900	24.015.900	23.073.100	22.123.200	+
Totaal Vaste Passiva	**37.585.200**	**35.980.800**	**35.070.500**	**33.713.500**	**32.294.800**	**31.356.600**	
Vlottende schuld	426.500	426.500	426.500	426.500	426.500	426.500	
Overlopende passiva	1.866.700	1.266.700	1.266.700	1.266.700	1.266.700	1.266.700	+
Totaal Vlottende Passiva	**2.293.200**	**1.693.200**	**1.693.200**	**1.693.200**	**1.693.200**	**1.693.200**	
Totaal Passiva	**39.878.400**	**37.674.000**	**36.763.700**	**35.406.700**	**33.988.000**	**33.049.800**	

Overzicht reserves
Conform artikel 20 van het BBV wordt hieronder het verloop van de reserves opgenomen.

De volgende reserve mutaties zijn structureel;

Structurele mutaties reserves		
Lasten		
Programma	**Omschrijving**	**Geraamd**
6	*Er is een ingroeipad voor de Boswijk begroot tot de noodzaak niet meer aanwezig is wordt de oude stelpost voor flankerend ouderen beleid toegevoegd aan de bestemmingsreserve. De stelpost was in het leven geroepen met name vanwege het feit dat de verwachting was dat huren voor het welzijnsgebouw niet de lasten zouden kunnen dekken.*	50.000
7	*Gedurende de looptijd van het duurzaamheidsprogramma 2023 - 2027 wordt jaarlijks € 118.000 aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid toegevoegd om het programma te kunnen uitvoeren.*	118.000
Baten		
Programma	**Omschrijving**	**Geraamd**
7	Jaarlijks wordt € 33.000 aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid €33.000 onttrokken vanwege FTE uitbreiding voor duurzaamheid.	-33.000
	Totaal	**135.000**

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven;

Reserves	Saldo 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat 2024	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	3.300.821		0		189.519	3.490.340
Bestemmingsreserves						
- Duurzaamheid	464.492	118.000	206.000			376.492
- Ouderen huisvesting	573.676	50.000	82.947			540.729
- Programma Waddeneilanden	900.000		300.000			600.000
- reserve tijdelijk personeel	399.000		69.194			329.806
Subtotaal	2.337.168	168.000	658.141	0	0	1.847.027
Nog te bestemmen resultaat t-1	0				-189.519	0
Nog te bestemmen resultaat t	189.519					829.715
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	5.637.989	168.000	658.141	0	0	5.337.366

Reserves	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat 2025	Saldo 31-12-2026
Algemene reserve		0		829.715	4.320.055
Bestemmingsreserves					
- Duurzaamheid	118.000	231.000			263.492
- Ouderen huisvesting	50.000	79.589			511.139
- Programma Waddeneilanden		300.000			300.000
- reserve tijdelijk personeel		72.446			257.360
Subtotaal	168.000	683.035	0	0	1.331.991
Nog te bestemmen resultaat t-1				-829.715	0
Nog te bestemmen resultaat t					404.022
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	168.000	683.035	0	0	5.652.046

Reserves	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat 2026	Saldo 31-12-2027
Algemene reserve		0		404.022	4.724.077
Bestemmingsreserves					
- Duurzaamheid	118.000	246.000			135.492
- Ouderen huisvesting	50.000	76.235			484.904
- Programma Waddeneilanden		300.000			0
- reserve tijdelijk personeel		75.924			181.436
Subtotaal	168.000	698.159	0	0	801.832
Nog te bestemmen resultaat t-1				-404.022	0
Nog te bestemmen resultaat t					306.216
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	168.000	698.159	0	0	5.525.909

Reserves	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat 2027	Saldo 31-12-2028
Algemene reserve	181.436	0		306.216	5.211.729
Bestemmingsreserves					
- Duurzaamheid		33.000			102.492
- Ouderen huisvesting	50.000	72.878			462.026
- Programma Waddeneilanden					0
- reserve tijdelijk personeel		0	181.436		0
Subtotaal	50.000	105.878	181.436	0	564.517
Nog te bestemmen resultaat t-1				-306.216	0
Nog te bestemmen resultaat t					287.528
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	231.436	105.878	181.436	0	5.776.246

Overzicht voorzieningen

Conform artikel 20 van het BBV wordt hieronder het verloop van de voorzieningen opgenomen:

Voorzieningen

	Saldo 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2025
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's					
- Wethouderpensioenen	596.116	65.000		70.000	591.116
- Wachtgeld wethouders	0	35.000		35.000	0
- Herstel Duinwijck	0				0
- Vaststellingsoveréénkomst onderwijs	179.942				179.942
- Voorziening verlofsparen	35.000				35.000
Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
- Riolering	448.616	0		70.607	378.009
- Waterstaatsobjecten	2.103.031	0		54.963	2.048.068
- Wegen	669.979	33.682		185.550	518.111
- Gebouwen	239.110	0		37.850	201.260
Totaal	**4.271.794**	**133.682**	**0**	**453.970**	**3.951.507**

Voorzieningen

	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2026
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's				
- Wethouderpensioenen	100.000		70.000	621.116
- Wachtgeld wethouders				0
- Herstel Duinwijck				0
- Vaststellingsoveréénkomst onderwijs				179.942
- Voorziening verlofsparen				35.000
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
- Riolering	0		108.785	269.224
- Waterstaatsobjecten	0		40.963	2.007.105
- Wegen	31.913		189.500	360.524
- Gebouwen	0		32.527	168.733
Totaal	**131.913**	**0**	**441.775**	**3.641.645**

Voorzieningen

	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2027
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's				
- Wethouderpensioenen	100.000		70.000	651.116
- Wachtgeld wethouders				0
- Herstel Duinwijck				0
- Vaststellingsoveréénkomst onderwijs				179.942
- Voorziening verlofsparen				35.000
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
- Riolering	0		64.079	205.145
- Waterstaatsobjecten	0		55.963	1.951.142
- Wegen	31.921		141.667	250.778
- Gebouwen	0		52.221	116.512
Totaal	**131.921**	**0**	**383.930**	**3.389.636**

Voorzieningen

	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2028
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's				
- Wethouderpensioenen	100.000		70.000	681.116
- Wachtgeld wethouders				0
- Herstel Duinwijck				0
- Vaststellingsoveréénkomst onderwijs				179.942
- Voorziening verlofsparen				35.000
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
- Riolering	0		17.973	187.172
- Waterstaatsobjecten	0		40.963	1.910.179
- Wegen	31.541		193.000	89.319
- Gebouwen	0		29.570	86.942
Totaal	**131.541**	**0**	**351.506**	**3.169.671**

Berekening EMU-saldo

Binnen de Europese Unie zijn het EMU-saldo en de EMU-schuld de belangrijkste indicatoren voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het saldo bestaat niet alleen uit een begrotingstekort of –overschot van het Rijk; ook gemeenten, provincies, waterschappen en WGR-plus regio's dragen aan in het EMU-saldo en de EMU-schuld.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken.

De begroting van de Gemeente Vlieland is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten.
Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.

Bij het opstellen van de begroting luidt het advies: kijk niet naar de individuele EMU-referentiewaarde van de gemeente. Het ene jaar kan het EMU-saldo van een gemeente een tekort vertonen en het andere jaar een overschot. Dit komt door de schommelingen in de hoogte van de investeringen. Alle plussen en minnen van gemeenten opgeteld geeft normaal geen probleem met het EMU-tekort. Pas als nationaal blijkt dat gemeenten het plafond van het EMU-tekort gaan overschrijden, kan van gemeenten worden gevraagd het individuele EMU-tekort van de lopende begroting te verminderen.

		T-1	T	T+1	T+2	T+3
		2024	2025	2026	2026	2027
	Omschrijving	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
		Volgens realisatie tot en met sept. 2024, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2025	Volgens	Volgens	Volgens
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-250	340	-111	-224	232
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.882	-405	505	-467	415
3.	Mutatie voorzieningen	-481	-320	-310	-252	-220
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0	0
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		**-2.613**	**424**	**-926**	**-9**	**-403**

Overhead

gemeente Vlieland

Overheadkosten per Taakveld			
Taakveld	Omschrijving taakveld	Totale kosten 2025	Overhead 2025
0.1	Bestuur	1.259.514	344.267
0.2	Burgerzaken	140.123	38.300
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	25.030	6.842
0.4	Overhead	2.350.595	
0.5	Treasury	28.912	7.903
0.61	OZB woningen	50.000	13.667
0.64	Belastingen overig	73.498	20.089
0.8	Overige baten en lasten	318.021	86.926
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	2.000	547
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	270.442	73.921
1.2	Openbare orde en veiligheid	173.828	47.513
2.1	Verkeer en Vervoer	367.853	100.546
2.3	Recreatieve havens	191.744	52.410
3.1	Economische ontwikkeling	343.472	93.882
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.758	1.027
4.2	Onderwijshuisvesting	305.631	83.539
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	152.849	41.779
5.1	Sportbeleid en activering	513.885	140.462
5.2	Sportaccommodaties	88.231	24.116
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	57.632	15.753
5.4	Musea	149.400	40.836
5.6	Media	89.000	24.327
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	363.179	99.269
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	159.384	43.565
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	76.305	20.857
6.23	Toegang en eerstelijsvoorzieningen Integraal	90.867	24.837
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd	0	0
6.3	Inkomensregelingen	155.339	42.459
6.4	WSW en beschut werk	6.764	1.849
6.5	Arbeidsparticipatie	8.522	2.329
6.60	Hulpmiddelen en diensten WMO	117.427	32.097
6.711	Huishoudelijke hulp WMO	113.173	30.934
6.712	Begeleiding WMO	2.692	736
6.713	Dagbesteding (WMO)	1.464	400
6.714	Overig maatwerkarrangementen WMO	3.000	820
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	1.780	487
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	173.569	47.442
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	238	65
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	10.622	2.903
6.791	PGB WMO	2.646	723
6.792	PGB Jeugd	55.955	15.294
6.811	Beschermd wonen (WMO)	235.156	64.276
7.1	Volksgezondheid	269.012	73.530
7.2	Riolering	226.930	62.027
7.3	Afval	534.500	146.097
7.4	Milieubeheer	491.176	134.255
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	74.176	20.275
8.1	Ruimte en leefomgeving	207.133	56.616
8.3	Wonen en bouwen	613.912	167.802
	Totale directe kosten	10.950.339	2.350.595
	Overhead	-2.350.595	
	Grondslag	8.599.744	
	Overhead als %-aandeel van alle kosten	21%	
	Overhead als %-opslag van de structurele gemeentelijke kosten	27,3333%	

Overzicht van incidentele baten lasten (meerjaren-)begroting Vlieland 2025 - 2028

Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel begrotingsevenwicht is het van belang dat inzicht bestaat in welke geraamde baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Op grond van artikel 19 BBV moeten de incidentele baten en lasten limitatief per programma en meerjarig inzichtelijk worden gemaakt.

Een gemeente voert structurele taken uit , structurele baten en lasten zijn dan ook de regel incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.

In principe zijn alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard. De onderstaande mutaties kunnen echter als structureel worden gezien.

Structurele mutaties reserves		
Lasten		
Programma	**Omschrijving**	**Geraamd**
6	*Er is een ingroeipad voor de Boswijk begroot tot de noodzaak niet meer aanwezig is wordt de oude stelpost voor flankerend ouderen beleid toegevoegd aan de bestemmingsreserve. De stelpost was in het leven geroepen met name vanwege het feit dat de verwachting was dat huren voor het welzijnsgebouw niet de lasten zouden kunnen dekken.*	50.000
7	*Gedurende de looptijd van het duurzaamheidsprogramma 2023 - 2027 wordt jaarlijks € 118.000 aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid toegevoegd om het programma te kunnen uitvoeren.*	118.000
Baten		
Programma	**Omschrijving**	**Geraamd**
7	Jaarlijks wordt € 33.000 aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid €33.000 onttrokken vanwege FTE uitbreiding voor duurzaamheid.	-33.000
	Totaal	**135.000**

Baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen waarbij een onvoorwaardelijke einddatum bekend is, kunnen eventueel in aanmerking komen om als incidentele baten of lasten te worden gezien. Ze moeten echter niet verward worden met incidentele afwijkingen t.o.v. structurele budgetten. Deze worden overigens in voorkomende gevallen bij de programma’s toegelicht.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Lasten				
8. Wonen en fysieke leefomgeving				
Kosteninvoering omgevingswet				
Incidentele budgetten	34.000			
Tijdelijke uitbreiding formatie:				
Door o.a. het binnenhalen van de Regio Deal, de daadwerkelijke invoering van de Omgevingswet in combinatie met een uitgebreid Raadsbreed programma is het noodzakelijk te investeren in de personele capaciteit. Voor een deel bestaat dit uit tijdelijk (tot ca. 2028) extra werk, met name daar waar het gaat om de projecten e.d. die voortvloeien uit de Regio Deal. De totale kosten van €520.000 worden gedekt uit de reserve tijdelijk personeel. Op dit moment wordt uitgegaan van een bezetting van 1 Fte, wanneer dit zo blijft valt een deel van de bestemmingsreserve in 2028 vrij en kan weer toegevoegd worden aan de Algemene Reserve.	69.194	72.446	75.924	181.436
7. Volksgezondheid en milieu				
Tijdelijke uitbreiding formatie duurzaamheid				
Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Het uitvoeren van het klimaatakkoord is een grote uitdaging voor gemeenten en provincies. Het kabinet onderkent dat het essentieel is dat gemeenten en provincies over de benodigde kennis, expertise en uitvoeringscapaciteit beschikken. Het kabinet heeft voor 2023, 2024 en 2025 middelen beschikbaar gesteld om extra personeel aan te trekken en kennis te vergroten. Deze middelen zijn onder de dekkingsmiddelen opgenomen. Voor de jaren 2026 tot en met zijn de middelen nog niet toegezegd maar in de nog van de provincie te ontvangen richtlijnen zal zijn opgenomen dat wij er in onze meerjarenraming vanuit mogen gaan dat ook in deze jaren het rijk deze middelen beschikbaar zal stellen.	90.075	94.308	98.835	102.788
9. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Kosten regiodeal de Waddeneilanden				
Bijdrage gemeente Vlieland aan het project	300.000	300.000	300.000	
Totaal lasten	**493.269**	**466.754**	**474.759**	**284.224**

Baten				
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening				
1. Onttrekking bestemmingsreserve ouderenhuisvesting				
De resultaten van de exploitatie van het nieuwe vastgoed Boswijk worden geegaliseerd in de reserve ouderenhuisvesting zodat die niet ten gunste of ten laste komen van de algemene middelen.	82.947	79.589	76.235	72.878
7. Volksgezondheid en milieu				
2. Onttrekking bestemmingsreserve duurzaamheid				
De lasten voor het uitvoeringsprogramma duurzaamheid worden gedekt door bijdragen uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.	173.000	198.000	213.000	0
3. SPUK Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid				
Van het rijk ontvangen we tijdelijk middelen voor extra FTE's op dit moment mogen we er bij de raming na 2025 vanuit gaan dat deze regeling dan doorloopt.	90.075	94.308	98.835	102.788
9. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
4. Onttrekking aan de bestemmingsreserve tijdelijke personeel				
Ten behoeve van de tijdelijke formatie-uitbreiding.	69.194	72.446	75.924	181.436
5. Onttrekking aan de bestemmingsreserve regiodeal Waddeneilanden				
Ten behoeve van bijdrage gemeente Vlieland aan het project	300.000	300.000	300.000	
Totaal baten	**715.216**	**744.343**	**763.994**	**357.102**

Verdeling taakvelden programma's

omschrijving	rekening 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Lasten						
0, Algemeen Bestuur						
0.1 Bestuur	989.823	884.404	1.259.514	1.286.288	1.320.171	1.050.728
0.2 Burgerzaken	148.485	164.132	140.123	145.586	151.426	156.527
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-23.735	-57.850	0	0	0	0
0.4 Overhead	2.134.312	2.378.427	2.350.595	2.433.651	2.527.681	2.605.750
1, Openbare Orde en Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	378.427	344.434	270.442	280.657	290.818	300.968
1.2 Openbare orde en veiligheid	70.468	190.059	173.828	178.161	181.617	184.739
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en Vervoer	346.558	390.683	367.853	387.436	378.472	418.936
2.3 Recreatieve havens	18.853	41.000	14.000	14.000	29.000	14.000
3, Economische Zaken						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	163.888	183.951	177.744	174.974	170.969	168.582
3.1 Economische ontwikkeling	318.471	355.265	343.472	340.011	329.273	325.898
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.704	3.823	3.758	3.715	3.218	200
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	365.732	244.473	237.495	237.495	237.495	237.495
8.3 Wonen en bouwen	3.088	11.150	12.338	12.338	12.338	12.338
4, Onderwijs						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	368.854	322.118	305.631	307.544	307.255	309.245
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	86.503	242.130	152.849	156.094	159.565	162.595
5, Cultuur en Recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	508.981	524.886	513.885	505.415	481.053	482.480
5.2 Sportaccommodaties	115.156	118.794	88.231	99.930	107.748	105.224
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	21.473	24.400	57.632	59.194	60.864	62.323
5.4 Musea	149.227	150.400	149.400	149.400	149.400	149.400
5.6 Media	69.862	89.000	89.000	89.000	89.000	89.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	125.703	118.451	119.934	119.897	119.840	119.808
8.3 Wonen en bouwen	3.712	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening						
0.10 Mutaties reserves	0	0	50.000	50.000	50.000	50.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.700	4.250	5.750	5.750	5.750	5.750
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	107.810	187.397	159.384	173.188	154.572	156.805
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	158.738	225.345	0	0	0	0

omschrijving	rekening 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	76.305	77.611	79.003	80.222
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	90.867	92.551	94.351	95.923
6.3 Inkomensregelingen	186.683	148.925	155.339	162.148	168.399	173.336
6.4 WSW en beschut werk	0	5.590	6.764	7.043	7.287	7.541
6.5 Arbeidsparticipatie	5.177	7.898	8.522	8.867	9.171	9.486
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	159.216	112.447	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	0	117.427	122.078	126.583	131.142
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	80.647	0	0	0	0	0
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	0	113.173	116.502	119.470	122.367
6.712 Begeleiding (Wmo)	0	0	2.692	3.127	3.247	3.371
6.713 Dagbesteding (Wmo)	0	0	1.464	1.615	1.677	1.741
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	0	96.509	0	0	0	0
6.71b Begeleiding (WMO)	0	3.925	0	0	0	0
6.71c Dagbesteding (WMO)	1.058	2.563	0	0	0	0
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	3.000	0	0	0	0
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	3.000	3.000	3.000	3.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	130.023	0	0	0	0	0
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	179.364	0	0	0	0
6.73a Pleegzorg	551	743	0	0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	5.155	0	0	0	0
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	132	152	0	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	8.908	0	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	1.780	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	173.569	154.129	158.399	164.784
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	238	713	741	769
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	10.622	9.884	9.552	9.698
6.791 PGB Wmo	0	0	2.646	2.000	2.000	2.000
6.792 PGB Jeugd	0	0	55.955	55.677	55.684	55.691
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	535.420	0	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	0	0	235.156	234.556	233.995	233.357
6.81a Beschermd wonen (WMO)	24.212	286.887	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	7.581	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	4.992	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400

omschrijving	rekening 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
8.3 Wonen en bouwen	72.242	390.752	348.261	346.230	344.213	342.173
7, Volksgezondheid en Milieu						
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-19.677	10.000	2.000	2.000	2.000	2.000
0.10 Mutaties reserves	118.000	0	118.000	118.000	118.000	0
7.1 Volksgezondheid	131.020	235.486	262.612	256.778	108.789	111.057
7.2 Riolering	223.408	255.177	226.930	276.345	251.740	222.114
7.3 Afval	545.430	537.355	534.500	564.787	566.780	580.754
7.4 Milieubeheer	223.238	415.958	491.176	525.067	549.570	362.877
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	61.593	72.250	74.176	74.039	73.849	73.734
8, Wonen en fysieke leefomgeving						
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	9.313	24.628	25.030	25.030	25.030	25.030
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	202.902	398.716	207.133	179.676	185.604	171.040
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	221.639	553.675	250.013	253.813	257.547	201.853
9, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	156.847	32.008	28.912	25.832	22.745	19.661
0.61 OZB woningen	39.198	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
0.64 Belastingen overig	60.783	73.521	73.498	73.481	73.481	73.483
0.8 Overige baten en lasten	246.635	333.532	318.021	522.795	730.761	935.352
0.10 Mutaties reserves	900.000	520.000	0	0	0	181.436
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.196.265	189.519	0	0	0	0
Totaal lasten	**12.160.322**	**12.105.464**	**11.118.336**	**11.564.798**	**11.759.890**	**11.625.479**

omschrijving	rekening 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Baten						
0, Algemeen Bestuur						
0.1 Bestuur	13.059	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
0.2 Burgerzaken	143.193	112.000	120.000	120.000	120.000	120.000
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	233.037	8.000	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	0	0	300.000	300.000	300.000	0
1, Openbare Orde en Veiligheid						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	26.475	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en Vervoer	12.746	12.037	12.037	12.037	12.037	12.037
3, Economische Zaken						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	231.671	232.000	232.000	232.000	232.000	232.000
3.1 Economische ontwikkeling	153.850	132.000	125.150	118.300	111.450	104.600
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.676	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	25.551	26.800	27.651	27.651	27.651	27.651
8.3 Wonen en bouwen	14.804	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
4, Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	120.580	87.000	92.000	92.000	92.000	92.000
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	21.731	96.000	0	0	0	0
5, Cultuur en Recreatie						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	129.722	31.201	56.001	26.001	1	1
5.2 Sportaccommodaties	206.900	206.900	206.900	206.900	206.900	206.900
5.4 Musea	0	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	28.477	7.366	100	100	100	100
8.3 Wonen en bouwen	4.783	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening						
0.10 Mutaties reserves	57.154	51.297	82.947	79.589	76.235	72.878
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	47.380	24.627	12.409	22.819	647	647
6.3 Inkomensregelingen	99.557	131.496	125.011	125.011	125.011	110.011
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	296	234	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	0	300	300	300	300
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	12.092	0	0	0	0	0
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	0	7.855	7.855	7.855	7.855
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	0	7.663	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	47	0	0	0	0	0

omschrijving	rekening 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	494.504	0	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	0	0	130.378	130.378	130.378	130.378
6.81a Beschermd wonen (WMO)	8.730	130.378	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	5.152	379.939	348.792	348.792	348.792	348.792
7, Volksgezondheid en Milieu						
0.5 Treasury	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
0.10 Mutaties reserves	77.406	41.000	206.000	231.000	246.000	33.000
7.1 Volksgezondheid	100.528	136.221	196.889	188.712	40.000	40.000
7.2 Riolering	314.467	365.089	321.924	374.826	345.729	316.168
7.3 Afval	675.023	615.000	615.000	615.000	615.000	615.000
7.4 Milieubeheer	3.644	69.000	90.075	94.308	98.835	102.788
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	13.649	21.100	21.100	21.100	21.100	21.100
8, Wonen en fysieke leefomgeving						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	296.030	317.900	180.400	130.400	130.400	130.400
9, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	165.593	35.891	32.815	29.740	26.664	23.589
0.61 OZB woningen	368.733	364.000	383.292	400.962	418.805	436.478
0.62 OZB niet-woningen	353.713	385.000	405.405	424.094	442.966	461.660
0.64 Belastingen overig	65.344	64.316	73.704	76.807	79.540	82.643
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	4.550.579	4.861.000	5.278.000	5.167.000	5.342.000	5.513.000
0.8 Overige baten en lasten	203.616	112.850	59.021	61.795	64.761	67.352
0.10 Mutaties reserves	985.169	866.912	69.194	72.446	75.924	181.436
3.4 Economische promotie	1.891.663	2.102.548	2.065.000	2.160.197	2.256.325	2.351.542
Totaal baten	**12.160.322**	**12.105.464**	**11.948.051**	**11.968.820**	**12.066.106**	**11.913.006**
Totaal generaal	**0**	**0**	**-829.715**	**-404.022**	**-306.216**	**-287.528**

Activa staat 2025

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminde	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
	Balanscode A121 Materiële vaste activa: Gronden en terreinen													
	Nut: Economisch													
ACT2013405	grond vm. meetverblijf c.a.	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.687,50	0,00	150.000,00	1.687,50	EP000047
ACT2013500	grond huisartsenpraktijk Molenglop 6 INV2013.08	231.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.606,63	0,00	231.700,00	2.606,63	EP000153
ACT2013503	grond West End INV2013.10	10.193,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	114,67	0,00	10.193,00	114,67	EP000118
ACT2014001	grond nieuwe school INV201303	60.752,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	683,47	0,00	60.752,95	683,47	EP000290
ACT2014500	Uiterton grond	450.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.062,50	0,00	450.000,00	5.062,50	EP000009
ACT2019100	helihaven, terrein	75.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	843,75	0,00	75.000,00	843,75	EP000344
ACT2020205	Grond Jachthaven	715.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.687,00	715.000,00	5.687,00	EP000121
ACT2020206	Grond sportcomplex	535.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.256,00	535.000,00	4.256,00	EP000101
ACT2020207	Grond sportveld	145.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.153,00	145.000,00	1.153,00	EP000106
ACT2021206	Grond havengebouw	90.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.012,50	0,00	90.000,00	1.012,50	EP000121
	Totaal: Economisch nut	2.462.645,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.011,02	11.096,00	2.462.645,95	23.107,02	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2020208	Grond SBB onder (fiets)paden	8.018,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	169,00	8.018,50	169,00	EP000243
	Totaal: Maatschappelijk nut	8.018,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	169,00	8.018,50	169,00	
	Balanscode A122 Mat.vaste activa: woonruimten													
	Nut: Economisch													
ACT2022503	Woningen Boswijk	8.617.472,43	0,00	0,00	144.619,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	70.499,00	8.472.852,72	215.118,71	EP000376
ACT2024202	A.P. Hoedemakersglop 2	333.200,00	0,00	0,00	6.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.748,50	0,00	326.400,00	10.548,50	EP000387
	Totaal: Economisch nut	8.950.672,43	0,00	0,00	151.419,71	0,00	0,00	0,00	0,00	3.748,50	70.499,00	8.799.252,72	225.667,21	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminde	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
	Balanscode A123 Mat.vaste activa: bedrijfsgebouwen													
	Nut: Economisch													
ACT1987001	Gemeentehuis	155.377,48	0,00	0,00	11.952,12	0,00	0,00	0,00	0,00	1.748,00	0,00	143.425,36	13.700,12	EP000302
ACT1988002	Ambtswoning burgemeester	12.705,85	0,00	0,00	907,56	0,00	0,00	0,00	0,00	142,94	0,00	11.798,29	1.050,50	EP000010
ACT1995010	Uitbr.waterbufferkelder zwemb./sporthal	4.533,29	0,00	0,00	453,33	0,00	0,00	0,00	0,00	51,00	0,00	4.079,96	504,33	EP000101
ACT2008900	aan- en verbouw gemeentehuis 2009	45.957,16	0,00	0,00	13.428,90	0,00	0,00	0,00	0,00	517,02	0,00	32.528,26	13.945,92	EP000302
ACT2010101	herbouw loodsgemeentewerken	49.931,89	0,00	0,00	3.328,83	0,00	0,00	0,00	0,00	561,73	0,00	46.603,06	3.890,56	EP000303
ACT2013400	vervangen beplating loodsen werf (7.123.008)	26.327,18	0,00	0,00	2.025,17	0,00	0,00	0,00	0,00	296,18	0,00	24.302,01	2.321,35	EP000303
ACT2013501	opstal huisartsenpraktijk Molenglop 6 INV2013.09	308.964,01	0,00	0,00	10.653,93	0,00	0,00	0,00	0,00	3.475,85	0,00	298.310,08	14.129,78	EP000153
ACT2015500	renovatie ambtswoning bouwkundig	62.188,03	0,00	0,00	6.218,80	0,00	0,00	0,00	0,00	699,62	0,00	55.969,23	6.918,42	EP000010
ACT2016000	Bouw De Jutter	3.422.017,95	0,00	0,00	110.387,68	0,00	0,00	0,00	0,00	38.497,70	0,00	3.311.630,27	148.885,38	EP000290
ACT2019101	helihaven, gebouw	109.000,25	0,00	0,00	7.785,73	0,00	0,00	0,00	0,00	1.226,25	0,00	101.214,52	9.011,98	EP000344
ACT2019303	Zoutloods schuifdak	21.149,88	0,00	0,00	2.114,99	0,00	0,00	0,00	0,00	237,94	0,00	19.034,89	2.352,93	EP000303
ACT2019305	Bouw nieuwe Boswijk	2.475.478,17	0,00	0,00	281.839,74	41.180,11	-281.839,74	0,00	0,00	0,00	20.914,00	2.434.298,06	62.094,11	EP000262
ACT2020203	Coll. verwarming Boswijk gebouw	136.440,81	0,00	0,00	2.281,17	2.548,73	-2.281,17	0,00	0,00	0,00	1.132,00	133.892,09	3.680,73	EP000356
ACT2022502	Welzijnsgebouw Boswijk	2.522.129,20	0,00	0,00	42.240,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20.790,00	2.479.888,48	63.030,73	EP000375
	Totaal: Economisch nut	9.352.201,15	0,00	0,00	495.618,68	43.728,84	-284.120,91	0,00	0,00	47.454,23	42.836,00	9.096.974,56	345.516,84	
	Balanscode A124 Mat.vaste activa: grond-, weg- en waterb.kundige werken													
	Nut: Economisch													
ACT2017001	investering aanloophaven 2008 - 2009	1.984.117,66	0,00	0,00	141.722,69	0,00	0,00	0,00	0,00	22.321,32	0,00	1.842.394,97	164.044,01	EP000121
B2025018	Pad van 30 autopad lange paal recontructie	140.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.575,00	0,00	130.000,00	11.575,00	EP000004
	Totaal: Economisch nut	2.124.117,66	0,00	0,00	151.722,69	0,00	0,00	0,00	0,00	23.896,32	0,00	1.972.394,97	175.619,01	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2021203	Verleggen en verbreden fietspaden Noordzeeduinen	58.457,05	0,00	0,00	9.742,84	0,00	0,00	0,00	0,00	657,64	0,00	48.714,21	10.400,48	EP000004
ACT2022500	Openbare ruimte Boswijk	482.491,17	0,00	0,00	10.265,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.303,00	472.225,40	14.568,77	EP000350
ACT2022501	Aanleg parkje Lutinelaan Drift	22.231,39	0,00	0,00	1.852,62	0,00	0,00	0,00	0,00	250,10	0,00	20.378,77	2.102,72	EP000118
ACT2024102	Proefstukje glooiing	24.375,00	0,00	0,00	625,00	0,00	0,00	0,00	0,00	274,22	0,00	23.750,00	899,22	EP000047
ACT2024103	Drenkelingenladders	34.533,33	0,00	0,00	2.466,67	0,00	0,00	0,00	0,00	388,50	0,00	32.066,67	2.855,17	EP000047
B2024052	Vervanging deel bekleding glooiing Zuiderstrand 2024	341.250,00	0,00	0,00	8.531,25	0,00	0,00	0,00	0,00	3.839,06	0,00	332.718,75	12.370,31	EP000047
B2024057	Kampweg deel (uiteindelijke kosten moeten blijken uit ond	933.333,33	0,00	0,00	66.666,67	0,00	0,00	0,00	0,00	10.500,00	0,00	866.666,67	77.166,67	EP000004
	Totaal: Maatschappelijk nut	1.896.671,27	0,00	0,00	100.150,82	0,00	0,00	0,00	0,00	15.909,52	4.303,00	1.796.520,47	120.363,34	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminde	Afschrijving	Extra afschri	Correctie af	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT2003118	uitbreiding columbarium	16.207,30	0,00	0,00	1.620,70	0,00	0,00	0,00	0,00	182,33	0,00	14.586,60	1.803,03	EP000185
ACT2004104	Riolering Dorpsstr Oost	54.657,18	0,00	0,00	2.858,38	0,00	0,00	0,00	0,00	614,89	0,00	51.798,80	3.473,27	EP000170
ACT2004105	Hemelwaterafvoer Dorpsstr 2004	62.258,34	0,00	0,00	3.255,80	0,00	0,00	0,00	0,00	700,41	0,00	59.002,54	3.956,21	EP000170
ACT2005012	riolering Helm- Brem- en Duinweg	110.967,78	0,00	0,00	5.486,10	0,00	0,00	0,00	0,00	1.248,39	0,00	105.481,68	6.734,49	EP000170
ACT2009200	riolering Dennenlaan GRP 2009 (7.124.030)	52.213,45	0,00	0,00	2.088,55	0,00	0,00	0,00	0,00	587,40	0,00	50.124,90	2.675,95	EP000170
ACT2009201	afkoppelen RWA hotels Badweg GRP 2009 (7.124.031)	3.289,86	0,00	0,00	131,59	0,00	0,00	0,00	0,00	37,01	0,00	3.158,27	168,60	EP000170
ACT2009202	riolering Vliehorst GRP 2009 (7.124.032)	32.516,04	0,00	0,00	1.292,30	0,00	0,00	0,00	0,00	365,81	0,00	31.223,74	1.658,11	EP000170
ACT2010201	riolering Achteromweg Oost 7.124.035	9.077,05	0,00	0,00	363,08	0,00	0,00	0,00	0,00	102,12	0,00	8.713,97	465,20	EP000170
ACT2011102	wateroverlast vm. Reddingbootschuur 7.124.036	17.850,00	0,00	0,00	2.550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200,81	0,00	15.300,00	2.750,81	EP000170
ACT2011105	putten infiltratieleiding bedreiventerre GRP 2011	2.430,47	0,00	0,00	347,21	0,00	0,00	0,00	0,00	27,34	0,00	2.083,26	374,55	EP000170
ACT2012402	riolering Commandeursplein INV2013.12	67.394,45	0,00	0,00	2.406,94	0,00	0,00	0,00	0,00	758,19	0,00	64.987,50	3.165,13	EP000170
ACT2014203	riolering Burg. Rablaan / Boslaan INV201423	75.015,31	0,00	0,00	2.500,51	0,00	0,00	0,00	0,00	843,92	0,00	72.514,80	3.344,43	EP000170
ACT2015003	vergroten berging put Vlieduin	12.525,38	0,00	0,00	417,51	0,00	0,00	0,00	0,00	140,91	0,00	12.107,87	558,42	EP000170
ACT2015005	riool W. de Vlaminghweg 41 A t/m 41F	50.022,54	0,00	0,00	1.667,42	0,00	0,00	0,00	0,00	562,75	0,00	48.355,12	2.230,17	EP000170
ACT2015006	maatregelen grondwateroverlast 2015	12.824,71	0,00	0,00	1.282,47	0,00	0,00	0,00	0,00	144,28	0,00	11.542,24	1.426,75	EP000170
ACT2015100	riool nieuwe school en Meidoornlaan	68.302,78	0,00	0,00	2.276,76	0,00	0,00	0,00	0,00	768,41	0,00	66.026,02	3.045,17	EP000170
ACT2015104	rioleringen Veerdamproject	149.610,45	0,00	0,00	4.987,01	0,00	0,00	0,00	0,00	1.683,12	0,00	144.623,43	6.670,13	EP000170
ACT2016004	riool Vlaminghweg (Badweg-Molenglop, INV201604)	5.617,72	0,00	0,00	181,22	0,00	0,00	0,00	0,00	63,20	0,00	5.436,51	244,42	EP000170
ACT2016006	bal persleiding Stortemelk (INV201606)	2.323,47	0,00	0,00	74,95	0,00	0,00	0,00	0,00	26,14	0,00	2.248,52	101,09	EP000170
ACT2017101	nutsvoorzieningen Fortweg	14.569,83	0,00	0,00	7.284,91	0,00	0,00	0,00	0,00	163,91	0,00	7.284,91	7.448,82	EP000245
ACT2017900	riolering De Drift	51.830,07	0,00	0,00	1.205,35	0,00	0,00	0,00	0,00	583,09	0,00	50.624,72	1.788,44	EP000170
ACT2018100	afvoer hemelwater bedrijventerrein naar haven	60.851,03	0,00	0,00	1.415,14	0,00	0,00	0,00	0,00	684,57	0,00	59.435,89	2.099,71	EP000170
ACT2018101	opheffen rioolgemaal RWS haven	25.042,53	0,00	0,00	582,38	0,00	0,00	0,00	0,00	281,73	0,00	24.460,15	864,11	EP000170
ACT2019304	Vervangen riool Vuurboetsplein	189.499,02	0,00	0,00	4.081,63	0,00	129,46	0,00	0,00	2.131,86	0,00	185.287,93	6.342,95	EP000170
ACT2020601	Keerwanden ondergrondse Duinkersoord	14.994,19	0,00	0,00	999,61	0,00	0,00	0,00	0,00	168,68	0,00	13.994,58	1.168,29	EP000157
ACT2021100	Riolering Badweg-Molenglop	35.059,27	0,00	0,00	762,16	0,00	0,00	0,00	0,00	394,42	0,00	34.297,12	1.156,58	EP000170
ACT2021200	Pomp rioolgemaal Lutinelaan vervanging	19.444,34	0,00	0,00	1.767,67	0,00	0,00	0,00	0,00	218,75	0,00	17.676,67	1.986,42	EP000170
ACT2021201	Riool WdeV Boereglop Lutinelaan	212.571,39	0,00	0,00	4.621,12	0,00	0,00	0,00	0,00	2.391,43	0,00	207.950,27	7.012,55	EP000170
ACT2021202	Riool Berkenlaan	119.583,90	0,00	0,00	2.599,65	0,00	0,00	0,00	0,00	1.345,32	0,00	116.984,25	3.944,97	EP000170
ACT2022301	Riool en hemelwatervoorzieningen Boswijk	73.942,73	0,00	0,00	1.573,25	0,00	0,00	0,00	0,00	831,86	0,00	72.369,48	2.405,11	EP000170
ACT2024200	Aanleg riool Havenweg 42 eo	12.783,33	0,00	0,00	216,67	0,00	0,00	0,00	0,00	143,81	0,00	12.566,67	360,48	EP000170
B2024019	Vervanging / berging riool / infiltratieriool Esdoornlaan	78.666,67	0,00	0,00	1.333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	885,00	0,00	77.333,33	2.218,33	EP000170
B2024020	Midscheeps (50 m riolering vernieuwen)	10.325,00	0,00	0,00	175,00	0,00	0,00	0,00	0,00	116,16	0,00	10.150,00	291,16	EP000170
B2024022	Groot onderhoud buffer Oosterseveld	83.583,33	0,00	0,00	1.416,67	0,00	0,00	0,00	0,00	940,31	0,00	82.166,67	2.356,98	EP000170
B2024023	Vervanging Asbestcement (AC)-leiding Eureka en Doniastate	0,00	122.220,00	0,00	2.037,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	120.183,00	2.037,00	EP000170
B2024029	Diversen nader te bepalen vgls GRP 4 2025	0,00	56.883,00	0,00	948,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	55.934,95	948,05	EP000170
B2024059	Vervanging asbest-cement persleiding Stortemelk-oost	24.500,00	0,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	275,63	0,00	24.000,00	775,63	EP000170
B2025001	Bestr.wateroverl. sportveld	98.136,67	0,00	0,00	1.663,33	0,00	0,00	0,00	0,00	1.104,04	0,00	96.473,33	2.767,37	ep000170
B2025002	Vervangen HWA noordzijde DS 2-10 ca 45-60 meter	24.583,33	0,00	0,00	409,72	0,00	0,00	0,00	0,00	276,56	0,00	24.173,61	686,28	ep000170
B2025003	Omleggen rioolaansluitingen dorp incl, JDK	19.666,67	0,00	0,00	327,78	0,00	0,00	0,00	0,00	221,25	0,00	19.338,89	549,03	EP000170
B2025004	Vervanging persleiding Stortemelk Oost	24.583,33	0,00	0,00	409,72	0,00	0,00	0,00	0,00	276,56	0,00	24.173,61	686,28	ep000170
B2025008	Maatregelen IR riool Bremweg	0,00	22.600,00	0,00	753,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21.846,67	753,33	EP000170
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	1.999.320,91	201.703,00	0,00	72.871,97	0,00	129,46	0,00	0,00	22.492,37	0,00	2.128.022,47	95.493,80	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminde	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
	Balanscode A125 Mat.vaste activa: vervoermiddelen													
	Nut: Economisch													
ACT2017400	Nieuwe vrachtwagen	9.232,31	0,00	0,00	9.232,31	0,00	0,00	0,00	0,00	103,86	0,00	0,00	9.336,17	EP000304
ACT2019300	Voertuig waterstaat VBT-71-P	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56,25	0,00	5.000,00	56,25	EP000047
ACT2022305	Aanhanger plantsoendienst	4.487,26	0,00	0,00	996,82	0,00	0,00	0,00	0,00	50,48	0,00	3.490,45	1.047,30	EP000304
ACT2023103	Compact voertuig met opbouw	80.201,78	0,00	0,00	8.260,00	1.452,72	0,00	0,00	0,00	902,27	0,00	70.489,06	10.614,99	EP000304
ACT2023202	V-827-FF Voertuig met laadvlak	10.558,74	0,00	0,00	2.812,50	-33,13	0,00	0,00	0,00	118,79	0,00	7.779,37	2.898,16	EP000304
B2024006	Vervangen Tractor MF 5455	0,00	75.000,00	0,00	7.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	68.000,00	7.000,00	EP000304
B2024012	Vervanging voertuig groenvoorziening VDD-47-K	0,00	50.000,00	0,00	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	45.000,00	5.000,00	EP000304
B2025024	Ford bestelbus 6-VFR-42	53.500,00	0,00	0,00	13.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	601,88	0,00	40.500,00	13.601,88	EP000304
	Totaal: Economisch nut	162.980,09	125.000,00	0,00	46.301,63	1.419,59	0,00	0,00	0,00	1.833,53	0,00	240.258,88	49.554,75	
	Balanscode A126 Mat.vaste activa: machines, apparaten en installaties													
	Nut: Economisch													
ACT2007103	nieuw tankstation 7.126.029	9.883,09	0,00	0,00	3.446,45	0,00	0,00	0,00	0,00	111,18	0,00	6.436,64	3.557,63	EP000052
ACT2009207	cv install. flidunen (7.126.032)	5.807,74	0,00	0,00	2.904,06	0,00	0,00	0,00	0,00	65,34	0,00	2.903,69	2.969,40	EP000101
ACT2012600	zonnepanelen gemeentewerf INV2013.16	14.706,11	0,00	0,00	1.838,26	0,00	0,00	0,00	0,00	165,44	0,00	12.867,85	2.003,70	EP000184
ACT2015501	renovatie ambtswoning installaties	19.189,59	0,00	0,00	3.837,92	0,00	0,00	0,00	0,00	215,88	0,00	15.351,67	4.053,80	EP000010
ACT2017100	vervangen vorkheftruck INV201710	5.740,19	0,00	0,00	820,03	0,00	0,00	0,00	0,00	64,58	0,00	4.920,16	884,61	EP000304
ACT2020201	Coll. verwarming van Boswijk installatie	125.330,40	0,00	0,00	10.444,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.231,00	114.886,20	11.675,20	EP000356
ACT2020202	Zoutelectrolyse Flidunen	36.300,00	0,00	0,00	3.630,00	0,00	0,00	0,00	0,00	408,38	0,00	32.670,00	4.038,38	EP000101
ACT2020204	Coll. verwarming Boswijk bronnen en leidingen	133.346,79	0,00	0,00	2.837,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.114,00	130.509,62	3.951,17	EP000356
ACT2020403	Geluidsinstallatie raadsvergaderingen	7.836,98	0,00	0,00	1.567,40	0,00	0,00	0,00	0,00	88,17	0,00	6.269,58	1.655,57	EP000001
ACT2021101	Lichtmasten en armaturen	21.742,98	0,00	0,00	1.976,63	0,00	0,00	0,00	0,00	244,61	0,00	19.766,35	2.221,24	EP000044
ACT2022201	Armaturen OV WdeV en Berkenlaan	4.595,10	0,00	0,00	382,93	0,00	0,00	0,00	0,00	51,69	0,00	4.212,18	434,62	EP000044
ACT2022400	GPS Meetapparatuur	3.587,28	0,00	0,00	717,46	0,00	0,00	0,00	0,00	40,36	0,00	2.869,82	757,82	EP000304
ACT2023100	Zitgrasmaaier	13.562,22	0,00	0,00	3.062,00	-41,26	0,00	0,00	0,00	152,57	0,00	10.541,48	3.173,31	EP000304
ACT2023101	Apparatuur Tandartspraktijk	62.370,50	0,00	0,00	4.013,33	-200,21	0,00	0,00	0,00	701,67	0,00	58.557,38	4.514,79	EP000154
ACT2023102	Zoutstrooier	15.844,24	0,00	0,00	1.833,50	-165,47	0,00	0,00	0,00	178,25	0,00	14.176,21	1.846,28	EP000304
ACT2023104	Kraan op vrachtwagen	12.081,87	0,00	0,00	1.440,00	-54,77	0,00	0,00	0,00	135,92	0,00	10.696,64	1.521,15	EP000304
ACT2024100	Armaturen 60 stuks diverse locaties	26.880,00	0,00	0,00	1.920,00	0,00	0,00	0,00	0,00	302,40	0,00	24.960,00	2.222,40	EP000044
ACT2024101	Veegmachine	194.500,00	0,00	0,00	20.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.188,13	0,00	174.000,00	22.688,13	EP000304
B2024005	Vervangen Wave	0,00	25.000,00	0,00	2.400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22.600,00	2.400,00	EP000304
B2024048	Armaturen 26 stuks diverse locaties	15.232,00	0,00	0,00	1.088,00	0,00	0,00	0,00	0,00	171,36	0,00	14.144,00	1.259,36	EP000044
B2024049	Armaturen 60 stuks diverse locaties	0,00	33.240,00	0,00	2.216,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	31.024,00	2.216,00	EP000044
	Totaal: Economisch nut	728.537,08	58.240,00	0,00	72.875,34	-461,71	0,00	0,00	0,00	5.285,93	2.345,00	714.363,47	80.044,56	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminde	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
	Nut: Maatschappelijk													
B2025025	Waterputten duin blussen	0,00	20.000,00	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19.000,00	1.000,00	EP000026
	Totaal: Maatschappelijk nut	0,00	20.000,00	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19.000,00	1.000,00	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT2015008	besturingskast riolering Stortemelk	5.172,40	0,00	0,00	517,24	0,00	0,00	0,00	0,00	58,19	0,00	4.655,16	575,43	EP000170
ACT2016200	materiaal grafdelven INV201620	7.456,02	0,00	0,00	1.242,67	0,00	0,00	0,00	0,00	83,88	0,00	6.213,35	1.326,55	EP000185
ACT2019301	Grafdelfmachine	72.644,89	0,00	0,00	5.188,92	0,00	0,00	0,00	0,00	817,26	0,00	67.455,97	6.006,18	EP000185
ACT2020100	Hydraulische kleppenbak HH	6.534,00	0,00	0,00	1.306,80	0,00	0,00	0,00	0,00	73,51	0,00	5.227,20	1.380,31	EP000157
ACT2020101	GEO blok 3e haakopname HH	2.816,42	0,00	0,00	726,00	0,00	212,81	0,00	0,00	31,68	0,00	1.877,61	970,49	EP000157
ACT2020102	Welvaartsweegsysteem HH	4.286,00	0,00	0,00	1.555,71	0,00	-127,03	0,00	0,00	48,22	0,00	2.857,31	1.476,90	EP000157
ACT2020103	Boordcomputer voertuig HH	1.361,25	0,00	0,00	453,75	0,00	0,00	0,00	0,00	15,31	0,00	907,50	469,06	EP000157
ACT2020104	Hydraulische kleppenbak BA	2.466,00	0,00	0,00	520,60	0,00	-27,40	0,00	0,00	27,74	0,00	1.972,80	520,94	EP000006
ACT2020105	GEO Blok 3e haakopname BA	1.062,93	0,00	0,00	274,00	0,00	80,32	0,00	0,00	11,96	0,00	708,61	366,28	EP000006
ACT2020106	Welvaarts weegsysteem BA	1.617,59	0,00	0,00	539,20	0,00	0,00	0,00	0,00	18,20	0,00	1.078,40	557,40	EP000006
ACT2020107	Boordcomputer BA	513,75	0,00	0,00	171,25	0,00	0,00	0,00	0,00	5,78	0,00	342,50	177,03	EP000006
ACT2020401	Aanpassing milieustraat veiligheid HH	16.071,70	0,00	0,00	1.607,17	0,00	0,00	0,00	0,00	180,81	0,00	14.464,53	1.787,98	EP000157
ACT2020402	Aanpassingen milieustraat veiligheid BA	6.072,90	0,00	0,00	607,29	0,00	0,00	0,00	0,00	68,32	0,00	5.465,61	675,61	EP000006
ACT2022302	Vuilpers HH	102.371,31	0,00	0,00	5.687,30	0,00	0,00	0,00	0,00	1.151,68	0,00	96.684,02	6.838,98	EP000157
ACT2022303	Vuilpers BA	38.636,02	0,00	0,00	2.146,45	0,00	0,00	0,00	0,00	434,66	0,00	36.489,58	2.581,11	EP000006
ACT2023200	Kleppencontainer HH	3.412,20	0,00	0,00	1.016,40	0,00	0,00	0,00	0,00	38,39	0,00	2.395,80	1.054,79	EP000157
ACT2023201	Kleppencontainer BA	1.287,80	0,00	0,00	383,60	0,00	0,00	0,00	0,00	14,49	0,00	904,20	398,09	EP000006
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	273.783,18	0,00	0,00	23.944,35	0,00	138,70	0,00	0,00	3.080,08	0,00	249.700,15	27.163,13	
	Balanscode A129 Mat.vaste activa: overig													
	Nut: Economisch													
ACT2021204	Meubels (stoelen en tafels) gemeente huis/werf	24.254,35	0,00	0,00	2.021,20	0,00	0,00	0,00	0,00	272,86	0,00	22.233,15	2.294,06	EP000302
ACT2424203	Inventaris wethouderwoning	13.500,00	0,00	0,00	1.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	151,88	0,00	12.000,00	1.651,88	ep000387
B2024009	Vervangen electrisch hekwerk	0,00	25.000,00	0,00	2.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22.500,00	2.500,00	EP000303
B2024017	Sneeuwploeg NIEUW	13.500,00	0,00	0,00	1.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	151,88	0,00	12.000,00	1.651,88	EP000304
B2025014	Sporthal vloer	47.756,50	0,00	0,00	2.387,83	0,00	0,00	0,00	0,00	537,26	0,00	45.368,68	2.925,09	EP000101
B2025015	Vervangen beplating gemeente werf	67.420,55	0,00	0,00	3.548,45	0,00	0,00	0,00	0,00	758,48	0,00	63.872,10	4.306,93	EP000303
	Totaal: Economisch nut	166.431,40	25.000,00	0,00	13.457,48	0,00	0,00	0,00	0,00	1.872,36	0,00	177.973,93	15.329,84	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminde	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
B2024004	Vervangen KCA container	0,00	40.000,00	0,00	2.666,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	37.333,33	2.666,67	EP000157
B2025019	Afsluitbare afzetcontainers prullebakkenunit	0,00	20.000,00	0,00	1.333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.666,67	1.333,33	EP000157
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	0,00	60.000,00	0,00	4.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56.000,00	4.000,00	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2016007	lidmaatschap Eenergiecooperatie Vlieland	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,56	0,00	50,00	0,56	EP000184
	Totaal: Maatschappelijk nut	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,56	0,00	50,00	0,56	
	Balanscode A1312 Fin.vaste activa: kapitaalverstrekking aan gemeensch.regelingen													
	Nut: Economisch													
ACT2005999	aandelen BNG	811,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,12	0,00	811,00	9,12	EP000207
	Totaal: Economisch nut	811,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,12	0,00	811,00	9,12	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT1970001	Werkkap.Volkskredientbank L'warden	907,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,21	0,00	907,56	10,21	EP000053
ACT1983001	Aandelen BNG	7.963,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	89,59	0,00	7.963,84	89,59	EP000207
ACT1995018	Aand.Afvalsturing Friesland N.V.	20.420,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	229,73	0,00	20.420,11	229,73	EP000157
ACT2004999	aandelen friesland milieu	2.265,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,49	0,00	2.265,46	25,49	EP000157
	Totaal: Maatschappelijk nut	31.556,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	355,02	0,00	31.556,97	355,02	
	Balanscode A1322 Fin.vaste activa: leningen aan deelnemingen													
	Nut: Economisch													
ACT2022304	Lening Duinwijck 2022 LUG009	130.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	120.000,00	0,00	EP000327
	Totaal: Economisch nut	130.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	120.000,00	0,00	
	Balanscode A1323 Fin.vaste activa: leningen aan overige verbonden partijen													
	Nut: Economisch													
ACT2017000	lening SRV 2008	200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	10.094,00	150.000,00	10.094,00	EP000127
ACT2017002	lening Fliduinen 2014 € 345.000 LUG003	162.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16.250,00	0,00	0,00	0,00	146.250,00	0,00	EP000208
ACT2019201	Lening stichting Recreatiebelangen Vlieland	504.642,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56.071,43	0,00	0,00	0,00	448.571,43	0,00	EP000127
ACT2021205	Lening SRV nieuwbouw winkel personeelsverblijf LUG008	4.655.172,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	172.413,79	0,00	0,00	20.667,00	4.482.758,62	20.667,00	EP000127
	Totaal: Economisch nut	5.522.315,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	294.735,22	0,00	0,00	30.761,00	5.227.580,05	30.761,00	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminde	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
	Balanscode A1331b Fin.vaste activa: overige langlopende leningen (niet-overheid)													
	Nut: Economisch													
ACT2017003	lening aan tennisvereniging 2016	18.333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.583,33	0,00	0,00	0,00	13.750,00	0,00	EP000208
ACT2018000	lening aan energiecoöperatie	165.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.333,33	0,00	0,00	0,00	146.666,67	0,00	EP000208
ACT2023300	Lening voor Noordwester verbouw	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	EP000128
	Totaal: Economisch nut	183.333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22.916,66	0,00	0,00	0,00	160.416,67	0,00	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT1996028	Baatbel.Zomerhuizengebied, riolering	1.325,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.500,58	14,91	0,00	-174,92	14,91	EP000224
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	1.325,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.500,58	14,91	0,00	-174,92	14,91	
	Totaal generaal	33.994.771,85	489.943,00	0,00	1.133.362,67	44.686,72	-283.852,75	327.651,88	1.500,58	137.963,47	162.009,00	33.261.365,84	1.194.169,11	

Nieuwe investeringen

	Investering - restwaarde	Inves-terings-jaar	Afschr.-termijn	Afschrijving 2025	Afschrijving 2026	Afschrijving 2027	Afschrijving 2028
Tractie middelen							
Afslutibareafzetcontainers prullebakkenunit	20.000	2025	15 jaar	1.333	1.333	1.333	1.333
Heftruck elektrisch	25.000	2027	10 jaar	0	0	2.500	2.500
Isuzu Pick up	65.000	2026	5 jaar	0	13.000	13.000	13.000
Nissan NV 400	65.000	2027	10 jaar	0	0	6.500	6.500
Stoomcleaner schoonmaakunit	15.000	2028	5 jaar	0	0	0	3.000
Vervangen KCA container	40.000	2025	15 jaar	2.667	2.667	2.667	2.667
Vervangen Tractor MF 5455	70.000	2025	10 jaar	7.000	7.000	7.000	7.000
Vervangen Wave	24.000	2025	10 jaar	2.400	2.400	2.400	2.400
Vervanging DA BZ-HS-67 (containervoertuig incl weegsysteem)	200.000	2028	10 jaar	0	0	0	20.000
Vervanging voertuig groenvoorziening VDD-47-K	50.000	2025	10 jaar	5.000	5.000	5.000	5.000
Vuilnisauto volvo B-VJ-16*	300.000	2026	10 jaar	0	30.000	30.000	30.000
Zitmaaier Iseki	30.000	2028	5 jaar	0	0	0	6.000
Totaal tractiemiddelen en terreinen	**904.000**			**13.400**	**26.400**	**35.400**	**58.400**
Algemene investeringen							
Waterputten duin voor het blussen	20.000	2025	20 jaar	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal algemene investeringen.	**20.000**			**1.000**	**1.000**	**1.000**	**1.000**
Riolering							
Vervangingen							
Riolering omgeving Vorkduin 14	11.300	2027	60 jaar	0	0	188	188
Asbestcement AC leding Eureka en Doniastate	122.220	2025	60 jaar	2.037	2.037	2.037	2.037
Vervanging riool Molenglop	47.530	2026	60 jaar	0	792	792	792
Vervanging riool Sparrenlaan	110.880	2026	60 jaar	0	1.848	1.848	1.848
Uitbreidingen							
Afkoppelen hemelwater Duinwijck	28.300	2027	60 jaar	0	0	472	472
Klimaatadaptie duurzaamheid circulariteit	56.883	2025	60 jaar	948	948	948	948
Klimaatadaptie duurzaamheid circulariteit	79.483	2026	60 jaar	0	1.325	1.325	1.325
Klimaatadaptie duurzaamheid circulariteit	51.183	2027	60 jaar	0	0	853	853
Klimaatadaptie duurzaamheid circulariteit	84.483	2028	60 jaar	0	0	0	1.408
Maatregelen IR riool Bremweg	22.600	2025	30 jaar	753	753	753	753
Totaal riolering	**614.862**			**3.738**	**7.703**	**9.216**	**10.624**
Gebouwenonderhoud							
Isoleren bak zwembad	23.656	2027	20 jaar	0	0	1.183	1.183
Vervangen luchtbeschermingsstysteem Flidunen	59.141	2027	15 jaar	0	0	3.943	3.943
Wanden Plenum Flidunen	70.969	2027	20 jaar	0	0	3.548	3.548
Zandfilter vervangen i.v.m. anearobe roest Flidunen	147.852	2027	25 jaar	0	0	5.914	5.914
Vervangen electrisch hekwerk gemeente werken	25.000	2025	10 jaar	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal gebouwenonderhoud	**326.618**			**2.500**	**2.500**	**17.088**	**17.088**
Openbare verlichting							
60 Armaturen	33.240	2025	15 jaar	2.216	2.216	2.216	2.216
Masten 11 stuks Vliepark en Ankerplaats	7.700	2027	30 jaar	0	0	257	257
Masten 56 stuks diverse locaties	39.200	2026	30 jaar	0	1.307	1.307	1.307
Totaal openbare verlichting	**80.140**			**2.216**	**3.523**	**3.779**	**3.779**
Waterstaatsobjecten							
Vervanging deel bekleding glooiing Zuiderstrand	800.000	2026	40 jaar	0	20.000	20.000	20.000
Vervangng NO loswal werkhaven	725.000	2028	40 jaar	0	0	0	18.125
Vervanging damwand dokje werkhaven	333.000	2028	40 jaar	0	0	0	8.325
Totaal Waterstaatsobjecten	**1.858.000**			**0**	**20.000**	**20.000**	**46.450**
Wegen							
Totaal wegen	**0**			**0**	**0**	**0**	**0**
Totale investeringen 2025 - 2028	3.803.620			21.854	60.126	85.484	136.342

* De vuilniswagen gaat vanwege de ondergrondse inzameling van afval niet vervangen worden. Echter zullen vanwege de ondergrondse afval inzameling andere investeringen nodig zijn, waarvoor nu onvoldoende inzicht en besluitvorming is. Om ruimte in de begroting te houden voor toekomstige kapitaallasten staat deze investering daarom nog wel genoemd.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

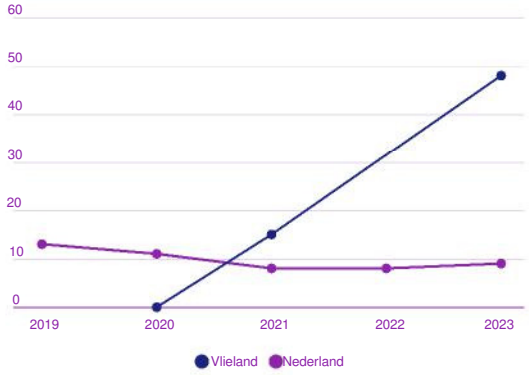

Halt | **2019 - 2023**

Misdrijven
Vlieland, per 1.000 inwoners

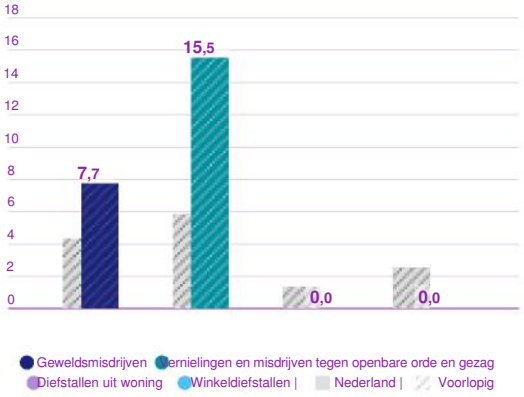

CBS | **2023**

Economie

Functiemenging

59,0%
Vlieland

54,2%
Nederland

Meerdere bronnen | **2023**

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw.15 t/m 64jr

357,5
Vlieland

197,1
Nederland

LISA | **2023**

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

0,0
Vlieland

4,2
Nederland

DUO/Ingrado | **2022**

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

92
Vlieland

27
Nederland

DUO/Ingrado | **2023**

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,1%
Vlieland

1,7%
Nederland

DUO/Ingrado | **2020**

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

50,5% Vlieland

46,4% Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

CBS | 2022

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

29,1% Vlieland

41,3% Nederland

berekening | 2022

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde x €1.000

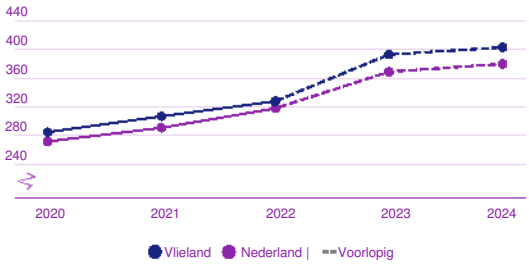

CBS | 2020 - 2024

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

9,4 Vlieland

9,1 Nederland

BAG/ABF | 2023

Sociaal domein

Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

996,7 Vlieland

836,6 Nederland

Meerdere bronnen | 2023

Jongeren met een delict voor de rechter

1% Vlieland

1% Nederland

CBS | 2015

Achterstand onder jeugd Vlieland

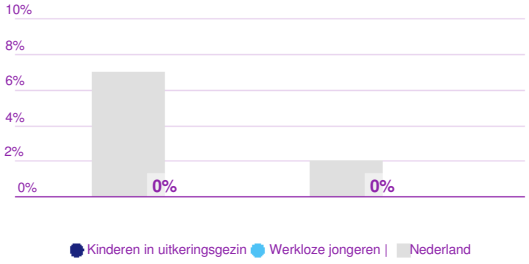

CBS | 2015

Netto arbeidsparticipatie

76,1% Vlieland

73,1% Nederland

CBS | 2023

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

CBS | 2023

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

0,0 Vlieland

191,5 Nederland

CBS | 2023

Demografische druk

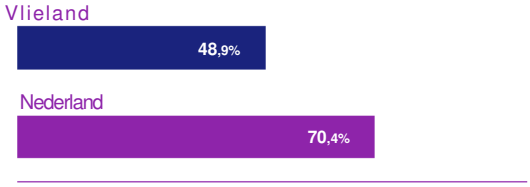

CBS | **2024**

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

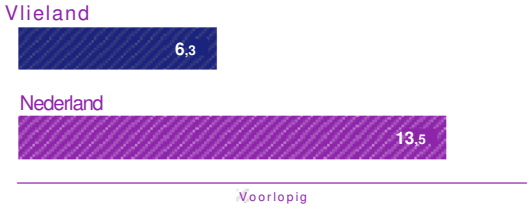

CBS | **2023**

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 735
Vlieland

Geen data
Nederland

COELO | **2024**

Jongeren met jeugdbescherming

Geen data
Vlieland

1,1% *
Nederland

CBS | **2023** | *Voorlopig

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 882
Vlieland

Geen data
Nederland

COELO | **2024**

Jongeren met jeugdreclassering

Geen data
Vlieland

0,3% *
Nederland

CBS | **2023** | *Voorlopig

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo per 10.000 inwoners

580
Vlieland

705
Nederland

CBS GMSD Wmo | **2023**

17-9-2024 www.waarstaatjegemeente.nl